

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Fenn az ernyő, nincsen kas.

Budapest, december 10.

(K.) Komjáthy Béla ellenzéki. Sőt, akiknek fáj a parlament békessége, azt mondják, hogy ő az ellenzék. Ha tehát elveti néha a sulykot és két mondas közül a nagyobbát mondja ki, nem az igazabbat: nem szabad azt olyan szigorúan venni. S ha ma is csak úgy általánosságban vágta volna ki, hogy erre a mai Magyarországra ráillik a példaszó: fenn az ernyő, nincsen kas — ezen sem akadt volna meg senki. Közmondások nem olyanok, mint az argumentumok: a közmondások mindig kéznél vannak s nagyon hamar kivágja őket az ember. Sőt annál hamarabb, mentül nehezebben talál argumentumot. De Komjáthy Béla meg is akarta okolni, hogy jussa van a példaszót alkalmazni. Néhány vonással megrajzolta a mai Magyarország képét, persze úgy, ahogy ő látja s ezzel a képpel próbálta igazolni, hogy nálunk csakugyan fenn az ernyő, nincsen kas. Hát az ő torzított képét mégis érdemes egy kicsit megvilágítani.

Milyenek rajzolta Komjáthy a mai Magyarországot? Valami könnyelmű gentlemannek, aki az adósságait is jövedelemnek számítja, az uri passzióira rengeteget költ, de otthon fölveti a szenny, mindent feláldoz a látszat megmentésére és nem telik neki a legszükségesebbre — szóval úgy rendezkedett be, hogy fenn az ernyő, nincsen kas. Szerinte Magyarország port akar hinteni ország-világ szemébe, mert az adósságait úgy állítja budgetjébe, mintha csupa bevétel volna s míg közegészségügye érdekében annyit sem tud tenni, hogy az ijesztő gyermekhalandóságot egy kissé megcsappantsa, addig rengeteg hadügyi kiadásokat vessz magára, csakhogy a nagyhatalom látszatát megmentse. Mar most az ember joggal figyelmeztethetné Komjáthy Bélát, hogy nem modell után, de emlékezet-

ből rajzol. Mert volt idő csakugyan, mikor ilyen képet lehetett Magyarországról rajzolni, de az némiképpen régen volt s ma már csak az rajzolatja így, akinek elég jó memóriája van. Hiszen igaz ugyan, hogy az adósságok ma is be vannak állítva a budgetbe bevételnek, de be vannak állítva kiadásnak is, amint illik s ezzel bizony senki szemébe nem hintettek port. Meg az sem a mai Magyarországot, amelyik a közegészségügye érdekében semmit sem tud tenni. Tud is, tesz is. A tavalyi budgetvita során szinte csipkedték is már Széll Kálmánt, a belügyminisztert, hogy éppen a gyermekhalandóság csökkentése érdekében milyen sok, az aprólékosságig menő intézkedésre van figyelme, hajlandósága és ideje. Ha tehát Széll Kálmán, a miniszterelnök, törődik is vele, hogy a nagyhatalmi ernyő fönn legyen, de Széll Kálmán, a belügyminiszternek arra is van gondja, hogy idehaza legyen kas. S a mai Magyarországra, mely a kulturális, közegészségügyi, gazdasági és köz-igazgatási kas tiszta és nemes tartalommal iparkodik megtölteni, legalább is cinikus dolog azt a régi példaszót ráhuzni.

De soha szerencsétlenebb alkalmat nem választhatott volna Komjáthy Béla a példaszó hangoztatására, mint ezt a mai napot, mikor a beruházásokról szóló törvényt tárgyalta a törvényhozás. Milliókra és milliókra rugó beruházásokat proponál a kormány, hogy régi szükségleteket valahára kielégítsen s teszi ezt úgy és olyan időben, hogy mikor a nemzet gazdasági fellendülése a módokat megadja, egyuttal azt a sok százezer munkáskezet is munkához juttassa, mely az általános válság következtében pihenésre volt kárhoztatva. A szükséges milliókat az állam köicsön veszi. De honnan? Az egyik zsebéből veszi kölcsön s a másiknak adja. A pénztári készletekből fedezi a kiadásokat s teheti, mert a pénzügyi egyensúly helyreállítása óta

elég szépen van már pénztári készlet. Mert Komjáthy olyan nagyon kívánta, Lukács László pénzügyminiszter részletezve is elmondta mai talpraesett s megnyugtató beszédében, hogy közel ötszáz millió koronánk van aranyban és papirban, ami bármely pillanatban rendelkezésünkre áll. Tehát van honnan könnyen kölcsönözni a szükséges beruházásokra. Nem kell a piacon kunyorálni, mint talán régebben kellett. Építhetünk és beruházhatunk. S ha kioktatott minket a tapasztalás, hogy az állami munkaközvetítő intézet megteremtésével — ha derék volt és üdvös volt is — még nem oldhattuk meg a munkanélküliség problémáját, mert sajnos a sok munka nélkül szűkölködő ember megmaradt s csak még egy intézetet is kaptunk hozzá, mely körülbelül maga is munka nélkül szűkölködik: hát akkor mindenestre örvendetes, ha most az állam a maga nagy beruházásaival munkát is fog adni a facér munkásoknak. Nem keres nekik munkát, hanem ad. S ilyenformán egy csapással két nagy országos érdeket tud kielégíteni. Hát lehet-e és szabad-e éppen ilyen törvény tárgyalásokat azt mondani, hogy áll Magyarországra a példaszó: fenn az ernyő, nincsen kas?

Ugy tetszik, Komjáthy Béla nagyon is elvetette a sulykot. Fenn van-e az ernyő? Hitünk szerint még nincs fenn egészen, de fenn lesz. Ha becsületes szándék, komoly munka, tudatosan használt erő elég hozzá, akkor a Széll-kormány nem dolgozik hiába és Magyarország fölemelkedik odaig, ahol idáig csak látszat szerint volt. És hogy nincsen kas? De ezt már talán Komjáthy Béla maga sem hiszi. Ahol milliókra menő beruházásokat a maga készleteiből tud fedezni az állam s a pénzügyminiszter azt mondhatja, hogy közel ötszáz millió korona bármely pillanatban rendelkezésre áll az országnak, ott mégis csak furcsa volna arról beszélni, hogy nincsen kas. Van.

TÁRCA.

Kisérlet.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szántó Kálmán.

Az ablak mellé tölt rengeteg angol zsölyében Gálfi Endre a szivarját szította s egy-egy szórakozott pillantással a délelőtti Andrássy-ut gomolygó járókelőit nézegette. Odább egy asztalkán villásreggeli alig érintett maradványai: ezüst szamovárbán még párolog a tea; vesztfali sonka omló pirossága, rajnai lazac rózsaszín szeletei, a pompázó kappanmell kínálatos fehérsége tanuskodnak róla, hogy Gálfi Endre nem sajnálná a jót magától, ha csak a gymora is úgy bírná. Egy kicsit bágyadt a nagyságos ur, s akármilyen későn kelt, még későbbben feküdhett; s a kimerültség meglátszik a hatalmas, nagy emberben is, akit a férfierő utolsó belény-példányképp szoktak a főváros eszenévész urasáinak odaállítani. A szivarját is inkább elvből szívja, mint élvezetből, mert azt tartja, hogy a reggeli első szivar életének legfőbb gyönyörűsége. Valami olyasféle ködlik át az agyán, hogy talán jó is lenne már egyszer pihenőt is tartani, de fáradt elméjében nem tud a gondolát tisztán kialakulni.

Az inas ezüsttálcán behozza a postát, aztán szórakozottan kotorász a címeres, monogrammos borítékok között, főbontatlanul is ösmerni látszik valamennyit s megakad a szeme az egyikén, amely alig illik a többi közé. A többi papiros durva, nyers előkelősége között ez a finoman simított, rózsaszínre futtatott, illatos levélpapír valami gyermekded lélekre vall, aki a maga papi-

rosát mint valami roppant finomságot választotta ki valami külvárosi kereskedésben.

Gálfi Endre megismeri a kézírását.

— Persze, persze! róla már el is feledkeztem, dűnyőgi magában.

Felbontja a levelet és olvassa a következőket: Sohase kértem magától egyebet, csak hogy szeressen! És mikor meghallgattam, maga esküvel ígérte, hogy mindig, örökre szeretni fog. Már nem szeret; tudom, érzem, hogy nem szeret. Éppen ellenkezője az én szívemnek: az csak egyszer tud szeretni, először és utólszor. Most, hogy már nem szeret, minek nekem az élet! Azzal akartam először bosszút állni, hogy megölöm magam. Hadd járjon föl a lelkem kísérletnek és emlékeztesse csaláságra. De aztán meg gondoltam: mégse halok meg. Nem akarok mégse, még most se, ilyen örökös fájdalmat okozni magának. Hiszen mégis csak szeretett és jó volt hozzám és egy kis időre nagyon boldoggá tett. Hanem elmegyek, hogy a híremet se hallja se többet. De megátkozom, mielőtt elmegyek. Sohso tudjon többet szeretni senkit és keserű legyen a csók, amit ad, amit kap. Ez az én átkom és a jószág isten meg fogja hallgatni annak az átkát, aki maga miatt annyit szenvedett.

Ne kerestessen, mert úgy sem fog rám találni soha!

Mariska.

Gálfi Endre fanyarul mosolygott. — Szegény Mariska, bizony csak igaza van, egészen elhanyagoltam.

Nem nagy ideje, egy előkelő cukrászboltban ismerkedett meg Mariskával, aki valahonnan faluról kerülhetett oda. Fénytelen fekete ruhájában, fehér melles kötényében, lesimított barna hajával,

falusi színű, hamvas arcával Mariska gyűjtő hatást keltett a cukrászbolt gavalér látogatói között. Gálfi Endre pedig, a nélkül, hogy akarta volna, egyszerre meghódította a tapasztalatlan leányt. Éppen olyan jelenség volt, aki alkalmas fiatal lányok fejét megszedíteni. S Gálfi Endrének igazat kell abban szolgáltatni, hogy ő talán meg se látta volna Mariskát, ha észre nem veszi a meghódoláskor ama bámszán alázatos pillantásait, melyekkel Mariska kíséri szokta.

A felszolgáló lányoknak tilos volt az urakkal, a legszükségesebbeken túl, szóba ereszkedni s Gálfi Endrének egy ideig tetszett ez az állapot, hogy a szép leánynak reszketett a keze, valahányszor a tálcát elébe tette; hol elsápadt, hol nyakig pirult, ha előtte állott s a szeme mindig le volt sütte, ha a rendelkezést fölvette.

Egyszer aztán alkalma nyílt halkan oda-suttogni a leánynak:

— Ha becsukták a boltot, Mariska, jöjjen el hozzám s megnevezte a lakását. Egész este otthon leszek s várni fogom.

A leány még a szokottnál is mélyebbre pirult s elfordult. Gálfi Endre hiába is várta, nem ment el. Mintha igézni akarta volna, Gálfi Endrének még háromszor kellett, mind parancsolóbb erélyvel intézni azokat a szavakat, míg végre egy este csakugyan megjelent nála Mariska.

Csodálatos egy leány volt, egészen idegen a Gálfi Endre fogalmi körétől. Alig mert beljebb kerülni az ajtón, s a kalapját, a felső kabátját, a keztyűjét úgy kellett külön-külön letessékelnie róla. Látszott rajta, hogy az akaratereje küzd valami más, annál hatalmasabb erő ellen, mely esetrel-esetre diadalmaskodik fölötte. Gálfi Endre nem volt ilyen látogatókhoz szokva.

S mikor már azt hitte, ölébe hullott a lány, akkor kellett még, nyomról-nyomra, lépésről-

És elég csinos kas, ha annyi sok millió korona van benne. A Komjáthy Béla mondása tehát helyén lehetett volna egykor, valamikor. De ma ugy igazabb, hogy: még nincs egészen fenn az ernyő, de kas, az van ...

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, december 10.

Gyors tempóban végzett ma a Ház a beruházásokról szóló törvényjavaslat. Általános vitája csak a legszükségesebbekre szorított, a részletes vita pedig még rövidebb volt.

Nem vagyunk ellensége az alapos parlamenti vitaközösnek, de ezuttal mégis elismeréssel adózunk az ellenzéknek, amely simán átbotcsátotta ezt a nagyon szükséges és nagyon sürgős törvényjavaslatot, amely ellen hosszú vitát talán igen, de sikeres és hasznos vitát nem csinálhatott volna.

A javaslatot *Neményi Ambrus* ajánlotta elfogadásra, nem a szokásos előadói kurtasággal, hanem érdekes, alapos, okos beszéddel. A függetlenségi párt részéről *Komjáthy Béla* szólalt fel, mint mindig, most is halálmegevetéssel teljesítve ellenőrző feladatát. Több ellenzéki szónok nem volt, a vita befejeződött és *Lukács László* pénzügyminiszter nagy hatással verte vissza *Komjáthy* támadását.

A részletes vitában csak *Kossuth Ferenc* tett egy rövid megjegyzést, s azután a Ház részleteiben is elfogadta a javaslatot.

A képviselőház ülése december 10-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezso.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Darányi Ignác*, *Wlassics Gyula*, *Pécs Sándor*, *Hegyedűs Sándor*.

Elnök bemutatja *Báldi László* országgyűlési képviselő levelet, amelyben Háromszék megye kézirésárhegyi kerületében viselt képviselői állásról lemond.

Neményi Ambrus előadó: benyújtja a pénzügyi bizottság jelentését az indennytiról.

Következik

az állami beruházásokról

szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Neményi Ambrus: Voltaképpen talán nem azt kellene megokolni, hogy a kormány ezt a javaslatot betervezte, hanem inkább azt, hogy miért nem tervezte be már korábban. Hiszen nagyon is ismeretes az a közgazdasági helyzet, melynek sulya miatt a közvélemény már hosszabb idő óta sürgette, hogy az állam, amennyire a hontorgó pénzügyi helyzet enged, nagyobb beruházásokkal járuljon hozzá annak az ipari pangásnak enyhítéséhez, melyet a főváros és a vidék egyaránt érez. De amely a fővárosban talán még súlyosabb, mint a vidéki városokban.

Amennyiben a javaslatban szemben eddig kifogásokat emeltek, ezek a kifogások nem a javaslat érdemére, hanem csak a pénzügyi módzatokra vonatkoztak. Kifogásolták nevezetesen azt, hogy ezek a beruházások külön javaslatban foglaltatnak és nem lettek beállítva magába az 1901. évre szóló költségvetésbe. A kormánynak ez az eljárása egészen megfelelő, mert miután magában az 1901. évre szóló költségvetésben körülbelül 52 millió koronát tevő beruházás foglaltatik, természetes, hogy azokról az új és rendkívüli beruházásokról, amelyekről az előtűnk fekvő törvényjavaslatról, a költségvetés keretében intézkedni nem tudunk. Nem hiszi, hogy ebből igazgatosan bármiféle kedvezőtlen következtetést lehessen állambizottságunk rendjére leonni. Amennyiben rezerválnak volna, képesek lehetnének ezeket a rendkívüli költségeket is rendes jövedelminkből fedezni.

Kossuth Ferenc: Azt kellene tenni!

Neményi Ambrus előadó: Hogy csakugyan vannak-e és mekkora összegre menő ilyen rezerválnak, csak akkor állapíthatók meg, mikor majd az 1901. évi kezelesek tényleges eredményei előtűnk ismeretesek lesznek, azaz 1902-ben. Már pedig, nincs ebben a t. Házban senki, aki ezekkel a beruházásokkal még körülbelül másfél esztendőig várni akarna. Hallottuk azt a felogást, hogy ha a költségvetésbe beállítjuk az itt igénybe vett 31 milliónál nagyobb összeget, akkor a költségvetés deficittel záródna. Ez kétségkívül úgy van, mert nincs könnyebb dolog, mint nagy kiadási összegeknek beruházásával, melyek a rendes költségvetésbe nem valók, valamely költségvetésnek egyensúlyát megzavarni. Hiszen az a budgetárius elv, amelyre mindig hivatkozunk, azt mondja, hogy minden szükséges és előrelátható kötelezettség és kiadás, amely valamely esztendőnek terhére felmerül, ugyanannak az esztendőnek költségvetésében mutatandó ki. Amde, ezek a kiadások egyáltalában nem olyanok, amelyek az állam juttatásainak helyes elintézésé végett most feltétlenül végrehajthatók. Igaz, hogy meg fogná silyleni az ipar, a kereskedelem, a vállalkozás, de az állami juttatásokban e miatt legkisebb fennakadás sem lenne, ha elejtőnk is ezeket a beruházásokat.

Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Komjáthy Béla: A függetlenségi és 48-as párt beható tábaeszközés alá vette a szövegben fekvő törvényjavaslatot és arra az elhatározásra jutott, hogy azt nem fogadja el. Mert nem helyesebbeli az irányt melyet a költségvetés összeállításánál követtek. Igaz, hogy erre nézve törvény intézkedik, de hát Magyarország nem azért hozták a törvényt, hogy azt meg is tartsák. A beruházási költségeket az évi költségvetésbe kellett volna felvenni. De nem tették, mert ez által a fölsőleg deficitű silyedni volna. A kormány célja az, hogy elhitesse a nemzetet, hogy pénzügyi viszonyaink rózsásak, holott a betervezett törvényjavaslat éppen az ellenkezőt mutatja. Nem tudjuk szükségleteinket a költségvetés keretében belevonni, tehát kölcsönt kell felvennünk. *Gyanyua van*, hogy egyes költségek, melyek a beruházási kölcsönből lennének fedezendőek, már előterveztek. Ez helytelen eljárás, mert a kormány megvárhatta volna, míg a javaslat törvényerőre emelkedik. Különbösen sem szükséges minden beruházás, amely célra a kölcsön fel lesz véve. Voltának sürgősebb természetű kiadásaink is. Nem indokolt például a vasműveknél teendő beruházás, mert a vasművek oly jövedelmezők, hogy azokból a vasipar felvirágoztatásának költsége fedezhető.

Elnök a vitát bezárja.

lépésre meghódítia. Majd az egész tél elhuzódott vele, míg végre elérte azt is, a leány az övé lett.

Mariska alázatos volt, mint a cseléd és sirt, mint az elkárhozott. Maga se tudta volna megmondani, hogy könnyei a boldogságnak vagy a kárhozat érzetének voltak-e könnyei, csak hogy az ő szerelmének, úgy látszik, kiegészítő részei voltak. A bizalmas együttlélt meghitt percében százszor meg ezerszer megeskette Endrét: — Ugy-e, hogy szeret? Nagyon szeret? Örökre szeret? Sohase fog elhagyni? Sohase fog mást szeretni? Endre száz meg ezer szent esküt tett minden alkalommal mindezekre.

S ez annál szivesebben tette, mert ez volt az egyetlen módja, hogy háláját a leány szerelméért kimutassa.

Hiába halmozta volna el drága ékszerekkel, hiába kínálkozott, hogy magára vállalja szükségletei fedezését, a leány nem fogadta el. Egy vékony kis aranyosodrony gyűrűskét vett el csak tőle, melyről egy apró szív függött alá s egy másik kis medaillont, az ő areképevel, melyet a lány selyemzsinórán a nyakában hordott. Még ezeket az apróságokat is Mariska lehetőleg viszonzni próbálta a Kerepesi-úton vásárolt mindenféle lehetetlen pénztárcákkal és szivarszippakkal, melyeknek Gálfi persze semmiféle hasznát se vehette.

Az érzelgős szerelem azonban, melylyel Mariska körülvette, csak rövid ideig tudta Gálfit lekötöni. Mind jobban-jobban elmaradozott tőle s most már egy idő óta felé se nézett a cukrászbotnak.

S most ez a levél! Még egyszer elolvastam s észre se vette, hogy a szivar, félig égve, kialudt a kezében.

— Micsoda kétségbeesés! Szegény Mariska! már csakugyan meg kell vizsgálnom!

Estefelől csakugyan benézett a cukrászbotba.

Szeme végig siklott a felszolgáló leányokon,

Mariska nem volt köztük, új leány volt már helyette.

— Hát Mariska hova lett? — kérdezte.

— Nem tudjuk, már nincs itt, felelték a többiek.

— Azt mondta, haza megy, — mondta egy másik.

Távözöben még az üzletlajdonostól is megkérdezte:

— Hova lett Mariska?

— Nem tudom, tegnapelőtt leszámolt és elment. Sajnálom, mert derek, hasznavehető leány volt.

Hideg se volt, Gálfi Endre mégis borzongva huzta össze a felöltőjét, mikor az ajtón kilépett. Alkonyodott; a leszálló szürkület mintha magába nyelte volna az enyésző fénykéveket; valami kései kód áttesző fátlyot huzott az égbolt föl; az utcalámpák fénye mint megannyi viaszgyertyák lángja sárgult ki belőle, komor-rejtelmesen. Gálfi Endre maga se tudta, merre bandukol.

— Hát ha az a leány éppen azt eszelekedte, amivel nem fonyogatózott?

Ez volt a gondolat, mely a fejét zúgatta, mikor új reménysege támadt: hátha fölnézne a leány lakására?

Mariska a szokott kis hónapos szobáskában lakott s a gazdaszónya ugyan elbámult, mikor az előkelő urat magához belépni látta.

— Kifizette, kezit eszokolom, az egész hónapot és elment. Hiába kérdeztem, nem mondta, hova megy. „Ahol jobb dolgom lesz, Sósáné!” — mert hogy Sósánéknak hívnak, kezit eszokolom.

— S a holmiját magával vitte?

— Nem is nagyon volt annak, kezit eszokolom, a rajtaválóján kívül, még csak kofferje se. Egyet-mást, igaz, el is ajándékozgatott.

Ez nem igen volt alkalmas, hogy Gálfi Endrét megvigasztalja.

Betért egy kávéháza, hogy még egyszer

(Vádak.)

Lukács László pénzügyminiszter: T. képviselőház! Azok az ellenvetések, amelyeket az előtűnk fölszólat t. képviselő ur a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat ellen fölhozott, két csoportra oszthatók, amennyiben a t. képviselő ur első sorban formai szempontokból kifogásolja ezt a törvényjavaslatot és hivatkozással a költségvetési jogra és a költségvetés összeállításánál követendő elvekre, állítja hogy ez a törvényjavaslat beelőtűnk a számvitelről szóló törvény határozataiba. Beszédének második részében foglalkozik egyes meritórius kérdésekkel és igyekszik bebizonyítani, hogy azok az intézkedések, amelyek ebben a törvényjavaslatban foglaltatnak, ha nem is minden, de legnagyobb részében nem sürgősek, nem szükségesek. A végén pedig egyenesen meggyanúsítja a pénzügyi kormányzatot (Egy hang a szélből baloldalon: *Igaz van!*) azaz, hogy neki alapos gyanua van, hogy azok a pénzek, amelyeket a kormány állami pénzügyi készletek gyantánt föltűntet, nincsenek meg, hanem valószínűleg elköltöttek. (Ellenmondás a szélből baloldalon. Zaj.)

Komjáthy Béla: *Tiltakozom ezen insinüáció ellen!* (Helyeslés a szélből baloldalon.)

Lukács László pénzügyminiszter: Amiket méltóztatott mondani, ha nem is ezen szavakkal, egyenesen azt jelentik.

Komjáthy Béla: *Nem igaz! Vegye tudomásul, hogy nem mondtam!* (Zaj.)

Lukács László pénzügyminiszter: Amennyiben azt mondotta a képviselő ur, hogy ...

Komjáthy Béla: Hogy végleges adatok ki!

Lukács László pénzügyminiszter: ... gyanuja van, hogy egyes előlegek fölvev összegek végleges kiadattak és csak mint előlegek tüntették ki.

Komjáthy Béla: Ez igaz! De ez nem azt jelent!

Lukács László pénzügyminiszter: Engedje meg a t. képviselőház, de ha valamely kormánytagról az mondánk, hogy hamisan tünteti fel a pénzügyi állást és véglegesen kiad összegeket, amelyeket úgy tüntet föl, mintha azok csak előlegek lettek volna, ez nem egyéb, mint az állami számadások egyenes meghamisítása és így én egész joggal mondom, hogy a t. képviselő ur egyenesen azt akarja sejtetni a nagy közönséggel szemben, hogy itt a kormány, tudja isten, micsoda hűtlen kezelést követ el az állami pénzek körül.

Engedje meg a t. képviselőház, hogy mindezekre a dolgokra külön-külön válaszoljak, még pedig egész objektívtással. (Halljuk! Halljuk!)

Mindenekelőtt felelve a t. képviselő ur azt a kérdést, hogy tulajdonképpen mire való az állami költségvetés és itt fejtegető egész szabadon, hivatkozva ugyan az 1897. XX. törvényekre, de csak a törvények nevére, mert az idézetek, amelyek a t. képviselő ur felhozott, már nem szövezerintek, mondom, egész szabadon citálva a törvényt és az ő idése szerint módosítva és átalakítva, kibozza ebből azt, hogy azon kívül, ami a költségvetésbe felvétetik, egyáltalában nem lehet semmit kiadni.

Itt t. képviselőúrnak megjelölök több dolgról. Meglekedezik arról, hogy a törvény maga is gondoskodik olyan esetekről, amidőn felmerülnek bizonyos kiadások, amelyeket a költségvetési törvénybe felvenni nem lehetett és utasítja a kormányt, hogy ilyen esetekben póthitel kérjen; sőt tovább megy: arra is felhatalmazza, hogy sürgős szükség esetében póthitel nélkül, a miniszter felelősségére tegyen tulkiadásokat, amelyek azonban elszámolandók és amelyekről a számadás az országgyűlésnek utólag számadás alakjában bemutatandó.

átnézze a lapokat. Az öngyilkosságok rovatában nem volt semmi abból, amitől az ő feje lett volt.

— Ej, micsoda ostoba rémképekkel gyótróm én magamat, mint egy sápkörös leány!

Megint az utcaán volt s észre se vette, hogy a Dunához jutott s a víz tompa zúgását hallgatta.

— Ostobaság! s felütötte a fejét. Husz esztendőskoriban nem olyan könnyen őli el magát az ember, ha szép és fiatal.

Észbe jutott, hogy szép asszony várja vasorával, az éppen, akiért elhanyagolta Mariskát. Az majd elúzi fejéből a rémlátásokat. Kocsiba ült s odahajtatott.

— Nehéz kedvem van, azért jöttem, hogy felvidítsen!

— No, majd megpróbáljuk.

De nem sikerült. A vacsora rossz volt, a bor ize keserű. A szép asszony kedveskedés meg éppen terhes. Mikor már látta, hogy szép szóval sehogyse boldogul a barátjával, lilium két karját a nyaka köré fonta Gálfi Endrénak, puha-meleg arcával hízkelve dörgölözött hozzá. Gálfi Endre riadtan kapta fel a fejét. Lázás tekintete előtt egy fekete ruhás leány állott, fehér kötényben, fájdalmas tekintete nem is földi szemrehányással nézett rá.

Egyszerre kftűzött az őléő karok közül s beteges sietséggel kapkodott magára kalapot, felöltöt.

— Beteg vagyok, rosszul érzem magam! És sietett elbucszni.

A lépésén már magához tért.

— No, ilyen boldogságot még nem követtem el, gondolta magában. Nem is tudom — s egy pillantásra megállott a kapu alatt — nem is tudom, eszemen vagyok-e én?

Érezte, hogy legjobb tenné, ha most haza menne s kialudná magát, de borzadva gondolt a magányos nagy szobákra, melyek olyan kietlenül várják odahaza. A klubjára gondolt tehát

De azonkívül, hogy a költségvetés összeállítására vonatkozólag a törvény nem úgy intézkedik, amint a t. képviselő ur idézte, van a törvénynek egy másik szakasza is, amely azt mondja: Ha érvényben jelentékenyebb szükséglet merülne fel, amelynek fedezésére a megszavazott hitel nem elegendő, vagy amelynek fedezéséről a költségvetési törvényben gondoskodva nincs az illető miniszter a költségek kiutalványozása előtt indokolt törvényjavaslatot terjeszt elő, vagyis póthitel iránt kéri felhatalmazást. Azt hiszem, t. képviselőház, a mi pénzügyi praxisunkban számtalanszor előfordult, hogy a kormány póthitel-törvényjavaslatlal állott elő és mindig azt bírálták, hogy vajjon helyes e, indokolt-e az a cél, amelyre a póthitel kériük? — birja-e az ország azt a kiadást, amelyre a póthitel szól és helyes-e egyáltalában, hogy az a cél megvalósíttassék, amelyet a kormány a póthitel kérelmére alkalmával szem előtt tart? De ezt az eljárást, ha a jelzett feltételek megvoltak, senki sem kifogásolta.

Közismertető dolog, hogy a kormányának szándékában volt a folyó évben, amelynek költségvetését még a tavaszkor állapítottuk meg, már megindítani bizonyos munkálatokat.

Ezek a munkálatok, amelyek az ipari válságra való tekintettel időközben még szükségesebbeké váltak, természetesen az 1900-ik évi költségvetésbe nem voltak behelyezhetők. Hogy ez a törvényjavaslat késett és csak később volt benyújtható, mint ahogy a kormány kontemplálta, azt én sajnáolom legjobban, de azok a részletes tárgyalások, amelyek az egyes minisztériumok közt folytak, késleltették a dolgot: azért vagynak abban a helyzetben, hogy ma tárgyaljuk azt a törvényjavaslatot, amelyet már októberben kellett volna tárgyalni, hogy póthitel gyánánt már 1900-tól kezdve igénybe vételessen ezek az összegek. De itt nem arról van szó, hogy mi pro 1901. vegyünk igénybe összegeket hanem arról és az volt a kormány intenciója, hogy pro 1900., tehát a folyó évre vegyünk igénybe póthitelt és csak a tiszta védelemnek tulajdonítható, hogy ennek a javaslathoz tárgyalása ilyen későn történik. Azonkívül pedig nem is az 1901. évről van szó, hanem szó van az évek egy sorozatáról, amely idő alatt a költségek a kormány szándéka szerint igénybe volnának veendőek, úgy hogy már ebből a szempontból sem hozható fel az a kifogás, hogy mindezeket a kiadásokat, amelyek kontemplálva vannak az 1901. évi költségvetési előirányzatba kellett volna beilleszteni. (Helyeslés jobbfelől.)

(A költségvetés összeállítás.)

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy mintán az előirányzatokkal nálunk így bálnak el, az tulajdonképpen nem egyéb, mint cafrang, hogy a közönség ne lásson tisztán. Aki ismeri az idegen államok költségvetési előirányzatait és tudja, hogy mennyi időt vesz igénybe más parlamentekben a költségvetés tárgyalása és mennyit nálunk, az meggyőződésképpen rája hogy alig van a világnak álama, ahol olyan terjedelmes és részletes költségvetési előirányzatok készítenének, mint nálunk; egész vastag kötetekre menő indoklások készítenek s hónapok és hónapok vétnék igénybe, hogy a költségvetés részletekkel letárgyalassék. Tehát a legnagyobb mértékben meg van adva a parlamentnek nemcsak a materiale, amelyről tárgyalhat, hanem az idő is, hogy az előirányzatnak minden részletével foglalkozhassék, úgy hogy, azt hiszem, hogy senki sem panaszkodhat Magyarországon, hogy nem foglalkozik a parlament elég soká a költségvetés tárgyalásával, nem

mondhatja, hogy ez az eljárás és ez az előirányzat tiszta cafrang, amely csak arra van hivatva, hogy a publikum zemeit elhomályosítsa. (Helyeslés a jobboldalon.)

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy be kellett volna illeszteni ezeket a költségeket az 1901-ik évi előirányzatba; ámde akkor kislült volna, hogy nincsen meg az egyensúly, hanem hogy deficitell állunk szemben. Ezzel kapcsolatban felveti azt a kérdést, hogy tulajdonképpen mi is az az egyensúly? Lehet-e egyensúlyban állónak mondani azt az előirányzatot, amelyben ennyi és ennyi összeg kölcsönből származik? Hát a parlamentnek és a pénzügyi bizottságnak olyan régi tagjától, mint a t. képviselőtársam, ezt a kifogást csakugyan nem reméltem volna. Hiszen igen jól tudja igen tisztelt barátom, hogy ha a kölcsönből származó összeg az előirányzatba be van állítva, mint bevétel, ugyanez az összeg be van állítva a költségvetésbe, mint kiadás is. Tehát ez a mérlegben az egyensúly kérdése abszolúte semmiféle befolyást nem gyakorol és az a körülmény, hogy költségvetésünknek vannak kölcsönből származó összegei és ugyanezek, mint kiadások, be vannak állítva a költségvetés kiadási részeibe is, az egyensúly kérdésre semmi befolyással nincsen. De különben is az a 28 millió, melyet a t. képviselő ur mint kölcsönből származó összeget felemlít, ez természetesen be van illesztve, mert a törvény rendeli, hogy a nagy vasúti beruházás céljaira szükséges összegek kölcsönből fedeztessenek. — be van illesztve, mint bevétel és be van illesztve, mint kiadás, tehát az egyensúly ez által abszolúte nem tangáltatik. (Ellentmondás a szélső baloldalon.)

(A pénztári készletek.)

Azt mondja t. képviselőtársam, hogy hiába titkoljuk mi, hogy ezen beruházásokat a pénztári készletekből akarjuk fedezni, mert hiszen ezt mindenki tudja, aki érdeklődik s akinek a felelőzetésére mi ezt el akarunk tölkölni. Hol van ott eltitkolásról szó, mikor a törvényjavaslatban magában és annak indoklása minden sorában megmondjuk, hogy mi ezt nem a folyó bevételekből, hanem a múlt éve megtakarításából, a pénztári készletekből akarjuk fedezni? Azt hiszem, senki sem teheti fel rólunk, hogy mi ezt el akarjuk vitatni, vagy el akarjuk tölkölni valaki előtt. És, hogy tudja a világ, az bizonyos, és hogy helyesen mérlegeli és taksálja, az is bizonyos, mert dacára annak, hogy mindenki tudja, hogy egy ilyen törvényjavaslat készül és a pénztári készletek terhére ilyen beruházásokat akarunk csinálni: azért abszolúte nem romlott meg állami hitelünk, sőt ellenkezőleg, amint örvendetesen lehet tapasztalni, igen jelentékenyen emelkedett s fejlődött, úgy, hogy a kölcsönügylet, amelyet korábbi törvényünk alapján kötöttünk, ma már teljes mértékben le van bonyolítva s ennek dacára árfolyamaink javultak.

Póányi Géza: De milyen árfolyamban van bonyolítva?

Lukács László pénzügyminiszter: T. ház! Ha mi úgy jártunk volna el, vagy úgy akarnánk eljárni, mint a hogy a t. ellenzék proponálja, akkor két eshetőség állanánk szemben: Vagy beillesztenék ezt a 30 egységnyi milliót a költségvetési előirányzatba és akkor úgy nézne ki költségvetésünk, hogy körülbelül 1080 millió korona a kiadás, 1050 millió korona a bevétel, a hiány tehát 30 millió korona. Már hogy jó lenne ez, azt, azt hiszem, egyáltalában nem szükséges vitatnom, mert senki sem fogja állítani, hogy 30 milliónyi hábar csak formailag is kimutatott hiány a költségvetésben az állam hitelére

és a magánhitelre valami előnyös befolyást gyakorolna. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.)

Igaz, t. Ház, hogy azt mondja a törvény, amelyre a t. képviselő ur is hivatkozott, hogy lehet azért felhasználni az állampénztári készleteket, — igen ám. de csak, mint a hiány leedezésére szükséges összeget, tehát akkor a preliminális az volna: 1080 millió kiadás, 1050 millió bevétel, hiány 30 és ennyi millió, ennek a fedezésére felhatalmaztatik a kormány, hogy igénybe vegye a pénztári készleteket.

Lukács Odón: Ez volna a helyes!

Barta László pénzügyminiszter: Ez volna a helyes t. képviselő ur szerint, szerintem azonban abszolúte nem és pedig azért nem, mert ez ellenzék az egy éves költségvetési rendszerrel, hogy a múlt évek megtakarításából képződött pénztári készleteket összezsavarjuk a folyó év bevételeivel. Ennek a két dolgnak az összezsavarása, merem állítani, az államháztartás áttekinthető voltára hátrányos volna. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

(A beruházások.)

Az alternatívának második része az volna, hogy ha elejétünk ezeket a beruházásokat, hogy ha egyáltalában nem tennék beruházásokat. Kérdem azonban a t. Ház többségét, vajjon helyesen járma-e el a kormány, ha ezt az utóbbi módot választaná, hogy t. i. formai skrupulusok miatt, amelyek itt-ott felmerülhetnek, egyszerűen nem tenne semmit a gazdasági élet támogatására. Hónapok óta, mondhatnám évek óta hangzik fel a panasza, hogy visszafelé megyünk ipari tekintetben, hogy munkásaink nincsen foglalkoztatva és évek óta és a legtöbb is mind hangosabban emelkedik, nyilvánul a kíváncsolom, hogy a kormány tegye meg mindazt, amit megtehett ezen bajnak orvoslására és ime most a t. ellenzék előáll és azt mondja, hogy formai szempontból nem helyes, de in merito sem helyes az az eljárás; ergo vagy deficitet költségvetést csináljunk, vagy ejtsük el a beruházásokat.

Az előbbire nézve voltam bátor nyilatkozni, az utóbbi pedig a t. Ház bölcsességére bízom, hogy vajjon helyes volna-e követni.

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy nem sürgős és nem szükséges az a sok beruházás, amely intendálva van és azt mondja, hogy volnának nekünk sürgősebben kielégítendő igényeink is és többek között diffikultálja a sok nyugalmazott miniszternek a nyugdíját. Meltóztatassék megengedni, de ha ez bűn, akkor ebben a bűnben a legnagyobb része a t. ellenzéknek van, hogy annyit a nyugalmazott miniszter, ezért ne méltóztatassék bennünket okolni. (Derültség jobbfelől.)

Barta Odón: Hát nem jószántukból, csak bukva vonulnak vissza? Mi azt hittük, hogy saját jószántukból vonulnak vissza. (Nagy zaj a jobboldalon. Előlk csejeng.)

Lukács László pénzügyminiszter: A mezőgazdasági muzeumokra nézve t. képviselőtársam elismerté ugyan, hogy helyes és szükséges, de ennek időszertességét támadta meg és azt méltóztatott mondani, hogy ezt jobb időben kellene megcsinálni. Eltekintve attól, hogy Magyarországnak, mint par excellence mezőgazdasági államnak előrendű feladata, hogy mindazon dolgokról gondoskodik, melyek a mezőgazdasági ismeretek terjesztésére befolyást gyakorolhatnak, éppen időszerűség szempontjából is arra a meggyőződesre jutott a kormány, hogy ezt a dolgot fel kell venni a beruházási célok és feladatok közé.

Diffikultálta a vasműveknél tendő beruházásokat is és pedig abból a szempontból, hogy nem indokolt a vasműveknél beruházásokat tenni, mert hiszen a vasművek jávedelmezősége olyan, mely nem felel meg a kívánalmaknak. Hát éppen azért, mert a vasműveknek jávedelmezősége nem egészen felel meg a kívánalmaknak, tartottuk szükségesnek ezt a beruházást kezdeményezni. Az első beruházás, mely a vasműveknél tervezetik, az, hogy szaporítsuk meg azon olvasztókemenőket, amelyek a nyers vas előállítására szolgálnak; szaporítsuk pedig azért, mert ha a drága koksüzemről át akarunk menni a faszénüzemre, akkor a ma meglévő kemenőek nem elegendők, mivel a faszénnel nem lehetne a ma meglévő kemenőekben annyi nyersvasat termelni, mint a kokszzsal és miután itt a célnak az, hogy lehetőleg eltérjünk a kokszzsal való üzemeltől, egyrészt annak drágasága miatt, másrészt azért, mert kokszzot csak külföldről kapunk, okvetlenül szükséges, hogy ha a nyersvasból ugyanannyi mennyiséget akarunk előállítani a faszénre való átérés mellett, szaporítanunk kell a kemenőket, különben a vastermelésben mennyiségileg visszaesünk. (Ugy van! jobbfelől.)

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy megtakarításokat érünk el, jobb minőségű vasat tudunk termelni és az üzemi költségek csökkentek az új berendezés mellett, akkor tisztában leszünk azzal, hogy ez a javaslat éppen arra céloz, hogy a vasművek jávedelmezőségét fokozza és pedig oly jelentékeny mérvben, hogy pár esztendő alatt ez a befektetés teljesen törlesztve lesz, mert a hetyzetnek évi javulása körülbelül 7-8 százezer koronát tesz ki.

Ami már most a zolyom-brézói műveknél a jelenlegi gőzmozgók vízerővel való pótlásá illel, ez sem terjeszkedés, hanem modernebb, olcsóbb és jobb üzemre való átmenetnek jelent és pedig szintén jelentékeny üzemi megtakarítással.

A t. képviselő ur beszédében érintette azt, hogy az járadék-kibocsátási művelet, amelyre a kormány fel volt hatalmazva, még nincs végleg lebonyolítva. Jelentem a t. képviselőháznak, hogy igenis véglegesen le van bonyolítva, mert azon idő óta az utolsó részlet, 80 millió is utaitott és így az 120 millió 4

s oda indult. Egy kártyázó társaságra akadt még s leült köztük.

Csak úgy üldözte a szerencse, ha akart volna, se állhatott volna fel. Már hajnalodott, mikor járszótársainak minden pénzét a zsebébe gyűrtve, haza indult.

Kábult fejfel alig egy pár órát aludt, rossz álmok gyötörték s reszkető idegekkel ébredt, mintha százezer hangya zsbongana kezén-lában keresztül.

Egész nap nem lelta a helyét. Este már nyolc órakor bezárkózott s lefeküdt. Álmatlanul hanykolódott ágyában s mikor nagynehezen utólére az álom, ébredése nyugos volt és tehetetlen.

— No, még nem értem meg a bolondulásra,

— kiáltotta s nagyot csapott öklével a levegőbe.

Az utolsó tavaszi vadászatok járták éppen; kapta a puskáját s meg sem állott a mármarosai hegyekig. Egy egész hétig bujta az erdő, hajnalban ébredt s kemény szalmazsákon hált az erdőszlakban. Mikor visszaért, üdének s fiatalnak érezte magát megint.

Egy fiatal asszony ismerőse volt, akit úgy titokban, majd ha egyszer rászánja magát a házasságra, magának szánt. Pompás, szép asszony volt, vagyonos, előkelő, nem is idegenkedett tőle, éppen egymáshoz illettek. Azt kereste föl először.

Nagyon keservesen megbánta. Az asszonyka kedveskedett neki, azt se tudta, hova tegye, ő meg — aki pedig udvarolni indult — kellemetlenkedett s szinte harapott.

Nagyon bosszankodott magára, mikor el-távozott.

— Ej, nem értem én még meg a házasságra, másfajta gyönyörűséget kívánok én!

Az estjét egy külvárosi színházban töltötte, melynek a színpadján is otthonos volt. Ott úgy fogadták, mint az elveszett fiút. Hol járt? mit csinált? kótöraszta a zsebében vásárfia után.

Az egymásra halmozott színpalak egy homályos zugában az egyik karénekesnőnek derekára fonta a karját. Az meg a vállára hajította a fejét s mosolyogva tekintett fel hozzá. Gálfi Endre lehajlott hozzá, egyenesen az ajkára, hogy megcsókolja.

— Nos? kérdezte a leány, mikor látta, hogy késlekedik.

— Semmi! Mondta Gálfi Endre s visszavonta a karját.

Mikor asjka már a leány ajkát érintette volna, hunyt szemei előtt egész tisztán látta a fekete ruhás leányt fehér kötényvel, fájdalmas tekintetében szinte nem is földi szemrehányás.

— Semmi! — morzsolta fogai közül még egyszer s kiosont a színházból.

... Még csak most veszem észre, hogy ez a különben igénytelen kis elbeszélés milyen kísértetes történetre fajult. Pedig én közvetlen megfigyelésből ismerem Gálfi Endrét s ilyenek ösmerem. Azt hiszem, sokan ismerik önök közül is. S esodálkoznak rajta, hogy az alig negyvenes dalás férfit mi törhetto le olyan hirtelen! Magam se tudom, mert nem hiszek a kísértetekben. És mégis, ha látom, hogy megvénhedtem, kifáradtam hogy fut most is örökké az asszonyok után s ha azok bevárják, hogy fut eszeveszotten előlük — tudja az isten, csak eszembe jutnak a kísértetek.

Szájpadlás nélküli fogak.

Fülöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

százalékos koronajáradékot a konzorcium átvette. Ragaszkodom nyilatkozatomhoz, amelyet ebben a tekintetben a pénzügyi bizottságban volt szerencsém tenni, hogy az átlagos ár, melyen a kötvényeket értékesíteni lehetett, a 20 százalékos megközelítéssel. Ha tekintetbe vesszük, hogy abban az időszakban, amely alatt az értékesítés történt, a tőzsdei kurzus 90 körül járt, akkor az elért átlagos ár mindenestre kiélelt.

(Ellenőrzés.)

Ezután áttért a t. képviselő ur azon fejtegetésekre, amelyekkel annál inkább szükséges foglalkoznom, mert aki a t. képviselő ur beszédét olvassa, okvetlenül arra a meggyőződésre jut, hogy itt az állami pénzek körül valamelyes meg nem engedett manipuláció tolnak. Lehet, hogy a t. képviselő ur intenciója nem volt, hogy ezt mondja, de méltóztatásuk elhinni, hogy aki kritika nélkül olvas ily nyilatkozatot könnyen fog arra a meggyőződésre jutni, hogy bizony, valamilyen homályos dolgok vannak itt, amelyek a világosságtól énekek. (Mozgás a szélső baloldalon.) Nem szükséges arra utalnom hogy az állami pénzek kezelését az utolsó garasig az állami számvevőszék amely a parlamentnek ellenőrző közege a kormányval szemben ellenőrzi, mindenről felvilágosítást kér, mindenről tudomással bír, mindenről jelentést tesz a képviselőháznak és a képviselőházban hivatva arra hogy ezen jelentés alapján végleges határozatot hozzon az iránt, vajjon helyesen jött-e el a kormány a pénzek kezelés körül, vagy nem. Méltóztatik mondani, hogy az előadó ur maga konstatálta, hogy a pénztári készlet körül bizonyos homály van. (Halljuk!)

Tudtommal az előadó ur abszolúte nem konstataált semmi ilyent, de nem is nyilatkozott a pénztári készletekről; az előadó ur jelen lévén a pénzügyi bizottságban épp úgy, mint a t. képviselő ur, halotta azon részletes felvilágosításokat, melyeket e tárgyban adtam. En igen csodálkozom, hogy habár a t. képviselő ur tudommal tel is jegyezte az egyes számokat, azt mondja hogy nincs tájékozva arról, hogy hogy áll a pénztári készlet ügye.

T. Képviselőház! Miután ezen dolog szóba hozta, habár nem szivesem, oly okok miatt, amelyekből bővebben kitérni nem szükséges, hogy itten részletesen foglalkozzam a pénztári készletekkel, mindazonáltal a t. képviselő urnak említett és igen kényes természetű nyilatkozatait után kénytelen vagyok rekapitulálni legalább röviden azokat, amiket a pénzügyi bizottságban előadtam. És ez abban áll, hogy 1900. szeptember végén, tehát a legutóbbi időpontban, melyben ez a számítás készült, pénztári készleteink, melyeket a t. képviselő ur megdöbbenéssel igen csökkenéseknek tartott kitettek 481,960,000 koronát, tehát nem 113,000,000-t, amint a képviselő ur megdöbbenéssel állította. Ebből arányban és váltópénzben van 282,834,000 korona, papírban van 199,125,000 korona. Ebből az összegből kamatozólóg el van helyezve értékpapirokban és előegképp egyes alapoknál 89,291,000 korona, ugy, hogy marad akkori jelentésem szerint kerekén 113 millió papírban, mint olyan összeg, amely folyton rendelkezésre áll, mely ideiglenesen nincs lekötve. Azóta természetesen ez összeg növekedett körülbelül 27 millióval az utóbbi periódus óta, ugy, hogy ma azt mondhatjuk hogy rögtön rendelkezésre álló, tehát a le nem kötött papírpénz készlet mintegy 140 milliót tehet.

Igy áll tehát a dolog, melyről a t. képviselő ur minden évben a zárszámadások alapján meggyőződést szerezhet. Eppen ezért arra kérem, ne méltóztatásuk olyan nyilatkozatokat tenni melyekből valaki azt képzelhetné hogy a t. képviselő ur a miniszternek az állami pénzek körül folytatott működését inkorrektnek tekinti. Komjáthy Béla azt eleli hogy a pénzügyminiszter ellen vádat nem emelt.

A Ház elfogadja a törvényjavaslatot.

(Részletek.)

Kossuth Ferenc: Csodálkozok, hogy a pénzügyminiszter panaszkodik Komjáthy bírálata miatt, holott a függetlenségi párt mindig lojális ellenzék volt a kormányval szemben. Különösképpen találja, hogy a mostani rossz pénzügyi viszonyok mellett terjeszti be a kormány a törvényjavaslatot.

A Ház részleteiben is elfogadja a törvényjavaslatot.

Elnök: A legközelebbi ülés holnap lesz és annak napirendjére a horvát-magyar pénzügyi egyezmény ideiglenes meghosszabbításáról szóló és 1887. XLIV. t. c. módosításáról szóló törvényjavaslatokat tűzi ki. Az ülés 12 óráig tart.

BELFÖLD.

A közigazgatás egyszerűsítése. A belügyminisztérium törvény-szerkesztő osztálya most dolgozik azon a javaslaton, amelylyel a közigazgatás egyszerűsítését akarja a kormány megvalósítani. A törvényjavaslat alkalmasint már januárra elkészül és még ezen az országgyűlésen tárgyalásra kerülhet.

A Ház munkarendje. A képviselőház ma elvégzte a beruházási törvényjavaslatot és holnap a horvát pénzügyi egyezményre kerül a sor. Ezzel valószínűleg egy ülésben végeznek és már szerdán napirendre kerül az indennit. Előreláthatólag ez sem foglalkoztatja hosszasan a képviselőházat, valamint a véderőre vonatkozó javaslatok sem, amelyeket közben szintén elintézni szándékoznak. Mindezek ügyek lezárása után a Ház folytatja a költségvetés tárgya-

lását, és valószínűleg még a karácsonyi szünetek előtt elintézi a kisebb tőrcákat és a belügyminisztérium költségvetését.

A hetvenéves Tisza Kálmán. Nagyváradról telegrafialják nekünk, hogy *Hoványi Géza*, a szabadelvű párt alelnöke, és számos társa indítványt adott be a városnak, hogy a törvényhatóság üdvözölje *Tisza Kálmán* hetvenedik születésnapján. Az indítvány megokolásakifejté, hogy Tisza működésének megítélése lehet egyes kérdésekben különböző, de ellenfelei is elismerik, hogy életét a haza ügyeinek szentelte, a nemzet jogait, szabadságát, politikai súlyát növelte és hátramaradottságából anyagi és értelmi haladásra vezette. *Tisza Kálmán* értesítette pártja elnökségét, hogy a nagyváradi küldöttséget vasárnap délelőtt fogadja. Este ebédet ad a küldöttség tiszteletére.

A katonai javaslatok. A képviselőház véderőbizottsága ma tárgyalta báró *Podmaniczky Frigyes* elnökelete alatt a legutóbbi betérjesztett két katonai javaslatot *Münich Aurél* előadó ismertetése alapján. Előbb a *véderő provizoriumra* vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalták. *Latinovics Pál* elismerését fejezte ki a közös hadseregénél és a honvédségénél tapasztalt haladás fölött és felhívta a honvédelmi kormány figyelmét több észlelhető hiányra. Így óhajtott, hogy a közös hadsereg ruházati cikkei az eddiginél nagyobb arányban szerezzék magyar kispaprosnákat, az élelmiszerekre nézve pedig a gazdasági egyesületek útján föl kellene hívni a gazdalközséget. *Tóth János* azt akarta kimutatni, hogy még csak nem is tárgyalható a javaslat, mely nemcsak Magyarország, de Ausztria ujjon-mennyiségét is egyoldalul állapítja meg. Az ily megállapítás pedig törvényeink értelmében konformis törvényjavaslatnak az osztrák parlamentben való előterjesztését feltételezná. A fennforgó körülmények közt semmi alkotmányos biztosítékunk sincs arra nézve, vajjon a másik állam alkotmányos képviselete ezt a törvényjavaslatot helyesli-e. Pártja ennél fogva szigorúan ragaszkodva az alkotmányossághoz, nem fogadhatja el a törvényjavaslatot.

Gromon Dezső államtitkár, aki a beleg Fejérváry Géza honvédelmi minisztert helyettesítette az ülésen, kiemeli, hogy a magyar kormány eleget tett kötelességének, midőn a törvényszabta időben a törvényjavaslatot előterjesztette. A javaslat lényegileg semmi egyebet nem kíván, mint a létező törvényes állapotnak egy további évre való fenntartását amiben alkotmányos nem lehet. Részletes felvilágosításokat ad ezután szövege Latinovics által felvetett kérdésekről, továbbá a legénység vacsorájának és a eskütelepeknek kérdéséről. *Münich* előadó utalt arra, hogy a szóban forgó törvényjavaslatlalt azonos törvény tavaly is ugyanily módon jött létre Ausztriában is a 14. §. alapján, tehát alkotmányos módon léptették életbe. Még többen szólaltak föl, mire a bizottság többsége változatlanul elfogadta a törvényjavaslatot.

A bizottság ezután az 1901. évi ujjonmegajánlási törvényjavaslatot tárgyalta, melyet szintén *Münich Aurél* előadó ajánlotti előadásra. Csak *Tóth János* szólalt föl, a függetlenségi párt ismert álláspontjából — a javaslat ellen. Végül a bizottság a honvédelmi államtitkár felvilágosításai után tudomásul vette a miniszternek szokásos jelentését.

A valuta-bizottság ma délelőtt 10 órakor a pénzügyminiszteri palotában *Horvánszky Nándor* elnökelete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: *Parkas Balázs László Mihály, Lukács Antal*, a minisztérium részéről *Grünstein Béla* államtitkár és *Popovics Sándor* miniszteri tanácsos. Elnök bemutatta a május-október havi kimutatásokat a valuta rendezésre szükséges aranykészletekről, melyek 46,292,532 aranykoronát és 58 fillért tesznek ki. A bizottság az állampénztárban az aranykészleteket megvizsgálta és rendben találta.

A bosnyák vasutak. *Szpalatói* távirat szerint tegnap a *Teatro Comunale*-ban népgyűlés volt, amelyen elhatározták, hogy tiltakoznak a boszniai vasutak ügyében történt megállapodás ellen, s hogy abban az esetben, ha a *bugojna-szpalatói* vasut kiépítését nem biztosítják, fel fogják szölitani a dalmát képviselőket, hogy a kormány ellen foglaljanak állást.

Az államháztartás egy negyedéve. A pénzügyminisztérium most tette közzé az állampénztáraknak július elsejétől szeptember végéig előfordult bruttóbevételéről és bruttókiadásairól szóló kimutatásokat, összehasonlítva a tavalyi megfelelő időszak eredményeivel. Az összes bevétel az idén 274,083,844 korona 94 fillér, 1899-ben pedig 275,727,642 korona 07 fillér volt. Az összes kiadás 1900-ban 266,085,582 korona 84 fillér, az 1899. év harmadik negyedében pedig 264,297,628 korona 11 fillér volt. A bevételek összege 1,643,797 korona 13 fillérrel kisebb, a kiadások összege

pedig 1,787,884 korona 73 fillérrel nagyobb, mint az 1899 év hasonló időszakában volt és így az 1900. év III. negyedének mérlege 3,431,681 korona 86 fillérrel kedvezőtenebb, mint volt az 1899. év III. negyedének mérlege.

A csongrádi választás. Csongrádon nagyban folyik már a korteskedés, mert a központi választmány — mint már említettük, — e hó 20-ára tüzte ki a választás napját. A Kossuth-párti és igaz szabadelvű választók *Dienes Márton* zászlaja körül csoportosulnak, míg egy kisebb, személyes párt *Hegyi Antal* plébános jelöltsége mellett foglal állást. Az országos függetlenségi és 48-as pártnak *Dienes Márton* a hivatalos jelöltje, akit a pártelnök, *Kossuth Ferenc*, hosszabb, nyílt levélben ajánlolt a legmelegebb hangon a csongrádi választóknak. E nyílt levélben *Kossuth* többek közt így ír:

„Mint hogy értesültem, hogy a csongrádi választópolgárok hozzám személyesen akartak fordulni jelöltért, én önöknek *Dienes Márton* jelöltem és kérem önöket, hogy adják rá szavazataikat. A függetlenségi és 48-as pártnak és eszmeinek szüksége van fiatal, rettenthetetlen lelkű, elvhő emberekre, akik átvéggyék tőlünk, kik már öszülünk, a magyar függetlenség szent ügyének védelmére; az igazság ígézőnek hűségét. Nekem szükségem van fiatal erőkre, kik körülöttem tömörüljenek és csak a szepőden zászlóra nézve, melyet magasan hordok, kövessenek a közölem mezején. *Ilyen ember Dienes Márton*...”

Ez a nyílt levél a csongrádi Kossuth-pártban természetesen nagy lelkesedést keletet s körülbelül el is döntötte a küzdelmet *Dienes* javára. *Hegyi Antal* erre *Szózat*-ot intézett a néphez s a legrágárabb kortesverekkel árasztotta el a kerületet. A nagyobb-részt reprodukálhatatlan versek közül ime egy mutató:

A zsidóknak befityűlünk,
Ha Hegyi lesz a követünk;
Csinált nekünk takarékat
Ezeknek is ad otstot!
Ejjen Hegyi Antal!

Több ezer példányban szétosztott *Szózat*-ában is nagyban szidja a „zsidó-uzsorásokat,” akiket meg kell rendszabályozni, a zsidó börtét, mely kifosztja a magyar népet s végül követeli a reviziót. Az erre vonatkozó szöveg többek közt így szól:

Mint katolikus polgár követelem a katolikus önkormányzatot, vagyis a katolikus egyháznak teljes függetlenségét a kormánytól, a kormány kezében levő katolikus vagyon kiadását és katolikus célokra való fordítását. A katolikus polgárok részére pedig az állammal szemben ugyanazon jogokat, melyeket más vallású polgártársaink élveznek. A törvényben megváltoztatni és meglőzni kívánom mindazt mi a katolikus polgárok hitelvitét és lelkiismereti szabadságát sérti.”

Ez néppárti nyelven a reviziót jelenti. A *Kossuth*-párt tehát jól tette, hogy idejekorán kiakolbolította a reakcionárius *Hegyi*-t.

Katolikus kongru. A nagyobb egyházi javadalmak jövedelmi bevallásainak felülvizsgálatára kiküldött 17-es albizottság ma délután fél 5 órakor ülést tartott dr. *Samassa József* egri érsek elnökelete alatt. Az albizottság a jelentések meghallgatása után a 65 nagyobb egyházi javadalom jövedelmi bevallásait felülvizsgálat végett 16 csoportba osztotta be és a csoportokat az albizottság egyes tagjai közt sorshuzás után osztotta szét.

Két beszámoló. Vasárnap két borsodmegyei országgyűlési képviselő tartotta beszámolóját: *Kubik Béla* Mezőcséthon, *Sturmann György* Mező-Keresztesen. Velük voltak *Papp Elek, Barabás Béla* és *Tóth János* országgyűlési képviselők. *Kubik Béla* azt hangoztatta beszámolójában, hogy *Bánffy* megbuktatásával a függetlenségi párt az abszolutizmustól mentette meg az országot; *Szell* Kálmánt pedig azért támadta, mert „még most sem váltotta be ígéreteit” és szerinte az ő nevéhez lüződik a kvóta felemelése és a Hentzi-szobornak a hadapródiakola előtt való felállítás. Mind a két képviselő tiszteletére banketet rendeztek választóik.

A zárszámadások. A képviselőház zárszámadási bizottsága *Fest Lajos* elnöklésével ma ülést tartott, amelyen *Szell Kálmán* miniszterelnök is megjelent. A bizottság a miniszterelnöknek s az állandó országgyűlés építésének, továbbá a horvát-szlavon minisztériumnak 1899. évi zárszámadásait tárgyalta és elhatározta, hogy a felmentés megadását hozza javaslatba.

KÜLFÖLD.

Krüger missziója. Az öreg *Krüger* a párisi zafos napok után pihenni tért a fajtéli népe körébe s egyelőre lemondott arról, hogy megkísérlésen kopogtatni az európai udvarok portáin. Erre nézve *Hollandia* ifjú királynéja látta el tanácssal. *Vilma* királynő tegnap megmagyarázta *Krüger*-nek, hogy ez idő szerint teljes lehetlenség interve-

niáns s ennek következtében *Leys* sem utazik többé Livádiába a cárhoz, mint ahogy eredetileg tervezte. *Krüger* most Hágában van, de szerdán Amsterdamban utazik, ahol két napig marad.

Hollandia és Portugália között a diplomáciai viszony még nem szakadt ugyan meg formálisan, de az érintkezés valószínűleg megszűnt s forma szerint is meg fog szünni, míhelt a németalföldi konzul Lourenço-Marquezből Hollandiába érkezik.

Hágából jelentik, hogy báró *Goldstein d'Oldenaller* londoni németalföldi követ *Beaufort* külügyminiszter megbízásából kijelentette a londoni külügyi hivatalnak, hogy a németalföldi kormány semmiféle felelősséget nem vállal az első kamara elnökének e hó 6-án *Krüger* elnökhöz intézett leveleért.

A khinai háboru.

London, december 10.

A *Times*nak jelentik Pekingből 6-iki kelettel: Egy ismert khinai tisztviselő kijelentése szerint az övezgy császárné kezd tisztába jönni azzal, hogy milyen komoly veszedelem fenyegeti az udvart és a birodalmat, ha azonnal meg nem változtatja magatartását és ki nem engeszteli az idegen hatalmakat. Az a rendelet, amely *Tungfuszangot* lefokozza, arra vezetendő vissza, hogy az övezgy császárné nagyon nyugtalanítja a jangcevolgyi alkirályok föliratai, amelyek arról értesítik, hogy az udvarnak való szállításokat a Jange és a Han folyóra küldött expedíciókkal meg fogják akadályozni. Az említett khinai tisztviselő azt hiszi, hogy az udvar *Jahszien* kész kiszolgáltatni bűnbak gyanánt. Kivégzése napról-napra várható. Az esetben, ha *Tungfuszang* visszatér Kanszuba és ha 5500 főnyi mohamedán csapatát feloszlátja, amit az ediktum állítólag szintén elrendelt, az említett hivatalnak attól tart, hogy ez által csak növekednek a khinai mohamedánok lázadásának veszedelem.

A *Morning-Post*nak jelentik Pekingből 7-iki kelettel, hogy *Chaffee* tábornok leveleiben panaszt emelt *Waldersee* grófnál, hogy a némelek és franciák különféle szerkeket vittek el a csillagvizsgálóból. Ezt a levelet *Waldersee* hangja miatt megszüntette.

Az *Ostasiatischer Lloyd* *Seymour* tengerenagy legutóbbi jangcevolgyi utjáról írva, azt mondja, hogy *Seymour* Csangesitongot nem hagyta kétségben arra nézve, hogy Németország és Anglia együtt működnek és hogy érdekeik minden ponton ugyanazok. A nevezett lap, amely eddig bizalmatlanul nézte *Seymour* műveleteit, most meg van róla győződve, hogy bizalmatlansága alaptalan volt.

Berlin, december 10.

A Wolff-ügynökség jelenti: gróf *Waldersee* táviratozza Peckingből 8-iki kelettel: Csang helységet december 4-én ellentállás nélkül megszállták, mert a khinaiak délkelet felé vonultak. *Rohrscheidt* és *Falkenhayn* hadosztalpai visszatérnek Tiencinbe. A nagy hideg miatt valószínű, hogy a takui révet nemsokára elzárják.

New York, december 10.

Pekingből jelentik tegnapi kelettel: Valamennyi követ az angol kivételével utasításokat kapott kormányától, amelyek helybenhagyják a legutóbbi értekezleten megállapított jegyzéket. A követek valószínűleg kedden újra összeülnek, föl-téve, hogy addig az angol követ is megkapja azt az utasítást, hogy a közös jegyzéket aláírja. Azután rögtön megkezdik a tárgyalásokat a khinai meghatalmazottakkal.

Csing ugy nyilatkozott, hogy a császár kész visszatérni Pekingbe, míhelt bizonyosságot szerez arról, hogy a tárgyalások megengedik neki, hogy méltósággal és biztonságban odajöhessen. *Tungfuszang* elmozdítását az udvar körül lévő csapatok főparancsnokságától a követek nagy jelentőségű lépésnek tartják, amely arról tesz tanúságot, hogy a kormány egyetértésre akar jutni a követekkel. Ami a követségi épületek kérdését illeti, a terv az, hogy valamennyi követség a tartárvárostól nyugatra egy angol négyzetögmérföldnyi területen legyen. Minden épület annak az államnak a tulajdona legyen, amely használja. Az egész terület fölvonó hidakkal ellátott sáncokkal vegyék körül és annyi nemzetközi csapattal lássák el, amennyi a követségek védelmére a támadások ismétlődése esetén szükséges. A követségeken és az idegenek klubján kívül más épület ne lehessen a sáncon belül.

London, december 10.

A *Times*nak jelentik Sanghaiból 7-iki kelettel, hogy Tiencinbe érkezett táviratok arról a máshonnan még meg nem erősített híresztelésről tesznek említést, hogy gróf *York* nem balesetnek lett áldozata, hanem megölték.

London, december 10.

Sanghaiból jelentik az idevaló lapoknak mai kelettel: Gróf *Waldersee* parancsára ma letartoz-

tatták *Li-Hung-Csangnak* *Viko* nevű mandsu tükért, mert azzal gyanúsítják, hogy összeköttetésben áll a bozerekkel.

HIREK.

A párisi akadémia esete.

Öreg néneke a francia akadémia, mint oly sok más akadémiaja a világnak, mégis vannak olykor kacérsági rohamai. Ott áll zordonan a pezség modern világ közepette, ahol a századejeli tudomány büvéskedik s a szecesszió kigyóvonalai adnak izgató keretet az élet buzgásának. Talán hatott a tudomány és művészet e káprázatos új stílusa a vén akadémiaira: tény az — s erről jól értesült párisi lapok mesélnek, — hogy az öreg néneke újmódi parókat rak a fejére. Elhatározta a negyven halhatatlan, hogy ezentul villamos világitás mellett vágja a tudomány dohányát, s mert a halhatatlank immár kissé bicegősen viszik föl az emeletre a tudománytól megöröült testüket: szolgálatukba szegődtek a lift nevű egészen divatos szállítóeszköz.

Leszerelték a Louis XV. korabeli olajlámpákat s bevezették a fényszóró drótot. Hatalmas pörölycsapások alatt csakhamar egybeilleszkedett a lift vasszerkezete is. Az akadémikusok nyelvcséttintve nézték a szép üvegkörtéket s az apró csavarokat, amelyeken csak egyet kell fordítani s világosság leszen.

Ami mi történt?

A törődött testü jó öreg urak kényelmesen elhelyezkedtek a lift bársonypadjain, hogy felszálljanak a magasba, a villamfényben fürdő modernizált Akadémia megtekintésére. Ültek s várták a magasságokba való emelkedést. Ez azonban elmaradt, mert a lift ki sem mozdult a helyéből. Szépen ki kellett szállni s gyalogszerrel fölbaktatni a régi megszokott lépcsőkön a díszterembe.

Odafönn azonban vaksötétség fogadta őket.

— Ez meglepetés, — mondták, — nyilván a hirtelen elővillanó fényvel akar kellemes effektusokat elérni a szerelómester...

A szegény szerelómester ezalatt verejtékeze csavart a srófjait: de nem lön egy sikrányi világosság sem. Sötétség honolt a párisi akadémian, mint annyi más akadémiaján a világnak. A halhatatlank csak lelki szemekkel láttak valamit, ha igaz.

Igy történt, hogy az akadémia modernizálása csütörtököt mondott. De ha már e ténynyel le kellett számolniok a meglepett halhatatlanknak: — abban senki sem gátolhatta őket, hogy oknyomozlag ki ne kutassák a sikertelenség legmélyebb alapjait.

A legelősebb elméjű halhatatlan röviden megmagyarázta ugy a lift, mint a sötétség végokát:

— Az állam szereltette fel ezen készülékeket — mondá nyugodtan.

S a párisi lapok mind magukéva tették az eset ilyesforma magyarázatát. Igaz-e, — mi közünk hozzá. Tény és igaz, hogy a párisi akadémian a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudtak világosságot teremteni. Mint annyi más akadémiaján ezen a világnak.

Budapest, december 10.

— BUDAPESTI NAPLO. December 15-én új előzetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. *Lukács* Béla, a párisi kiállítás magyar kormánybiztosának egészsége, mint örömmel értesülünk, már teljesen helyreállott és a legközelebbi napokban újra megkezdte hivatalos működését.

— Az udvar Budapesten. Február elején, mint egy estillap értesül, a király az uralkodóház több tagjával Budapestre jön hosszabb időre. Az udvar ittartózkodásának idejére nagyobb udvari ünnepségeket terveznek; lesz egy udvari bál is.

— Fejedelmi nász. Madridból jelentik: Azt hiszik, hogy a casertai gróf legközelebb meg fogja kérni az asturiai hercegnő kezét. A hercegnő férjhezmenésére vonatkozó iratot csütörtökön, vagy pénteken fogják felolvasni a képviselőházban.

— A cár betegsége. Pétervárról táviratozzák: Tegnap nagy hálaadó istentisztelet volt az Alexander Newski templomban abból az alkalomból, hogy a cár visszanyerte egészségét. Az istentiszteleten az egész diplomáciai testület jelen volt. A legutóbb kiadott hivatalos jelentés szerint a cár gyógyulása normális lefolyású. A Pétervártól megérő *Peaviljstseni* *Vesnik* azt írja, hogy a cár immár tul van minden veszélyen és a recidiva ki van zárva. E hó 4-ike óta már államügyek elintézésével is foglalkozik. Különösen a khinai kérdéssel foglalkozik sokat. Néhány nap óta már három kis leánykájával is elmulatgat. Egy berlini lap pétervári távirata szerint a trónörökös a cárnőtől táviratot kapott, mely szerint Livádiába jönnie szükséges, mert a cár állapota kedvező és remélhetőleg december 15-én már Pétervárra utazhatik. Mindenesetre azt remélik, hogy a cári pár a karácsonyi ünnepeket Péterváron fogja tölteni.

— A hős asszony. Vissza kell idézni emlékeztünkben azokat a keserves napokat, amikor Pekingben európai urak, asszonyok és gyermekek beszorultak egy szűk udvarra, néhány köfal közé s körülöttök örvénygött a boxer-fanatizmus. Nem csak egy felültelesen, hanem amugy, hogy puskák ropogtak, égő szövek repültek az európai képviselők lakóházaira. Közben egy-két ágyú is szórta golyóit a győzse falaknak és nagyon közel volt az európaiak számára az utolsó óra. Hát nem adták meg egykönnyen magukat, egyáltalában nem kapitultáltak, hanem védtek magukat az életfenntartás ösztönének elemi erejével. A férfiak kilővölöztek a rékesen s az asszonyok segítettek nekik: fegyvereket töltögettek, étel-italt osztogattak, sebesülteket köztögettek. Olyan módon munkálkodtak, mint odalenn Délen a hűsége boer asszonyok a férjük, bátyjuk oldalán, vagy még régebben Eger várának bástyáin a krónikában megörökített emlékü asszonyok. A követségi asszonyok között pedig akadt egy, aki minden bajtársnőjét is jóval fölülmuita hősiességével. Ez az asszony *Rosthorn* követségi titkár felesége volt. Ő meg puskát is ragadott és egy ellenséges golyó meg is sebesítette. A hire eljutott a királyhoz is és *Ferenc József* a másodosztályú Erzsébet-renddel ékesítette fel. urának pedig a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta és előléptette követségi tanácsossá. Most az a hír ékezik Párisból, hogy a francia kormány is ki akarja fejezni elismerését és hódolatát az asszonyi hősiesség e ritka példája előtt s *Pichon* francia követ értesítette alapján *Rosthorn* né a katonai vitézségi érdemmel szándékozik kitüntetni. Az érem, a ritka alkalomra való tekintettel, aranyból készülne. *Rosthorn* né éppen most van hazatérőben az urával *Khinából* s talán még nincs is tudomása arról a sok megtiszteltetésről, amely rá itthon várakozik.

— Érdekes házasság. *Taaffe* Heléna grófnő, a néhai osztrák miniszterelnök leánya, tegnap óta felesége dr. *Feldmann* Jakab kassai orvosnak. Az esküvő tegnap volt a Kassával szomszédos *Bárc* község anyakönyvi hivatalában. A bárcai jegyző iktatta az anyakönyvbe a házasságot és hosszabb beszédet intézett a boldog párhoz. Tanuk voltak a vőlegény részéről testvérbátyja, *Feldmann* kassai ügyvéd és a bárcai helyettes jegyző, a menyasszony részéről két honvédtiszt. A grófnő kívánságára a házaspár az oltár előtt is meg fog esküdni, talán egy hónap mulva, a miskolci ref. templomban.

— Új boer köztársaság. Mit keres még az öreg *Krüger* Európában, annyi sikertelen kísérlet után? Egy német lap, a *Leipziger Tageblatt* megadja rá a választ: új hazát keres az öreg elnök a népe számára. Mindent elvettek tőle az angolok s angol uraság alatt nem akar tovább élni a boer nép. *Krüger* tehát északabbra akar vonulni, ahol a bennszülöttek által gyéren lakott hatalmas vadonok terülnek el. *Krüger* meg akarja venni *Transvaal* északi részét, ahol angol főhatóság alatt új boer köztársaságot alapítana. Az angolok nem tartják kizárva annak a lehetőségét, hogy az angol kormányozza az új köztársaságot nem is fogja hivatalosan meglátogatni. Az angol hivatalos lap is megerősíti ezt a hirt azzal a megjegyzéssel, hogy Angliának szüksége van civilizált előőrökre, mert a bennszülöttek újból nyugtalanokodnak. Lehet tehát, hogy a boerok új hazát kapnak. S az élni és virágnani fog mindaddig, míg nem támad Londonban egy új *Chamberlain*, aki ezt is erőszakkal elveszi tőlük.

— A Vörösmarty-szobor alapja javára a mai postával dr. *Petz* Lajos győri főorvos úrtól 20 koronát kaptunk. Ezzel gyűjtésünk eddigi eredménye 3367 korona 50 fillér.

— Egy francia tudós Budapesten. A francia tudományos világ egyik legkiválóbb alakja, *Chauveau* kinek nevét főképpen physiologiai és bakteriologiai vizsgálatai tették világhírűvé, pár nap óta leányával Budapesten

időzik. Mint a francia állatorvosi iskolák főfelügyelője, a Toulouseban építendő új iskola terveinek összeállításával van megbízva, és nálunk különösen az állatorvosi főiskola szervezetét és intézeteinek berendezését tanulmányozza. *Chauveau*, azonkívül a fővárosunknak még más tudományos intézeteit is meglátogatja.

— **A hecc.** A cím talán nem egészen megfelelő, mert nem tudjuk, vajon csakugyan ostoba tréfa-e, vagy inkább a kiszámított lelketlenségnek legteljesebbébb terméke az az eset, amelyet itt közreadunk: *Pikler Gyula*, a jogbölcsészeti kollégium tanára, ma este hat órára hirdetett kollokviumot. Eppen a tanterem küszöbére ért, amikor egy hordár nagy sietve levelet nyújtott át neki. A tanár fölbontotta a levelet s elolvasta.

Nagyságos Uram! — így szóló a levél. — Öcsését, Pásztor Árpád önkéntest, súlyos balcsét érte. Ha még egyszer látni akarja, keresse őt föl azonnal.

Tisztelettel

Wenninger,
főhadnagy.

A megrémült professzort a hordár arra figyelmeztette, hogy a kapu előtt bérkocsis is várja, mert a dolog nagyon sürgős. Minthogy *Pikler* nem tudta, hogy öcsését melyik kaszárnyában találhatja, lakására hajtatott, hogy édes anyjától megkérdezze. A váratlanul érkezett lesújtó hír természetesen nagy megröbbenést keltett otthon s a halálra rémült család már a legrosszabbra volt elkészülve, hogy fiukat örökre elvesztették.

Pikler ezután a *Hadik* kaszárnyába sietett, ahol arról értesítették, hogy öcsése vagy fél órával ezelőtt a népszínházba ment. A professzor néhány pillanat múlva már a népszínház kapusánál kérdezősködött. A kapus nyugodt hangon magyarázta meg, hogy Pásztor ur a színpadon van.

Pásztor Árpád ugyanis a Kadótkisasszony szerenéses kezű szerzője, akiben tudvalegőleg jóval több humor van, semmint hogy egy decemberi estén súlyos szerenésességek áldozatát dobja magát. A kapus hívására lesietett bátyja elé s sehogysem tudta megérteni, hogy az miért üdvözlí őt úgy, mintha halottaiból támadt volna föl. Szerenésére Pásztor Árpád ért a bonyolalmak megoldásához s mikor bátyja az esetet magyarázta s a levelet is megmutatta, így szólt: — Te kollokviumról jössz?

— Onnan.

— Akkor értem! Valamelyik tanítványod találta ki az egész ügyet. Először is, mert *Wenninger* főhadnagy nincs is az ezredemben, másodszor pedig, mert valamelyik diákok el akart zavarni az egyetemről, hogy ne kelljen készületlenül kollokválni.

A két testvér boldogan sietett a gyszalód familiához, ahol Pásztor Árpádnak ugyancsak kijutott az anyai csökből és ölelésből.

Ennek az értelem tréfának komoly folytatása is lesz, mert *Pikler Gyula* legott jelentést tett a rendőrségnek, amely a bérkocsis és a hordár útján meg fogja találni a kegyetlen tréfa elkövetőjét.

— **Elhunyt tábornagy.** A közös hadsereg tábornoki karának egyik legismertebb alakja: murai és kőröstarcai *Török* Ferenc nyugalmazott tábornagy, a magyar csendőrség első országos főfelügyelője, tegnap hetven éves korában elhunyt a fővárosban. A tábornagszolgát most harmadéve szőlőhűtés érte és azóta egyre ágyban feküdt. Nyolc nappal ezelőtt meghalt a leánya, *Török Márta* s ez a szomorú eset végképp megtörtte az agy katonát. Halálát özvegye, tetszei *Veér Róza* és fia Béla, a bécsi Teréziumon növekedő gyszalódja. Az elhunyt temetéséről a honvédelmi minisztérium gondoskodik. A diszes ravatalt ma fel is állították az eihunytak Lovas-ut 4. sz. a levő lakásán. Onnan lesz a temetés nagy katonai pompával holnap kedden délután háromnegyed 3 órakor. A megboldogult a Kerepesi-úti temetőben helyezik örök nyugalomra.

— **Vörösmarty-ünnep Bécsben.** A bécsi magyarok is megünnepelték *Vörösmarty* Mihály születésének százados évfordulóját. Ünnepségi vasárnap folyt le a bécsi magyar iparoskörben. Az elnöki megnyitó után *Darvay Aladár* méltatta *Vörösmarty* életét pályáját. Utána *Várady Lajos* Kozma Andor alkalmi költeményét szavalta el, mire az ünneplő gyülekezet elénekelt a *Szózatot*. A vendégseregben számos bécsi német polgár is megjelent.

— **Képtárlat.** A legimpozánsabb kirakatok most karácsony előtt csalogatják a nézőket és ezek között a legérdekesebb a *Kossuth Lajos-utca*ban van, szemben a *Nemzeti Kaszinóval*, 12. szám alatt. *Kossuth József* os. és kir. udvari fényképész, oly nagy arányú platin nagytáblákat állított ki a műterem bejáratánál, melyek még nem voltak láthatók a fővárosban. Számos elkelőseink között ott találjuk *Hegedűs* minisztert, *Dessewffy* püspököt, a művészvilág számos kedvelt alakját. A fényképezést minden generáció képei képviselve vannak aquarell, pigment igazán művészi kivitelben. A képek megérdemlik a sok nézőt, kik naphosszat meglótták a kirakatokat.

— **Látogatás Ibsennél.** Egy *christiániai* újságíró, aki a minap *Ibsen* fölkereste, látogatásáról ekként számol be a lapjában:

Vagy hét hónapja már, hogy semmit se hallottunk *Ibsen*ről. Tudtuk, hogy *Sandefjordban* nyaralt és hogy nem sétált a *Károly János-téren*. Amikor néhány nap előtt a költőt rarbuzgatni lakásában fölkerestem, legnagyobb örömmre ép egészségben találtam.

Ibsen mosolygott, amikor egészségi állapota felől tudakozódtam.

— Ön újságíró, — felelt, — és egészségi állapotom iránt csak azért érdeklődök, mert egyéb dolgokat akar meg tudni.

— Nem vagyunk mi újságírók olyan gonoszok, — protestáltam. — Egyelőre igazán érdekel az egészsége, később talán —

— *Ibsen* fölcaagott.

— Nos, jól érzem magamat. Ballábamat huzza ugyan a esz, de ez csekélység.

— Pompás, — nem vagyok talán indiskrét, ha most már igazán egyebet is kérdezek. Dolgozik valami új művön?

— Az előkészületekkel vagyok elfoglalva. Csak-hogy ez az én munkarendszere mellett abszolút pihenést jelent.

— Norvégfiában marad?

— Valószínűleg. Korrespondenciám annyira kiterjedt, hogy már miatta se változtathatom meg a címetem.

— Amióta utoljára találkoztunk, egy nagy gondolkodó halt meg: *Nietzsche*.

— Igen. — de én nem igen ösmerem. Sajátságos egy jelenség volt, aki demokrata körökben bölcsesével nem igen változott népszerűvé.

Nietzsche után társalgásunk a búr háborúra fordult.

— Nem gondolja, doktor ur, hogy a búr háboru eminens példája a függetlenségi törekvésnek!

— Bevallom — mondá *Ibsen* némi gondolkodás után, hogy szimpátiám a búrrok iránt nem éppen föltétlen. Emlékezzék csak vissza, hogy minő kevésbé igazságos módon jutottak országukhoz. A benszülötteket, a föld jogos urait egyszerűen kiűzték Hódítani jöttek az idegen tartományba és nem civilizációt terjesztetni. Jogos-e a panasuk, hogyha most az angolok szakasztott így bánnak el velük?! Az angolok magukhoz ragadják, amit azelőtt a búrrok ragadtak magukhoz. Nemezis! Magam részéről nagy elismeréssel vagyok a búrrok bátorsága iránt, de ölvégre valljuk be, a földrajzi helyzet nagyban megkönnyítette nekik a védelmet.

Ezután a merényletekről beszéltünk, amelyek az utóbbi években olyan szomorú hírhedségre tettek szert. *Ibsen* nemcsak gaztetteknek tartja, de örülségeknek is.

— Az egyik megy és egy másik jön a helyére, — mondá *Ibsen*. Örülség ilyet tenni. A viszonyok ugyan *Olaszországban* példánál még megmagyarázhatják az ilyen kötségesést. Alaposan ösmerem ezt az országot és különösen Dél-Itáliában tanulmányoztam a viszonyokat. Ezek annyira rémitőek, hogy megértem a nép állatias kétségbeesését. Csak borzalommal gondolható vissza a szicíliai kénés bányákra. Hanem azért ismétlem, véleményem szerint a politikai gyilkosság nemcsak gaztett, hanem abszurd is, céljára nézve pedig abszolúte érthetetlen.

Hazája politikai helyzetéről is nyilatkozott a mester és különösen élírté a sok rendőri tiltalmat, amely a norvégok személyes szabadságát csorbítja.

— Csudálatos, hogy népünk eltűnt!

— A norvég újságíró tudósítását ezzel a kissé naiv fölkiáltással végzi:

— Valóban a mi öreg nagy norvégünk, *Ibsen* saajtságos egy ember!

— **Egy ló és egy kutya.** Mind a ketten nagyon jól viselték magukat lenn a délen a háboruszkodásban. A lónak az lett a vége, hogy kilöttek a gazdája alól, aki nagy ur volt, de uriasan is bánt kidöltésataménjével. Tisztességgel eltemette és hogy utóbb egy kis lélekzethez jutott a háboru zajában, szép sírrelkért faragtott a számára. A kutyának nem történt semmi baja, pedig az is járt olyan helyeken, ahol elérhetne volna valami eltévedt golyó. Juhnyájukat őrzött s pompásan végezte a dolgát, egyetlen gyapjas se veszett el mellőle. A harcosok nagyon kedvelték s hogy védjék a golyóktól, vasból és rézből páncélt csináltak neki. A háboruban már nincs dolga s a minap érkezett meg Londonba, ahol nagy tisztességben tartják.

— **Szerencsétlenség.** Szentesen ma nagy szerencsétlenség történt. A megyei kórház építésénél összedült a jégverem és négy embert eltemetett. Mire kibúzták őket a romok alól, két ember már halott volt. A vizsgálat során kitént, hogy a rossz anyag volt az összedülés oka.

— **A bál és a kenyér.** Ejnye de hibásan gondolkoznak az urak, azok az urak tudniillik, akik egy nagy kereskedő-bált akartak csinálni Budapesten, olyant, a mire meg lehet hívni a királyt is s aztán kisütötték, hogy elég lesz az idei nyomoruságos esztendőben egy kis házias mulatság is. Az a nagy szerenység megindokolása, hogy az idén nincs pénz bálra. Megtörténhetnek, hogy belebukik a mulatságba a bizottság. Erkölesileg is, ami úgy értendő, hogy elmenne ő feisége s nem tudná előállítani számára azt a szép nagy látványosságot, ami a királyi látogatás feltétele. Elállhatna az a veszedelem, hogy a helyzet igazi képet látna maga előtt a király, egy esomé kereskedőt, aki attól fél, hogy holnap tönkremegy és még sokkal több uran kereskedőt, aki ott sines, hanem a boltjában takarékosan le-szófolt gázláng miatt a könyveiben buvárkodik. Hibásan gondolkoznak az urak, hibásan. Nem vetnek számot a közszellemmel, amely mindenben hajlandó takarékoskodni, éppen csak a bál tekintetében nem. Hát még ha olyan fényes a bál, hogy ő felségének is meg merik mutatni...

Az a bizonyos kis házias mulatság, amely kedélyesnek ígérkezik, meg fog bukni. Kedélyeskedésre nincs pénz. Valami kis husz pengős ruhás-kára nincs pénz. Jóformán az a helyzet, hogy az ebédből se árt letakarékoskodni egy fogást és a három eseléd közül is jó volna elbocsátani legalább egyet, mert gyalázatosan mennek az üzletek. Hason esusznak az üzletek — hanem azért, és éppen azért fényesen sikerülne a bál. Ahol a házának reprezentálni kellene, egy-két szép lánnyal, asszonnyal, sok gyémánttal és nagy belépti-díjjal kirakolni, ott kirakolnának a házak. Ez a sirlom völgye még nem látott egy esoméban olyan fényt és pompát, amivel éppen most tünetne a publikum. Mindenki lehazudná azt, hogy szegény s megeshetik, hogy az ötvs kirakatából kérnek kölcsön a hölgyek a brilliánt ékeségeket, de ragyognának ők is, meg a brilliántok is. Aki Budapesten olyan mulatságot csinál, amiben ki kell vágni a — smuktot, az nem igen csalódik meg a számításában, ellenben a kedélyeskedésnek alig van ebben a nagy városban tere. Ha kedélyesek és bizalmasak vagyunk, akkor rögtön szóba kerül az üzlet, a kenyér s kipakolják az emberek egymásnak a bájait. Az pedig nem mulatság. A másik se az, a nagy bál, de az legalább arra való tere, amelyen hivalkodni lehet azzal is, ami van, de legelőképpen azzal, ami nincs. — Ha szabad jó tanácsal szolgálni, hát méltóztatassanak csak megmaradni a nagy bál mellett. Nem fog meglátszani rajta a szepöl, ami a piacot elekteleníti. Sőt... Ha egy belépőjegynek huszonöt forint lesz az ára, kétszer annyit adnak el majd, mintha csak huszonöt koronáért vesztegetik a bilétét. Afféle kedélyeskedésre pedig még gondolni se jó.

— **Új tanfelügyelő.** *Lörinczy György* komáromi segéd-tanfelügyelőt mint a hivatalos lap jelenti, a vallás- és közoktatásügyi miniszter komáromi tanfelügyelővé nevezte ki. Az új tanfelügyelő a magyar kultur-élet nagy és minden tekintetben kiváló harcosa volt ez ideig is s egyfajda lelkesedéssel tehetőséggel és szeretettel működött a tanügy és az irodalom terén melynek, mint olvasóink is tudják, finom tollu, hivatásos művelője.

— **Munka nélkül.** A munkaközvetítő intézetnek az a panasza, hogy a munkások még mindig idegenkednek tőle s nem keresik fel a munkanélküliség napjaiban. Es ezzel szemben ez az intézet majdnem hétézer olyan munkásról számol be, aki munkát keres. Ezzel szemben háromszázharmine olyan hely van üresedésben, amelyre munkást keresnek. Hogy mennyi lehet most már azoknak a munkásoknak a száma, akik a közvetítő intézet elkerülésével keresnek munkát és nem találnak, — azt csak a jó isten tudná megmondani. A munkaközvetítő intézet, hogy valamit enyhítsen a munkanélküliség nyomoruságán, fölkererte a Józsefvárosi Jótékonyági Egyesületet, hogy nyissa meg a foglalkoztató műhelyt. Ez meg is történt s a műhelyben mindazoknak, akik egy délutánon át dolgoznak, vacsorát, ágyat s másnap reggelit és ebédet adnak.

— **Német arkeológus Bártfán.** *Voss György* berlini arkeológus a thüringiai hercegi ház megbízásából most a magyarországi Szent-Erzsébet történetét írja. A tudós jelenleg Bártfán az ösrégi Szent-Erzsébet olárképet tanulmányozza. A város múkinosei nagyon megiepték s többször kijelentette, hogy óhajtanó volna a híres bártfai bástyák kímélése és megóvása.

— **Csatal Zsófi árvái javára.** Az a kegyeletes gondolat, amelyet *R. J.-né* urnő lapunkban felvetett, rokonszenves viszhangra talált a vidéken is. Ma a következő adakozásokat kaptuk:

Balázs Tinamér (Budapest) 4 korona, *Szabóné* Laura állami tanító (Mezőlabor) 3 korona, *Gondá* Jánosné (Budapest) 2 korona, *N. N.* (Kaposvár) 3 korona. Készséggel juttatjuk a kegyes adakozásokat rendeltetésük helyére.

— **Osdi.** Aki a nyáron Párisban járt, észrevehette, hogy a hatalmas világváros úgy mulat, mint aki vesztét érzi. Óriási előkészületek előzték meg a kiállítást, mindenki a végtelenségig fokozta reményeit és áldozatkészségét és most, hogy becsukták a pavilonokat és elkövezték a nagy lezárolás ideje, egymást érik a fizetésképtelenségek. Legnagyobb tünete ennek az általános macskajának, hogy Páris világhírű áruháza, a *Magazin du Louvre* a napokban beszűntette a fizetőit. A nagy, négyemeletes palota, melyben villamos lift szállítja a vendéket egyik áruosztályból a másikba, híres látványosság Párisban. És ez az évtizedes, óriási vállalkozás is áldozatul esett a kiállítás okozta egészségtelen, túlhajtott versengésnek. Szóval, úgy látszik, igazza volt annak a francia politikusnak, aki a megnyitás napján így dicsérte a kiállítást:

— Nagyon szép; hanem ajánlanám, hogy ezután három esztendőig ne bocsássunk idegent az országba, mert meglátja az igazságot!

— **Kezelő tisztviselők mozgalma.** A kezelő tisztviselők, anyagi helyzetük javítására, nemrégiben végrehajtó-bizottságot küldtek ki, melynek elnökül Szilágyi József budapesti királyi ítélőtáblai tisztviselőt választották meg. Szilágyi József most egy törvényjavaslat-tervezetet dolgozott ki, melyben a kezelő tisztviselők szerényen és méltányosan, csupán előléptetési viszonyaik javítását kéri. A javaslat melynek terjedelmes indokolásából kiténik, hogy a tervevet valódsza mindössze csak 1,348.787 koronával terhelné meg a kincstárt, a következő két szakaszra épült:

1. §. A hány állás van a XI. fizetési osztályban felényinél kevesebb nem lehet a X-ikben s ahány van ily módon a X. fizetési osztályban, felényinél kevesebb nem lehet a IX-ikben; e létszám és fizetési osztályok keretén belül az 5. §. értelmében, de a helyi előléptetés elvének szem előtt tartása mellett jut a tisztviselő a magasabb osztályba.

2. §. A IX., X. és XI. fizetési osztályba sorozott írói kezelési teendőket végző állami tisztviselők közül azok, akik eddig iradavezetői hivatalvezetői, kezelési vezetői, iradatitzi, hivataltitzi, kezelőtiszt, iradasegéditst, tollnok és írnek elnevezéssel bírnak, a jelen törvény hatályba lépésétől kezdve eddigi címzésük megszüntetése mellett és pedig a IX. fizetési osztályba tartozók kezelő-titzi, a X. és XI. fizetési osztályba tartozók pedig kezelő-titzi címmel ruháztatnak fel.

— **A budapesti ügyvédi kamara** ma délután 6 órakor tartotta első rendes értekezletét dr. György Elek elnöklése mellett. Az értekezlet megnyitása után mindenekelőtt dr. Nagy Dezso, kamarai titkár, az ügyvédi nyugdíj állásáról tett jelentést, amelyet Breuer Samu hozzászólása után tudomásul vettek. Dr. Nagy Dezso az arcképes ügyvédjelölti igazolványokra vonatkozó újításról tett jelentést, amelynek az a célja, hogy a régi ügyvédjelölti igazolványokkal itt-ott elkövetett visszaéléseket meggátolja. Mután ezt az értekezlet tudomásul vette, a titkár a kamara kebelében működő választmányi bizottságok tevékenységéről tett beható jelentést. E bizottságoknak majd mindegyike beferezte már e kérdések tárgyalását és előterjesztette határozati javaslatát, melyeket majd a kamarai választmány és a közgyűlés foglalkozni fog. Az egyes bizottságok határozati javaslatai közül kiemeljük, hogy az első bizottság a közgyűlést ügyvédi működésének korlátozását szükségesnek nem látja. A közgyűlést el kell tiltani a joggyűlések tartalmazó okiratok felvételéről stb. A harmadik bizottság a kamarai illetékek progresszív kivételében azt az álláspontot foglalta el, hogy a mostani kivételi mód tartandó ten. Az értekezlet ezután a napirendre tűzött indítványok során a zugirászat kérdésével foglalkozott, amelyet dr. Nyírú István világított meg és kifejezte azt az óhaját, hogy a kamara foglaljon állást az ilyen írói képviselőt elvállaló ügyvédek ellen és hasson oda, hogy az ügyvédi rendtartásnak a zugirászatról szóló szakasza módosíttassék. (Élénk helyeslés.) Dr. Pollák Illés rámutatott azokra a hasonló irányú törekvésekre, amelyek Ausztriában nyilvánultak. Szükségesnek tartja a kérdés alapos megvitatását. Fűredi Mór, *Enyiczky Gábor* és dr. *Kemény Simon* egyes közérdekű panaszokat adtak elő, amelyeket a kamarai választmány a kormányknak szánt elterjesztéseiben fog felhasználni.

— **Nordlund kivégzése.** Néhány hónappal ezelőtt egész Európát rémületbe ejtette az a rettenetes mézárás, melyet egy Nordlund nevű szökevény rab követett el egy svéd hajó fődélzeten. Az emberi fenévat, aki egymásután hat ember életét oltotta ki, vagy tizenkét embert sebesített meg, ma elérte az igazságszolgáltatás keze. A bíróság előtt is sokáig vitatott kérdés volt, hogy mi birta Nordlundot a vérengzésre, mignem kiderült, hogy Nordlund elvesztett szabadságáért akart bosszút állani s amint mondá, ki akarta irtani az emberiséget. Nordlund ezért a nagystíliu gazdágért ma a bakó keze alatt vértett el s némi expiació van abban, amit a svéd sürgönyök a kivégzésről jelentenek, hogy Nordlund utolsó pillanatában néhány zsoltárt énekelt.

— **Magyar dalosok Vörösmarty szobrára.** Az országos daléregylet választásnyoma elhatározta, hogy január 20-án a Vigadó nagyszertéren monstre-hangversenyt rendez a Vörösmarty szobor javára. A hangverseny közreműködik a budai dalárda, a Ganzgyári dalkör, a Polgári és a Törkvés dalkör. Hangverseny után lakoma lesz *Erney József* alelnök tiszteletére abból az alkalomból, hogy a Vörösmarty „Szép Ilonka” költeményéhez irt melodramáját a fővárosban és a vidéken ezerszer adták elő.

— **A kártya.** A kártyának Mármaros-Szigeten halottja van. *Martesik Tódor*, az ottani helyőrség főhadnagya ma revolverrel követelte vissza azt a pénzt, amelyet kártyán elveszített s amely nem volt az övé már akkor sem, mikor még nem vesztette el. A zászlóalj pénzt tette ez a főhadnagya a kártyára. A kártya pedig éppen ilyenkor gonosz s éppen ilyenkor kedvez a másoknak. *Jónás Béla* joghallgatónak állt a szerencse s a főhadnagya rövid idő múlva azzal kelt föl az asztal mellől, hogy az elikkasztott pénzt az utolsó krajcárig elvesztette. Ezután már csak egy állomás van még az életben. Az, ahonnan az öngyilkosok indulnak el, a kétségbeesés. *Martesik főhadnagya* ideért s innen kellett volna elindulnia arra az utra, melyen előtte már oly sokan eltávoztak. Ő azonban kiváltságos módon intézte el a dolgot s valami olyant próbált, aminőt előtte talán még senki. Főlkereste *Jónás Bélát*, a szerencsés partnert.

— Add vissza a pénzemet — mondta.
— Megnyertem, az enyém.
— Megnyerted, de nem a tied, mert nem volt az enyém. A zászlóalj volt.
— A partner szomorúan nézett rá:
— Sajnálom. Már nincs meg. . .

Martesik Tódor pedig teljesen elveszítette ekkor az esztét. Főlemelte a revolvert s háromszor egymásután rálőtt *Jónás Bélára* s súlyosan megsebesítte. Aztán megfordította a fegyvert s agyonlőtte magát.

— **„Presbiterion” Öregek otthona.** A maga nemében egyetlen, de igen életrevaló és a szegény alsó néposztályra kiválóan üdvöz hatása jótékonyági egyesület alakításán fáradozik *Sombory Lajos*, a főrendiház tiszteletben álló tagja. Célja ennek az egyesületnek, hogy heti 30 filléres befizetések ellenében munkaképtelen és elszegényedett tagjait az egyesület által építendő otthonába felvegye és ott mindenfeléllassa. Azért is pártolásra és figyelemre való intézmény, mert betegsegítő pénztárrakkal versenyez és amit ez utóbbiak teljesíteni nem tudnak, tudniillik a munkaképtelen és elszegényedett tagokról tartósan gondoskodni, azt az „Öregek otthona” vállalja magára. Ilyen egyesületek még csak Belgiumban vannak és a kormány ellenőrzése és támogatása mellett valóban humanitáskus és áldásos tevékenységet fejtenek ki. A nemes irányú intézmény előmunkáit már annyira haladtak, hogy az alapszabályok jóváhagyása iránt már megtörténtek a szükséges lépések.

— **Házasság.** *Fried Hugó* tegnap este hat órakor esküdtök örök hűségét a Dohány-utcai izraelita templomban *Fehér Anna* kisasszonynak, özvegy *Fehér Ignác*né leányának.

Kulka Manó, a Kohn Testvérek kassai líkőrgyári cég főkönyvelője, eljegyezte *Kohn Irma* kisasszonyt Budapestről.

— **Távíratkozás drót nélkül.** A drótnélküli távíratkozás zseniális fitalalója, *Marconi*, mint az amerikai lapok írják, tökéletesítette találmányát és most Európa és Ausztrália között akar távirati összeköttetést létesíteni. Az állomásokon már meg is kezdtek a munkálatakat. A drót nélküli való távíratkozás számára a következő állomásokat rendezik be: *Prawle Point*, *Fimisterre*, *Gibraltár*, *Szardínia*, *Szicília*, *Maleo* bok, *Malta*, *Alexandria*, *Aden*, *Sokotza*, *Colombo*, *Sumatra*, *Cocos Island*, *Perth*, *Adelaide* és *Melbourne*. Azok a hajók, amelyek Amerika és Ausztrália közt közlekednek, a nyit tengerrel is telegrafálhatnak majd Angliába.

— **Betörések Bécsben.** A bécsi rendőrgazdátóság táviratban értesítette a főkapitányságot, hogy ott e hó 5. és 6-ika között levő éjelen *Budai Antal* borostyán-gyáros raktárában, a Wienerstrasse 39 ik szám alatt, betörők jártak s onnan tizezer koronát meghaladó értéktárgyakat elloptak. Az elloptott holmik között van többek között egy csomó borostyánzsupka, nyers borostyán darabok, továbbá egy vasláda ékszerekkel. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket. — *A Lagler József* bécsi mézárás kárára elkövetett betörés tettesének elogatásáról a sajtóírda a következő hivatalos értesítést adta ki: *A Lagler József* bécsi mézárás kárára elkövetett betöréses lopás tettesét *Ostropányi Mari* kaposvári születésű 19 éves rovvit maitu cselédjének és ennek szeretője *Glanz Andrá* budapesti születésű 21 éves lopás miatt már két ízben büntetett lakatossegéd személyében el fogták. Az illetők a leány nagyvénjénél, *Horvath Józse* né házába üveglőnek Szeria ter 4. szám alatt levő lakásán buzátk meg magukat. A lopott 3000 korona egy részét s a 1200 korona értékű ékszert a pinceben egy ládaba ásták el. A nagyvénjén szet vette hogy lakását figyelt, gyors távozásra hivta fel őket. Eppen becsatlóztatásra mentek, mikor a váratkozó detektívek a házasternő cselédjének jelzésére mindkettőt el fogták. Átkísérték őket az ügyészhez.

— **A legújabb puska.** A puska nem akar elmaradni az ágyu mögött, s szintén tökéletesedik. Egy berlini távirat arról ad hírt, hogy a *Vorwärts* értesülése szerint egy norvég talentumnak olyan puskát sikerült feltalálni, amely szerkezetével és lökörejevel minden eddigi puskát letöz. Senkit sem fog meglepni ezzel kapcsolatosan a hír, hogy a német hadügyi kormányzat erősen kipróbálta ezt az új fegyvert, s a kísérletek olyan sikeresek voltak, hogy a császár elrendelte a hannoverai hadtornacokkal a fegyverrel való felszerelését. Előbb ugyancsak próbáképpen, aztán persze majd rendszeresen, ha a puska minden tekintetben beválik. Azon már senki sem ütközik meg, hogy a német minden olyan újítást megszerezze, amivel a hadseregét elsővé fejleszse, s a hadiszerek háboronnan jövő tökéletesedését is kellő nyugalommal kell elviselnünk. Az ember most már csak a csendes szemlelőddés terére szorítkozhatik, hogy bevárja, hová is lyukad ki végre a nemzetek fegyverkezése és hadviselése. Egyébként, hogy semmi se maradjon titokban, az új találmányt egy nemzetközi konzorcium vásárolta meg, amelynek a *Rothschild-cég* is tagja. Nemzetek, amelyeknek legeslegújabb öldöklő számszámokra van szükségük, bővebb értesülést ennél a konzorciumnál kaphatnak.

— **A szerencsés omnibusz-kocsis.** Londonban és talán az egész világon is a legboldogabb ember most az a londoni omnibusz-kocsis, aki egy dugszdag leányt kettészett meg. Annyira megtetszett, hogy most már boldog menyasszonya is ennek a szerencsés kocsisnak. Egyszerű a történet nagyon. A kisasszony, akinek pedig módjában van, hogy akár egész nap ki se szálljon az ekvipázsból, nemrégiben omnibuszba ült s a hosszu uton szemlélődve, pillantás a kocsisra esett. Aztán egyre csak a kocsist nézte és gyakraan ült arra az omnibuszra, amelyet ez a kocsis vezetett. Végül alkalmat adott arra is a kocsisnak, hogy kérje meg a kezét. A leány apja első ízben bizony nem fogadta tárt karokkal, de második ízben mikor jött, már beleegyezését adta a házasságra. A leányt három millió hatszázezer forint hozománya van és ezidő szerint elutazott az apjával vidékre. A kocsisnak pedig pénzt adtak, hogy szerelje fel magát mindenféle ruházattal és egyéb cikkekké, amikben eddig nem igen volt bőviben és bővesse öket.

— **Megjutalmazott munkások** Szép ünneppel folyt le tegnap a szegedi városüzán. *Daranyi Ignác* miniszter hat szegedi gazdasági munkásnak és cselédnek 100–100 korona jutamát és elismerő oklevelet adományozott. Ezeket osztotta ki *Kallay A. Bert* főispán nagy közönség előtt. A főispán buzdító beszéde után az egyszerű, derék munkások hála köszönetet mondtak a jutalomért.

— **Uj román lap a fővárosban.** A Politikai Értesítő szerint január 15-én román nemzetiségi napilap fog megindulni a fővárosban. A lap címe *Federatiunea* lesz, szerkesztője pedig egy ismert nevű román politikusunk.

— **A megszökött ékszerész.** *Weisz Márk*ról, az Amerikába szökött ékszerészről sokat beszélnek most a fővárosban. *Weisz Márk* még a múlt hónap 25-én távozott el a fővárosból, amikor is hitelezőinek azt mondta hogy Moszkva irányába megy násztra. A hitelezők ezt el is hitték neki s nagy volt a meglepetésük, amikor *Weisz* Amerikából a következő táviratot küldte nekik:

— *Íde kellett jönnöm — Isten veletek!*

Eddig *Weisz P. Vilmos*, *Spitzer Miksa* és *König Lajos* ékszerészek tettek elene teljelentést, akiket mintegy 25 000 forint erejéig károsított meg, oly formán, hogy hosszabb üzleti összeköttetések alapján tőlük ékszereket vett át bizományba. A kárból mintegy 1000–1500 forint megtérül, amennyiben a rendőrség biztosítási végrehajtást eszközölt ki s *Weisz* osekély értékű üzletét és lakását zár alá vette. A kár különben nemcsak 25 000 forint, hanem annál sokkal több, de a pénzhitelzők mindaddig nem tettek még ellene följelentést.

— **Életmentő postatitst.** *Istvánffy Gyula* akadémiai festőművész egy hozzánk intézett levelében mondja el a következő esetet: Tegnap este egy negyed tizkor a lánchidon járt és észrevette, hogy egy uri ruhába öltözött ember az első oszlopnál a vízbe akart ugrani. *Ginter* báró postasegédiszt, aki különben gyenge testalkatú ember, hirtelen odagrött, megfogadta az életmentő feladatát és nagy erővel visszartartotta. Az ismeretlen öngyilkosjelölt duakodni kezdett vele, mire *Ginter* segítségért kiáltott. A hid közepén álló rendőr — bár jól hallotta a kiabálást s látta, hogy mi történt. — a helyén maradt és nem segített. Sőt mikor figyelmeztették kötelességére, haragosan dörögött. Végre is a járóelők megriétek az életmentő embert s átadták a hid elején álló rendőrnek.

— **Megszökött végrehajtó.** *Nagyváradról* távirat-tudósítók, hogy *Janosi Károly*, városi végrehajtó sok visszaélték elkövetése után megszökött. Szabálytalanul fölvert pénzeket, rengeteg sok adósságot csinált, családját siralmas nyomorban hagyta. Azt hiszik, hogy Budapestben bujdosol.

— Apróhirdetés. Az apróhirdetés sok csodabogarat termelt már, de az alább következő apróhirdetés rendkívüliség dolgában a legelső helyen áll. A Hamburger Fremdenblattban jelent meg és így szól:

Milliomosok ügyelmébe!

Ki hajlandó huszonhat esztendőös szőke, magas, nyulánk, igen csinos és elegáns nőnek 500.000 márkát ajándékozni? Levelezt *Amica 21.* München, postarészente küldendők.

Szóról-szóra ez jelent meg a jelzett külföldi lapban. Komolyan hangzik a hirdetés, de nyilvánvaló, hogy az ötletes *férfi*, aki föladata, olesó pénzen érdekes kis levélgyjűteményhez akart jutni.

— Öngyilkosság az artézi fürdőben. Ma déltáj a városi artézi fürdőben egy öreg ember tyukszemvágó késsel felvágta az ereit és mire észrevették, elvérzett. Az illetőről megállapították, hogy *Mandl Adolf* 70 éves magánzó és régebben gyapjúkereskedő volt. Amióta az öreg ur visszavonult az üzletől, az *Andrássy-ut* 64. számú házában lakott egyetlen leányával, dr. *Falóp Károly* ügyvéd feleségével. *Mandl Adolf* már kora reggel elhagyta lakását s azt mondta, hogy fürdőni megy. Tényleg kiment az Artézi-fürdőbe, s ott kabint nyitított magának. Mikor azonban egy óra múlva sem jött elő, a fürdő személynete betörte a kabin ajtaját. Az öreg ur a kádban ült, teljesen levetközve és a vizet akkora már pirosra festette a vére. A kád mellett egy éles tyukszemvágó kés feküdt, azzal együtt az *Mandl* az ereit. Orvosi segély már hiábavaló volt. A rendőrség közzei a fürdő asztalán egy levelet találtak, amelyben *Mandl* öngyilkosságának okánl gyógyíthatatlan betegséget emleget. Tetemét beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe.

— Öngyilkossági kísérlet. *Breuer* Lajos gép-lakatos 45 éves felesége, született *Gotthieb* Anna ma délután kálvária-teri lakásáról kiment *Rakos-Palotára* és az ugynevezett „*Villasor*”-on leöntötte ruháját petróleummal s meggyújtotta. Iszonyú fájdalommal segítséget kiáltozott, amit meghallva a közeli rendőrszem, segítségére ment s égő ruháit letépte. A szerencsétlen asszony oly súlyosan összeégett, hogy hal-dokolva került a Károlyi-kórházba.

— Figyelmeztetjük t. olvasóinkat hogy a közös katonai jótékonycélokra rendezett XXI-ik államsors-játék kezdése már holnapután, t. hó 13-án történik. Egy horjára 4 korona, kapható dohánnyitőszékben, váltóüzletekben stb. Főnyeremény 200.000 korona. Az összes 18.122 nyeremény készpénzben fizetetik ki.

(x) **Eszerjűk feltűnő olesón Dótschnyál, József-úr.**

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Fischer Simon és Társai** selyemüzlésében (Bécsi-utca 7.) az es idei okkázio-eladás folyamában van. 4-10 méteres selyemmaradékok a legjutányosabb árban.

(x) **Homl ipar.** Ajánlom általános ismert, saját gyártmányú posztó bokaesőömet (gamasi). Kapható drapp, oliv, szürke, bronz és fekete színben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek térdmagasság, párja 2 forint 75 krajcár. *Kertész* Pál divatruházában, Kerepesi-ut 44. sz., a Népszínház szemben. Eladás nagyban is.

(x) **Ragyogó karácsonyfádis.** Új! Football társasjáték frt 2.—. Halifax frt 1.50. *Kertész* Tódornál.

(x) **Konyhajátékbutor - különlegességek** nagy választékban *Fellegi Józsefnél*, IV., Hajó-utca 3.

Mit esznek a katonák?

— Jelenet. —

Hadügyminiszter: Ez bevált. Azt hiszem, jól cselekedtünk, amikor elhatároztuk, hogy a katonák ezental leves helyett kávé kapnak.

Titkár: Szép eszme. És csak egy és negyed krajcárba kerül fejenként. Jó kávé lehet.

Miniszter: Ejnye, önnök úgy látszik igényei vannak. Egy krajcárért nem adhatok nekik ráklevest. (Föllekesedik.) Esmémét a lapok diadallal fogadták. Mit szólna hozzá, ha tovább működném ez irányban?

Titkár: Nagyszerű volna.

Miniszter: Ha ezt az olesóságot keresztülvinném az egész vonalon! Ha az ételek megváltoznának!

Titkár: Csillapodjék, kegyelmes uram. Az ön korában káros a szívünködésre az ily nagy lelkesedés. Megüti a guta.

Miniszter: Köszönöm. Először is az ebédell kell foglalkoznunk. Azt olvastam a „Különlelék” közt, hogy a téglapor nagyon tápláló. És fejenként csak egy harmad krajcárba kerülne.

Titkár: On mond valamit.

Miniszter: Sőt még mondok valamit. Hallotta ön régi divarházakban, éjnek idején örölni a szűt?

Titkár: A szűt?

Miniszter: Azt. E kis állat fát eszik és mégis megél. A fa olesó... Mit szólna ön, ha én a mal-mokban fát öröltetnék buza helyett s *Haggenmacher* nem volna más, mint egy nagy szű?

Titkár: Mennyibe kerülne fejenként?

Miniszter: Potomság. Félkrajcárba.

Titkár: És a vacsora?

Miniszter: Arra is gondoltam. Ismeri ön ezt a közmondást: „aki szelet vet, vihart arat.”

Titkár: Ismerem.

Miniszter: Nos, hát ebből indultam ki. Őszszel elvetünk sok szelet, nyáron learatjuk, mint vihart, el-küldjük a malomba s miután megöröltetjük, s *tűpvihar* néven beadjuk a katonáknak.

Titkár: Csak bálumok.

Miniszter: Ez fejenként 2/3 krajcárba kerül. Nos, mit szól hozzá? Mi vagyok én?

Titkár: Ön egy tábornok.

Miniszter: Nem. Én egy lángész vagyok.

A Budapesti Napló előfizetőinek ingyenes balesetbiztosítása.

Az eseményekben rejlt tanulságok kihüvelyezése, emberséges eszmékért való igaz szeretet hirdetése, nemzeti céljaikért való lelkesedésre tanítást volt az, ami a *Budapesti Napló* hat éves fonnállása óta Magyarország művelt családjainak kedves lapjává tette. Az elismerés, amelyet a közönség nyújtott, jövőnk biztosítéka s a szeretet, melylyel olvasóink körülvettek, új szeretetet termelt lelkünkben. Nemcsak az események krónikáisi akarunk maradni most már, hanem meg akarjuk könnyíteni az anyagi gondok súlyos keresztjét is.

A modern élet ezernyi veszedelmei agyarkodnak mindnyájunkra, akik kenyeret keresünk s az emberi társadalom, az állam és családunk szolgálatában napestig benne vagyunk az élet küzdelmeiben. A vonatok kerekei közt, a vizek mélységeiben, a házóriások minden zugában leselkedik réánk a modern élet ezernyi szörnyű veszedelme; az élet csatáiban épp úgy érhet a nem várt, nem is sejtett halál, mint a harczi sikokon.

A *Budapesti Napló* ez vezette arra, hogy minden egyes előfizetőjét baleset ellen biztosítsa.

A *Budapesti Napló* a manheimi biztosító társaság budapesti képviselősége által minden egyes előfizetőjét, tehát azokat, akik régi előfizetése január elsején túlterjed, azokat, akik január elseje után lépnek előfizetőink sorába, baleset ellen biztosítja. A lap kiadóhivatala pedig a régi előfizetőknél karácsony napjára, az újonnan belépő előfizetőknél az előfizetés beérkezése után elküldi a következő biztosítási kötvényt:

Mannheimi biztosító-társaság Mannheimban.

Magyarországi vezérképviselet Budapest, VI., Kemnitz-utca 10.

Alapítók: Nyolc millió márká. **Tartalék-alap:** Két millió márká. **Balesetbiztosítási kötvény.** A részvényesek váltó-letta aznap ha nem fizetnek részvényükre fe-jében Hat millió márká.

A Mannheimi biztosító-társaság biztosít jelen kötvény által, a túl-oldali általános feltételek mellett,

T. **évesnek (lakóhely)** (s név sajtóközli beirandó) mint a BUDAPESTI NAPLÓ előfizetőjének

az elhalálozás esetére: **Kétezer korona** összeget, a munkaképességnek életfogytigani elvesztése (teljes rokkantság) esetére: **Kétezer korona** összeget, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget.

A biztosítás csak arra az időre érvényes, melyre az előfizetési díj lefizetett. — A biztosítás kezdődik az előfizetési díj postára adását, vagy kifizetését követő déli 12 órakor és végződik az előfizetés lejártá után való napon déli 12 órakor.

Mannheimi biztosító-társaság magyarországi vezérképviselet Budapest.

Fényes, igazgató.

A társaság tehát oly sérülések következményait ellen biztosít, amelyek külső erőszak által halált, vagy a keresetképességben való maradandó károsodást vonnak maguk után.

Az előfizetési díj lefizetését, ha baleset következnék be, nyugtával, vagy postai utalvánnyal kell igazolni s a biztosítás az előfizetési idő első napjának déli órájában kezdődik. Aki tehát január elsejétől fizet elő a *Budapesti Napló*-ra, annak biztosítási igénye már január elsején, déli 12 órakor kezdődik s tart ama nap déli 12 órájáig, amelyen az előfizetés lejár.

A haditartalék gyakorlatainál és a honvédségi gyakorlatoknál előforduló balesetek is benn-foglaltatnak a biztosításban.

A biztosított, ha baleset ér, azonnal, táviratban bejelenti az esetet a *Budapesti Napló* szerkesztőségének és a baleset mérvének megállapítása után a biztosítási összeget, vagy annak megfelelő részét a társulat haladéktalanul megküldi. *Halál* esetében a biztosítási összeg

kétezer korona

rokkantság esetében, azaz mikor teljesen keresetképtelenné válik a biztosított, szintén

kétezer korona

a biztosítási összeg.

Ha valaki keresetképességét maradandóan, de csak részben veszti el, úgy a *Budapesti Napló* szerkesztőségében letett járadéktáblázat szerint számíttják ki a kárvallott igényét.

Azok az előfizetők, akik több példányra fizetnek elő, legfeljebb két kártérítési összegre, azaz

négyezer koronára

tarthatnak igényt.

Mindezeket felül azok, akik a manheimi biztosító-társaságnál nagyobb összegre akarják biztosíttatni magukat, a rendes díjtáblázatban meghatározott díjtételekből öt százalékos kedvezményben részesülnek.

A *Budapesti Napló* létének gyökerei a kö-sönség szeretetében vannak. Ezt az életet adó szeretetet iparkodunk meghálálni evvel a biztosítással, amely ha vagyont nem jelent is, de minden bizonynyal megnyugvást és biztos menedéket ad azoknak, akikre a modern élet ezernyi veszedelmei leselkednek.

FŐVÁROS.

(*) **Epitafion a Reviczky-utczára.** Ilyen című hírünkre vonatkozólag felkérőtünk a következő sorok közlésére:

Nem mint városatyja, (mert az nem vagyok) hanem mint kerületi választmányi tag, vittem a Reviczky-utca ügyét a VIII. kerületi választmány elé, hol ez az ügy minden nemessért lelkesedő előjárónknál, *Hanway* Sándor urnál, méltó viszhangra talált. Csak is az 6 hathatós támogatása mellett létesült ez a kogyeletes utca- és térkeresztelés.

Dr. Neumann Mór.

(*) **Az inzulált tanító.** A VII. kerületi iskolaszék már befejezte a vizsgálatot *Bartalus* András, a Dohány-utcai elemi iskola tanítója, ügyében, akit *Fo-zsán* József az iskolában inzulált. Az iskolaszék kihallgatta *Bartalus* tanítványait s azok egyértelműen azt vallották, hogy tanítójuk soha senkit sem vert meg közülök; *Bozsán* fián is csak könnyedén lödött egyet. A tanács e vizsgálat alapján utasította az ügyszéset, hogy *Bozsán* ellen tegye meg a bűnvádi följelentést.

(*) **Az óbudai színház.** *Serly* Lajos felajánlotta az anyagi gondokkal küzködő fővárosnak az óbudai Kisfaludy-színházat megvételre. A tanács, amint ez előre volt látható, azt felelte vissza, hogy a városnak nincs pénze színházvásárlásokra.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** A Bajazzók.** Leoncavallo nem tudja tulszárnyalni újabb műveivel a *Bajazzókat*. Ez az egy operája marad meg állandóan a színházak játékkönyvében. Talán még csak a *Bohémek* konkurrálának vele, de Ciano, az olasz bohóc, mélyebben a szívekbe markol, mint Marcel, a párisi festő és Nedda véres halála tragikusabb erővel hat a közönségre, mint a szegény Mimi csöndes, aszkóros agóniája karácsony éjjelén. A *Bajazzók* mai előadásán *Abrányiné* asszony másodikszor lépett föl és nagy művészettel kidolgozott Neddája magas színvonalra emelte az egész ensemblet. A kiváló művésznő ennek a szerepnek minden részletét eredeti felfogással játssza és a könnyed, pikáns graziózus hangot meglepő fokozatokon viszi át a második felvonás jeleneteibe, ahol a vásári komédiából igazi tragédia lesz. A közönség *Abrányiné* művésznőre zajos tapsokkal honorálta. A művésznő a második felvonás végén remek bokrétát hozott ki magával a lámpák elé. (Márkus Emilia, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője küldte neki kollégiai szeretettel.) Jő volt az egész előadás. *Alberti* Werner Ciano szenvedélyes áriájával nagy hatást tett és *Váradi* Sándor élénk, gyújtó verve-vél énekelte Tonió prológusát. *Silvítő* a gyöngédked *Takács* helyett *Mihályi* énekelte tisztán és kellemesen. Lány és mégis érces baritonjának a fejlődését örömmel hangsúlyozzuk. Az operát *Székely* karnagy kitűnően dirigálta. A *Bajazzók* után a *Zulejka* című balletet adták.

**** Az Egér.** A Várszínházban Pailleron remek vígjátékát adták elő tegnap az országos színháziiskola növendékei. Ez a darab a maga finom részleteivel tulságosan nehéz feladatot ad olyan kezdőknek, akik most tartanak a színáztatás alya-jénél. Legnagyobb része annak amit bemutatnak, voltaképpen nem való közönség elé. Tehetség dolgában *Elsy* Emilia, *Szentmiklósi* Irén, *Thomai* Ella és *Rónai* Matild igérnek jövődőt ha lesz bennük kellő szorgalom és kitartás; ha nem hiszsz, hanem komoly hivatás vitte őket a színi pályára.

**** Rékai négyese.** A Grünfeld-Bürger-kvartett vasárnap hangversenyén a jeles művész-társaság egyik tagja mint zeneszerző is szerepelt. *Rékai* (Riedl) D-dur kvartettjét mutatták be zajos, őszinte sikerrel. A fiatal komponista (aki a Grünfeld-Bürger-négyesen a mély hegedűt játssza) komoly becsavargással írta meg ezt a művét. Kár volna szemére vetni, hogy invenciója nem jár új ösvényeken; hisz a nagy német kvartett-literatúra sem mutat föl olyan zeneköltőt, aki eredetiség dolgában versenyezne a klasszikusokkal; sőt olyan sinos, aki Goldmark szintompját megközelít. *Rékai* tehetségét az bizonyítja, hogy feltűnőbb utazás nélkül szépen, tisztán és tetszetősen dolgozta ki négyesének a vezető témáit. Nincs benne se affektált dagály, se banális hatásadászat. Erejének a határai közt okosan megmaradva, elég egyszerűen és sok finomsággal mondja el a mondani valóját. Formája nem túlterhelt, nem tudákos. Hangulata nem éppen klasszikusan egyéges, de nem is változik szeszélyes csapongással és a szigorú kerethez többnyire megeléülő készséggel simul. A közönség a harmadik tétel után tapsolt legmelegebben, de az egészet élénk jelszéllel fogadta. A négyes-társaság kollegiális odandással mutatta be *Rékai* kvartettjét és a programm egyéb számaiban is jeleskedett. *Takács* éneke elmaradt. Helyette *Spoth* d-moll keltős kvartettjét adták elő *Arányi*, *Jaulusz*, *Dancoiger* és *Schulz* urak közreműködésével.

**** Rosenthal.** A zongora Paganinije! Ezt a melléknevet kapta *Rosenthal* Amerikában, ahol a közönség primadonnaként dédelgeti és utját babérrel, meg dollárokkal hinti be. *Rosenthal*, akit közönségünk is ösmér, valóban a legravurósabb zongoravirtuózok egyike a raffináta kifejelet technikának ebben a klasszikus korában, amikor már másodrangú virtuózok is ugy játszanak, mintha négy kezük volna. Az a virtuozitás, amelylyel *Rosenthal* kápráztat, már bosszorkányság számba megy és az ember nem hinné, hogy a mamuth-zongora billentyűit csak két kéz veri, ha saját szemével nem látná. De *Rosenthal* nemcsak virtuóz, hanem igazi művész is, akinek egyénisége a legmarkansabb jelenségek közé tartozik. Az a varázslatos tiszítélet, amelylyel az ő szinte metafizikainak tetsző virtuozitása vakit, az oka annak, hogy a bravúr mellett alig látják meg azt, aki véghez vitte. Ime, a csuda-emberek áka: nézzük a csudákat, de őket nem látjuk. Mialatt ma *Rosenthal* *Beethoves* a-dur szonátájával (opus 101.) hangversenyét bevezette, a közönség nem mlyédyt bele az érdekes előadásba, hanem várta a csudát. Pedig minő érdekfeszítő anatómiai munkát végtet nyugodt tudatossággal az elmes művész, amikor szinte kathedrai módon bontotta föl alkotó részeire a mester komplikált művét! Különös érdeklődéssel hallgattuk *Chopin*: h-moll szonátáját (opus 58.) *Rosenthal* előadásában, aki mint lenyűgölő ember, különösen hivatott, hogy nagy hönfítarsa

rímusára oktasson, amelyet a virtuózok sok egyéni szabaddossággal kezelnek. *Schubert*: *Deux moments musicaux* című remekét remekbét előadásban alig lehet elképzelni: az énekhang lírai szépségében szóltak a zongoraburok! *Brahms*: variációi *Paganini* témája fölött (opus 85.) teknikai szempontból egyike a legnehezebben előadható daraboknak: *Rosenthal* valami rémes bűvészzellet győzedelmeskedett a nehézségeken. *Chopin* perkeringője a szédítő duplafutamokkal, a *Bercese*, a programm egyik bijouja, *Henselt*: *Si oiseau*...-ja ámulatba, gyönyörűségbe ragadta a közönséget. A programmot *Liszt*: *Don Juan* fantáziája rekesztette be. Olyanoktól, akiknek megadatott, hogy *Liszt* Ferencet csudálhatták, hallottam, hogy a mester se játszotta el grandiózusabban a fantáziát. Más virtuózok keze alatt ez a mű csak arra jó, hogy feltűnő az óriási teknikai nehézségeket amelyekkel az előadása jár. *Rosenthal* valami démoni hatalommal festi meg előttünk a sötét tragédiát és mintha munkájában láthatatlanul egy egész zenekar segitné. Mint valami sötét vihar, vilámkokkal és dörgésekkel zugott el előttünk *Don Juan* tragédiája!... Amikor az utolsó akkord elhangzott, a közönség elkábulva, visszafojtott lélekzettel maradt vesztog néhány pillanattig... Aztán kitört a tapsvihar. A művész számtalanszor jelenik meg a dobogón, hogy megköszönje az ujjongó közönség tapsát, éljenzését. Végre ráadásra szánja el magát. Minő acélos erő, — mintha nem is játszotta volna végig emberfölüli műsorát, *Davidoff*nak cellóra írt *Székely*ját adta elő azzal a repetáló technikával, amely magában véve is csuda. (G—ly)

**** Sorma Ágnes a Vigszínházban.** A *Vigszínház* színpadának e hónap végén illusztris művész-vendége lesz: *Sorma* Ágnes asszony, berlini drámai művésznő, aki ismeretes párisi sikerei után külföldi utra indult, hogy művészetét az idegen nemzetek előtt is bemutassa. Mi a magunk részéről szívesen üdvözlöljük a német császár kedvelt drámai művésznőjét a *Vigszínház* színpadán s nem kételkedünk benne, hogy a magyar főváros közönsége ugyanazzal az érdeklődéssel és tisztelettel lesz a berlini drámai hősnő iránt, aminővel a külföld nagy művésznői: *Duse* Eleonora és *Sarah Bernhardt* iránt volt, amikor a magyar fővárost fölkeresték. A *Vigszínház* igazgatósága a következő hivatalos értesítésben tudatja velünk a berlini vendégművésznő föllépéseit:

Sorma Ágnes, a párisi diadalai révén világhírré jutott berlini művésznő, akinek sikerei iránt maga a német császár is annyira érdeklődik, hogy a francia fővárosban aratott diadalához sürgőnyileg kívánt neki szerencsét, külföldi körútja alkalmával Budapestre is eljön. *Sorma* asszony e hónap vége felé érkezik és hat estén át vendégszerepel a *Vigszínházban*.

**** Miss Mary Halton a Népszínházban.** Már adunk hírt róla, hogy *Miss Mary Halton*, a budapesti vendégjátékai révén is ismert, angol szönbret e hónap folyamán vendége lesz a *Népszínház*nak a *San Toy* című angol operett címszerepében. A vendégművésznő ugy egyezett meg *Porzolt* Kálmán igazgatóval, hogy egymásután három estén fog fellépni a *Népszínházban* és pedig 18-án, kedden, 19-én, szerdán és 20-án, esütörtökön. Szombaton, e hó 14-én *Miss Mary Halton* már Budapestre érkezik, hogy részt vegyen a *San Toy* szükséges próbáin. A három *Halton*-előadásra a jegyek holnap, kedden reggel 10 órától fogva válthatók *rendes helyárak* mellett a *Népszínház* elővételi pénztáránál (a *Népszínház* utcai oldalán). Minthogy ez előadások egyuttal *bérlés*ben tartatnak, a bérlők 15-ikén, szombaton déli 12 óráig válthatják meg helyeiket ugyanannál a pénztárnál. A *San Toy* e heti előadásában, esütörtökön és szombaton *Küry* Klára játssza a címszerepet. A hét többi napján ifj. *Bokor* József nagysikerű új operettje, a *Napfogatkozás* kerül színpadra, melynek első három előadása teljesen zsufolt ház nézte végig.

**** A Vigszínház főpróbája.** A *Vigszínházban*, holnap, kedden, délelőt 11 órakor tartják meg a *Busanach* és *Derbit*: *Feleségem nem sikkes* című bohózatának a főpróbáját a sajtó meghívott képviselői jelenlétében. A *feleségem nem sikkes* főbb szerepeit a *Vigszínház* legkiválóbb művészei játsszák. Külön megemlítjük, hogy ebben a darabban kreálja *Csillag* Teréz második vigszínházi szerepét. A bohózat bemutatója december 12-ikén, szerdán lesz.

**** Sohrtat Katalin a pápánál.** A bécsi volt operanékesnő, *Schrott* Katalin, akinek a neve az utóbbi időben legalább is sürűn járja be az újságokat, most Rómába utazik. Ami boldogult királyasszonyunk nővérével, *Trani* grófnővel teszi meg az utat Olaszországba, ahol hosszabb ideig szándékozik maradni. *Schrott* Katalin a pápa is fogadja.

**** A Vigszínház új tagja.** A *Vigszínház* igazgatósága *Kürthy* Sári, a keeskesmeti *Nemzeti Színház* volt jeles fiatal művésznőjét, tagjai sorába szerződtette. A fiatal művésznő janár elsőjével lép a *Vigszínház* kötelekébe.

**** Kubelik a magyar vidéki városokban.** *Kubelik* Jan, a fiatal oseh csodahagedűs, akinek a magyar fővárosból röppent szét első világhírré, mielőtt ismeretes amerikai utjára indulna, utolsó hangversenyét rendezi a magyar vidéki városokban. A fiatal hegedűkirály legutóbb *Debrecenben* és *Nyíregyházán* játszott zsufolt hangversenytermekben s esodás játékkával íretikus lelkesedésre tüzelte mindkét város közönségét. *Kubelik* művészetének nagy hatását még a kétségtelen nagy kvalitáus *Burmester* sem csökken-tette s hegedűjátékának varázsa még ez után a nagy hegedűművész után is érintetlenül megmaradt. *Kubelik* legközelebb *Aradon* és *Temesvározt* fog játszani s ez lesz két utolsó hangversenye amerikai utja előtt, a vidéki városokban.

**** A újságírók hangversenye.** December hó 17-én, hétfőn rendezi *Sauer* Emil az Újságírók Egyesületének segítőalapja javára való hangversenyét, mely neki egyben jubiláris hangversenye. Az a ritka művészeti esemény, hogy *Sauer* ezuttal a magyar királyi Operaház zenekarának közreműködésével két nagyszabású zongoraversenyt s azonkívül néhány ritkán hallható *Chopin* és *Rubinstein* darabot fog előadni, már eddig is oly nagy érdeklődést keltett, hogy a hangversenyre szóló jegyek javát elkapkodták. Az olcsóbb jegyek közül még 4 és 2 koronásak kaphatók *Mény* Béla zeneműkereskedésben (Andrássy-ut 12. szám.)

**** A kis mama pöre.** Megemlékeztünk róla, hogy a *Réthy-Valentin*-féle színházi ügynökség pört támasztott a *Vigszínház* ellen a *Kis mama* című vígjáték miatt, amelynek előadási jogát egész Magyarországra megszerezte. A színház a darab előadási jogát *Eirich* bécsi színházi ügynökötől szerezte meg s erre a színházi ügynökség szerzői jog bitorlásáért pörölte be a *Vigszínházat* és a darab előadásának betiltását is kérte. Minthogy azonban a *Vigszínház* jóhiszeműleg szerezte meg *Eiricht*ől a darabot, a betiltás kérésétől az ügynökség ellátozt utólag s most csupán a taniének erejéig tartja fönn a keresetet.

**** Kamara-zene.** A Grünfeld-Bürger-féle vonósnégyes-társulat f. hó 16-ikán, délután fél négy órakor tartja a *Royal-szálló* diszterneben ötödik kamara-hangversenyét. A kerete ez egy *Beethoven*-ünnepnek, a halhatatlan mester születése napjának évfordulójára. A hangversenyen *Róna* József-Keményffy *Gizella* urhölgy az *Alf! Perfidio*-áriát énekel; előadásra kerül továbbá a hetes, *Hieckisch* H., *Beck* P., *Wassendorf* H. és *Gianicelli* A. tanárok közreműködésével. A bevezető szám az *Es-dur* négyes op. 79. Több oldalról nyilvánított óhajtatnak megteleve, a következő négy hangversenyre — ezek között a *Beethoven*-estére — új bérlélet nyit a rendezőség. Ugy a bérlélet-jegyek, valamint egyes jegyek *Róssavölgyi* és *Társa* udv. zeneműkereskedésében (*Kristóf-tér*) válthatók.

**** 1848 az Urániában.** Az *Uránia* tudományos színház legközelebbi újdonsága *Hentaller* Lajos orsz. képviselőnek, "1848" című darabja lesz, amely az 1848-49-iki szabadságharó történetét foglalja magában. A nagyérdékű darabhoz *Hentaller* kiválogatta a szabadságharóból fennmaradt legértékesebb képeket és előlrátozt, hogy a hazafias szellemű darab jó ideig nagy vonzóereje lesz az Urániának.

**** Hangverseny.** A Madách irodalmi-kör tegnap szépen sikerült hangversenyt rendezett. A koncertu nagy sikere volt *Márkus* Aranka kisasszonynak, aki brilliáns színezéssel énekelte *Szafl* belépőjét, majd a lelkes tapsokra néhány magyar dalt adott elő nagy hatással. A kör zenekarán kívül *Austereit* Ida kisasszony hegedűjátéka járult hozzá a sikerhez.

**** Nem szabad pissezni a színházban.** Legalább *Mahler* ur, a bécsi Hof-Oper igazgatója, nem tűri, hogy pissezjenek a színházban. Rendeletet is adott ki ma, hivatalos és komoly hangon megirt "rendelet"-et, melynek értelmében, mihelyt pissez a publikum, azonnal le kell huzni a vasfüggönyt. *Schlöner* kisasszony ellen tüntetett a közönség egy része tegnapelőtt a Mesterdalnokok előadásán, azért haragszik *Mahler* ur. A bécsi közönség vegyes érzellemmel fogadja a "rendelet"-et.

**** Zene-estély.** A *Lipótvárosi Kaszinó* esütörtökön, december 13-án hangversenyt rendez, amelynek műsorán a cseh vonósnégyes-társulat és *Gulbranson Ellen*, a porosz királyi Operaház tagja szerepel, akit *Kerner* István, a Magyar Királyi Operaház karnagya, kísér zongorán. A csehek *Smelena*, *Schubert* és *Csajkowszki* egy-egy művét tüztek műsorra, *Gulbranson Ellen* pedig *Tannhäuserből* Erzsébet áriáját énekel, valamint norvég dalokat. A fényesnek ígérkező hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

**** A lugosi színház megnyitása.** *Lugos* urja levelezők: A *lugosi* diszes új színházban e hónap 5-ikén vonult be *Méri* Péter jól szervezett társulata s a fogadtatásból itélve, bőséges része lesz a társulatnak s vele a magyar színházban az új színházban. A társulat kiválóbb tagjai: *Bogyó* Ilonka, *Harkányi* Gizella, *Mezei* Béláné, *Kállay* Jolán, továbbá: *Szarvassy* Jenő, *Bátosy* Endre, *Agóthay* Ferenc és *Sarlay* Cornél. Eddig szinte kerültek: *Kurucz* felfang, *Görög* rabszolga, A férj vadászni jár, *Sulamith* és a Gyereklakony s minden este újabb diadal hozott a társulatnak és a közönség elismerését *Mezei* igazgatónak. Műsoron a fővárosi színházak legjobb darabjai vannak.

Beregi Oszkár Aradon. Beregi Oszkár a Nemzeti Színház fiatal művésze, a tél folyamán tizenhatszoros vendégjátékra az aradi színházhoz szerződött.

Tolstoj új drámája. Tolstoj Leo, a hírneves orosz író, mint már említettük Egy holttest című új drámát fejezett be amely a pétervári udvari színházban fog bemutatásra kerülni. Tolstoj új darabjának tárgya a következő: Egy kisebb hivatalnok szerelemből megnősül, de az ivásnak adja magát s teljesen elzüllyik míg a felesége szorgalmat lép. Itt egy gyár igazgatója beleszeret az elhagyott asszonyba. Házasságon kívül azonban nem akarnak egymással lenni s az elzüllyött férj egy kis életjáradék fejében késznek nyilatkozik arra, hogy halottnak jelentse ki. A Mojkon-folyóból egy holttestet tognak ki s a fiatal asszony erre a holttestre rámondja, hogy a férje. A szerelmes pár ezután férj és feleséggé lesz. Az első férj azonban ittás állapotában elárulja a titkot, mind a hárman a törvény elébe kerülnek s Szibériába száműzik őket.

Vidéki színészet. Kolozsvárról jelentik: A minap adták először a kolozsvári Nemzeti Színházban Humperdinck poétikus Jancsi és Juliskáját. A színház, amelynek misorán gyakori az opera, ezt a zeneművet is külön rendezésben hozta színre. Jancsint Székely Irén játszotta. Ének és előadás dolgában egyaránt kiválóan. Juliskát Lukács Henriett akinek ez a szerep is sikert hozott. Hangja különösen a elsőbb regiszterekben szépen, tisztán cseng. Játéka kedves. A többi szerepben Wiassák Vilma, Komlóssy Emma és Bilkei Irén szerepeltek elismert.

Operaelőadás a Telefon-Hirmondóban. Pollinó Bianchi Bianka asszony vendégfellépével ma este Hunyadi László kerül színre a Magyar Királyi Operaházban. Erkel e nagy operájának előadása a Telefon-Hirmondó abonensei odahaza a lakásaikon is végighallgathatják, mert a Hirmondó azt teljes egészében közvetlen fogja. — Az operai közvetítés után a beszélő újság szerkesztője olvastatja fel az est folyamán érkezett legújabb értesítést, majd még 11 óráig Zöldi Marcinak az Emke-kávéházban játszó cigánybandájának muzsikája lesz hallható.

MŰVÉSZET.

A Király művészársával. A király, aki mindig bőkezű pártfogója volt a magyar képzőművészeteknek, mint értesültünk, az idén magánpénztárából tizenhatezer koronát folyósított művészeti tárgyak vásárlására. Az összeg nagyobb felét a műcsarnok tőli tárlatára való vásárlásra fordítják, a kisebb felén pedig iparművészeti tárgyakat szereznek. A művásárlás megjelölésére Wiassics Gyula közoktatásügyi miniszter külön bizottságot fog kiküldeni.

A Téli kiállítást napról-napra növekedő érdeklődéssel látogatja a közönség. A most szombati és vasárnapi ünnepnapokon összesen 3500 látogató nézte meg a kiállítást, amelyből már eddig ötvennél több mű kelt el 20.000 koronát meghaladó értékben. A mult csütörtökön tartott első zeneestély is rendkívül látogatott volt, amennyiben több mint 2000 ember hullámzott föl s alá a termekbe. A legközelebbi zeneestély csütörtökön, december 13-án lesz. Pár nappal ezelőtt már a karácsonyi-kiállítás is megnyílt, amelyben 300 korona maximális ár mellett igen szép festményeket és szobrokat vásárolhat a közönség. A kiállítás 60 filléres képes tárgymutatója is nagy kelendőségnek örvend, s már eddig is több ezer példány kelt el belőle. Szépen kelnek a koronás sorsjegyek is, amelyeknek a huzása 1901. január 17-ikére van kitűzve.

A visszatartottak szalónja. Nagy a sürgetés-lorgás a Klotild főhercegnasszony belvárosi palotájának lélemeletén a visszatartottak szalónjába, ahol most rendezik a képképzőművészeti tárlatát még csak december 16-án nyílik meg, de a közönség máris lépten-nyomon élénk érdeklődést mutat iránta.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Az Akadémia történelmi osztálya ma délután öt órakor ülést tartott, melyen Pauler Gyula elnököt. Felolvasó Bekefi Remig volt, aki a rabszolgaságról Magyarországon értekezett.

Részletesen ismertette a középkor ez intézményének történetét Magyarországon. Már a honfoglaló magyaroknak is voltak rabszolgáik. A keresztény királyok sem szüntetik meg a rabszolgaságot, csupán megkönnyítik a felszabadulásukat. Szent István buzdítja erre hivat, Szent László meghatározza a felszabadítás törvényeit, Kálmán pedig többek közt kimondja, hogy zsidók és szerencsének nem tarthatnak keresztény rabszolgákat. A rabszolgákat a törvények, adták, vetik, ha pedig felszabadultak, sokáig kellett váltásdíjat fizetniük volt gazdájuknak. Az egyház tiltotta ugyan a rabszolgaságot, de a gyakorlatban nem tett eleme semmit, sőt a káptalanok megkövetelték a felszabadultaktól, a torlóktól az évi váltásdíjat.

Az élet titka cím alatt érdekes mű jelent meg Dietrich Gyula tollából. E műben a szerző a lelki életnek több, eddig kideríthetetlen nyílvánulását magyarázza vagy legalább is elfogadható okát adja eme nyílvánulásoknak, egyszersmind az eddig tapasztalt pszichológiai és physiológiai megfigyeléseket egybe foglalja. A legrégebbi időkől a legmodernebb korig összegzezi a filozófusoknak e tárgyról alkotott véle-

ményét. Művébe beleontva a lelki életet érintő orvosi kérdéseket is és szől a telepathiáról, somnambulizmusról is. Fejtegetéseit érdekes példákkal is illusztrálja. A mű, amely a laikust és a tudóst egyaránt érdekelheti, hat koronáért kapható minden könyvesboltban.

EGYESÜLETEK.

(A MÁV. gépgyára tisztviselői olvasó- és dal-köre) december 8-án, saját helyiségében tancsétálylyel egybekötött zártkörű hangversenyt rendezett. A fénvesen sikerült hangversenyen közreműködött Geyer Steffe hegedűművész, Giergl Margit kisasszony, Perényi István és a honvédezzrel teljes zenekara. A hangversenyen megjelent Lukács László pénzügyminiszter leányával Plósz Sándor igazságügyi miniszter nejevel és leányával, Grünstein Béla államtitkár, Vajkay Károly, m. kir. állami vasútnak igazgatója, Ritter Ottó kir. tanácsos, Seefelner Gyula máv. gépgyári főfelügyelő, Dehrer Mihály főbánya tanácsos, Róth Pál főfelügyelő, a kör elnöke és még számosan. A hangversenyt követő táncmulatságon az első négyest 120 pár táncolta. A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Dr. Axmann Béláné, Baltazár Józsefné, Benedik Sándorné, Blumné, Böck Jánosné, Balassa Frigyesné, Czelmor Józsefné, Czimek Henrikné, Durst Erviné, öz. Deményiné, Dvorak Hubertné, Déder Mihályné, Emmerné, Eiserné, Eöry Józsefné, Fábry Edéné, Fabisch Józsefné, Fritzné, dr. Friedrich Vilmosné, öz. Girglé, Gerey Juláné, Gréger Edéné, Garayné, Geyerné, dr. Greimanné, Gyárfás Báintné, Herda Rezsóné, Hubertné, Imrdy Béláné, Jármay Jozóné, Jancsó Kálmáné, Kardos Marciné, Klug Ferencné, Kainberg Elekne, Kersch Ferencné, Lörinczy Gáspárné, Lichtscheidl Lajosné, Lustig Béláné, Lusparyné, Leszik Endréné, özvegy Mailerné, Mezevcszky Györgyné, Mező Bélané, Markhot Gusztávné, özvegy Mihályi Emilné, Neumann Ferencné, Ollé M-né, Ottenreiter Lörincné, Perényiné, Preiner Ferencné, Porter Hugóné, Pirkmerné, Perényi Lajosné, Polnay Sándorné, Ritter Ottóné, Róth Pálné, Rózsa Mihályné, Rottmanné, Rosada Tivadarné, Sűch Ferencné, Störiginé, Seefelner Gyuláné, Stein Sándorné, Sugár Sándorné, dr. Solleiné, Sas Istváné, Speidl Bologné, Scheekölné, Starkné, Szathmáryné, Szakál Károlyné, Waechter Józsefné, özvegy Weinpöller G-né, özvegy Vajkayné, Varga Lajosné, Weinpöller Frigyesné, Wész Bélané.

Ledányok: Aletáder Aranka, Baltazár Ilona, Busfy Mariska, Blum Irén és Ella, Bakos Credli, Böck Vilma, Demény Ella, Döblyaczy Vilma, Dobrovits Karola, Fábry Berta, Friedrich Hermína, Farkas nővérek, Gréger Szeréna, Garay Elza, Havass Margit, Imrdy Mariska, Kersch Etlas, Kellené Anna, Kerész Gizellé, Kordina Berta, Lupay Etelka és Margit, Lemberger Leona, Maller Janka, Mattos Margit, Mihályi Irén, Ollé Emma és Vilma, Preiner Mariska, Porter Erzsike, Polnai Jolán, Róth Ella, Sűch Adrienna, Storigl Erzsike, Sugár Mariska és Teréz, Singer Perike, Speidl Irén, Sehekolin Rózsa és Karika, Springmann Elma, Tóth Angela, Tóthfalusy Bella, Ungar Margit, Weusch Gabriella, Vida Gizella.

(A triestzi magyar kör) a napokban tartotta meg alakuló közgyűlését Alelnökökké Altenburger Gyula, a Riunione Adriatica de Tauber Zsigmond, az Assicurazioni Generali főhivatalnokai választattak meg. Az újonnan alakult kör, mely újévkor nyitja meg klubhelyiségeit, a Triestben székelt magyarok lelkes támogatása és az egész triestzi társadalom meleg érdeklődése folytán, a legjobb kiállítások mellett kezd meg működését. A Triestbe érkező magyarokat a kör mint vendégeket szívesen látja és mindennemű felvilágosítással titkára, Tauber Béla útján (Via dei Forni 3.) készséggel szolgál.

Nyíltér.

Hétfőn, december 17-én, a Vigadó nagytermében, a „Budapesti Újságírók Egyesülete“ segítő-alapja javára

SAUER

Emil jubiláris hangversenye, a kir. Opera senekarának kíséretével.

Műsor: 1. Beethoven Es-dur versenye. 2. Solodarabok. 3. Sauer E-moll-verseny (új). Ülések ára 10, 8, 6, 4, 2 korona. Rendező: Méry Béla zeneműkeféskedése, Andrásst-ut 12. Telefon.

MEINLGYULA KÁVÉ-BEHÓZATAL BUDAPEST Koosuth Lajos utca 1 sz, kívánatra küldök képes szakíratot művészeti kivitelben ingyen és díjmentesen

Nyilatkozat.

A „Borászati Lapok“ f. hó 9-iki 50. számában, félszázad óta fennálló közbecsülésnek örvendő cégünkre vonatkozólag sérelmes cikk jelent meg. A nagyközönség tájékoztatására kijelentjük, miszerint nevezett lap ellen a törvényes eljárást megindítottuk. Nagyvárad, 1900. évi december hó 10-én.

Füchsl Testvérek.

MEGJELENT HOLLÓ MÁRTON TALÁLT TÖRTÉNETEK című elbeszélés-kötete. Ára: két korona. Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, József-körut 18.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Az idill. A Siposék kertjében egy holdas nyári éjszakán Piszeczké István tüzesen ölelte a két szemű Sipos Teruskát, akinek örök hűséget fogadott. Négy részeg legény azonban megzavarta a boldogságukat. A kerítésen át észrevették a szerelmes párt, s bekiáltottak a Siposné ablakán: — Néni! Jöjjön ki, elszerezik a lányát.

Piszeczké büszkületen rontott boldogsága megbolygatóra. Nagy verekedés támadt s a szerelmes legényt a tulerő legyűrte. De hirtelen talpra ugrott még egyszer s kést rántott. A támadók egyikét, ifjú Mészáros István szurta szíven vad haragjában s a vér lúttára a többi támadó hirtelen elmenekült. Mészáros néhány perc múlva meghalt s Piszeczké a pestvidéki törvényszék elé került, amely ma tárgyalta Rónay Kamill táblai bíró elnöklésével az esetet. Dr. Varga József ügyész vádbeszéde után a bíróság a vádlottat erős fölindulásban elkövetett, halált okozó súlyos testi sértés büntetéséért egy évi börtönrre ítélte. Az elítélt megnyugodott, az ügyész azonban főlebbezést jelentett be.

§§ A Népszínház-utcai botrány. A büntető járás-bíróság nemrég tárgyalta Szerdahelyi Ferenc ismeretes éjszakai megtematátását és attette az ügyet a törvényszékhez. A vizsgálótat Puscaru vizsgálóbíró vezeti. Dr. Gleichmann Lajos Szerdahelyi képviselőben már sok tanut jelentett be s így az érdekes bűnpör minden részlete megvilágításba fog kerülni.

§§ A vico. A rossz vicek hazájában, Budapesten, esett meg az, amiért a törvényszék ma két hónapi fogházra ítélte Sallai Pál kőművest. Tavaly december 22-én éjszaka Vékony Mihály korcsmájában volt Sallai Pál kőműves legény. Karácsony hete lévén, betlehemekek tértek be a korcsmába. Böhm Rezső, aki az öreg pásztorok egyikét ábrázolta, pénzt szedett a vendégek között. Sallai, hogy a beteges fut megriassza, meggyújtotta a kendérszakállat, amelyet a fu az állára ragasztott. A szakáll egy pillanat alatt lángba borult s a fu arcra összegégett. Három hónap muiva gyógyultak be a sebei. A budapesti büntető törvényszék Oláh bíró elnöklésével ma vonta felelősségre Sallait súlyos testi sértés büntette miatt. A tárgyaláson a vádlott nagy részegségével akarta rossz tréáját menteni, de ez a szándéka nem sikerült, mert a törvényszék Niameny alügyész vádjára két hónapi fogházra és husz korona pénzbüntetésre ítélte súlyos testisértés vétségéért. Kötelezte továbbá az összegégett arcu fu számára hetvenöt korona kártérítés megfizetésére. Az elítélt megnyugodott az ítéletben.

§§ Szerlem. Boschin György malom-munkás beleszeretett Derzi Justinába, akivel közös háztartásra lépett Együttélésük azonban nem volt boldog. A rossz életvez szokott leány ledér életmódja miatt gyakran civódtak egymással. Veszekedésükbe beleavatkozott lakásadandójuk Lóli Ferenc asztalos-segéd felesége is, aki egyre biztatta a leányt, hagyja ott a kötekedő természetű Boschint. Mikor ezt Boschin megtudta, haragja még nagyobb lett szeretője ellen. A civódásnak se vége, se hossza nem volt s Derzi Justina a szóháre hevében a kezében levő hasítóvasat Boschin arcához vágta, mir ez kést rántott s azt markolatig beleodította a leány hátába. A szurás feléltlenül halos volt s Derzi Justina meg is halt. A büntető törvényszék halát okozó súlyos testi sértés büntette miatt a tördelmes beismerésben levő vádlott Boschin Györgyöt dr. Geszti Andor alügyész vádjára két évi börtönrre ítélte.

TÁVIRATOK.

Bülów Krüger utjáról.

Berlin, december 10.

Krüger napja volt ez a mai. Azzá tette Bülów-nak beszéde, melynek hatása óriási volt. De azzá tette az érdeklődés is, melylyel a reichsrathi képviselők kísérték a kancellár kijelentéseit. Igazán szenzációs nyilatkozatok voltak azok, oly fontos kérdéseket illetőleg, amelyekről eddig mitsem tudott a nyilvánosság. A Reichsrath mai ülésének megnyitása előtt híre járt, hogy a kancellár arról fog beszélni, miért nem fogadta a német császár Krüger. Erről s az ezzel kapcsolatos dolgokról vártak érdekes kijelentéseket. És nem csalókoztak.

Különösen két érdekes része volt Bülów mai beszédének. Az egyik az volt, hogy Krügerhez fordultak már egy alkalommal az Egyesült-Államok az intervenció ügyében, de az elnök akkor visszautasította az Egyesült-Államokat. Később azonban, mikor tényleg szüksége volt intervencióra, már ő fordult hasonló kéressel az Egyesült-Államokhoz. Ez vissza akarta adni Krügernek a kölcsönt és most nem volt hajlandó az intervencióra. A kancellár egy másik nyilatkozata se áll ezen első szenzációs kijelentése mögött. A német kormány, mondta Bülów, jó tanácsokkal látta el Krüger, hogy miként viselkedjék európai útjában. Jelenen pedig arra nézve adott neki jó tanácsokat, hogy bánjon el a Németalfölddel. Az elnöknek javára szólna, ha megfogadta volna a jó tanácsokat. De Krüger ezt nem tette.

Óriási volt a hatása Bülów beszédének, melyet a legnagyobb csendben, feszült figyelemmel hallgatott végig a birodalomgyűlés.

Berlin, december 10.

A birodalomgyűlés ma megkezdte a költségvetés első tárgyalását a ház tagjainak és karzati közönségnek élénk érdeklődése mellett.

Elsőnek báró Thielmann miniszter beszélt és ismertetve a költségvetésben a tavalyival szemben mutatkozó főbb eltéréseket, azt mondta, hogy évekig tartat az a kedvezőtlen iordulat, amely a nyáron a gazdasági fellendülés útját megakasztotta.

Sattler hibáztatja azt a módot, hogy a vezérkar főnöke a Molke-szoborra való gyűjtést megszüntette, mert egy Molke-szoborhoz nemcsak a hadseregnek, de az egész német népek hozzá kell járulnia.

Majd a bűr-ügyről beszélt és hangoztatta, hogy a német nép nagy részének a szíve a búrokkal érez együtt. A német nép a harcban egy erőszakos hatalomnak jogosulatlan támadását látja egy kicsi, nemzetét vitélő védő kisebbség ellen. A német népek teljes joga van ahhoz, hogy ebből a szempontból vezettesse magát és azért nem helyes, hogy a rendőrség, mint Kölnben tette, korlátozza a népet érzelmei kifejezésében. Kéri a kancellárt, fejtsse ki külpolitikai és szociálpolitikai programját.

Gróf Limburg-Styrum a szociális politikával foglalkozik, melynek folytonos mérsékelte folytatását kívánja.

Gróf Bülów birodalmi kancellár: Halás Sattler iránt, amért alkalmat adott neki, hogy nyilatkozhassék Krüger elnök utazásáról.

Öszintén ismertetik, ugymond, a délafrikai háborút, hisz fontos német érdekeket is érintett. Azért előzőleg minden lehetőt megtettünk, hogy a háború kitörését megakadályozzuk és a két köztársaságban nem hagyunk fenn kétséget a dolgok állása felett Európában, és semlegességünk felett. Így mi 1899. júniusban a németalföldi kormány által Krüger elnöknek közvetítés kérését ajánlottuk. (Halljuk! Halljuk!) Erre válaszul dr. Leyds közölte a párisi holland követvel, hogy Krüger elnök a pillanatot még nem tartja alkalmasnak az amerikai közbenjárás igénybevételére.

Midőn egy idő múlva Krüger megkísérelte a közvetítés kieszközését, a kedélyek már túlságosan izgatottak voltak. Ekkor mi — a német és a németalföldi kormány — még egyszer és a német kormány ezután utóhátra tette ezt, azt tanácsoltuk: a német kormány meg győződve, hogy minden lépés valamelyik nagyhatalomnál e pillanatban igen kritikus, eredménytelen és a két köztársaságra nézve igen veszedelmes volna. Ebből nyilvánvaló, hogy a háború kitörésében, valamint a délafrikai köztársaságok sorában bennünket nem érhet szemrehányás. Az újainkat nem dughattuk az ajtó nyílásába mert ez nem használt volna a buroknak és nekünk ártott volna. (Igen helyes!)

Az egész világhelyzetre való tekintettel, úgy, mint a német érdekek szempontjából nem foglathatunk el más magatartást, mint a szigorú semlegesség álláspontját. Ezen nem változtathatnak azok a szimpatiaik sem, amelyekkel Németországban viseltetnek a burok ideáljai és szabadsága iránt. Kritikus órákban nem vezérlehetik politikánkat az érzelmei sugallatai, hanem csak az országunk józanul megfontolt érdekei. Ami a békeközvetítés lehetőségét illeti, ennek előfeltétele az volt, hogy azt mind a két fél elfogadja, mert máskülönben esetleges kényszer melletti közbenjárásról lett volna szó.

Azok a hatalmak is, melyek e barátságos közbenjárás akademiéek emiegették, hangsúlyozták, hogy távol áll tőlük az a gondolat, hogy Angliát akarata ellenére békére akarják kényszeríteni. Midőn a közbenjárás eszméje Amerikából egészen halk kérdések alakjában Angliába jutott, az angol kormány azt hivatalosan kategorikusan visszautasította. A közbenjárás, ha diplomáciai vereségre vezet, fegyveres

konfliktussá szokott válni. Ha ily konfliktusba bele-siklottunk volna, úgy járhattunk volna, mint az ifjú Schiller szép költeményében: „... Már fele uton elhagyták kísérői, egyik a másik után.”

Delcasséval folytatott értekezését illetőleg Krüger nem tett határozatkérdést hanem tapogatózásra szorított. Delcassé értesére adta Krügernek, hogy Franciaország nem fogja a kezdést megragadni, de ezzel szemben nem is fog fellépni sőt csatlakozni fog hozzá, ha oly körülmények közt történik, melyek alkalmasak arra, hogy Franciaország helyesését megnyerjék. Krüger nem tett javaslatokat és nem is engedte sejteti, hogy mit szándékozik tenni.

Most azt kérдем önököt, hogy e beszélgetés után Krüger többet tudott-e, mint előtte? E mellett hangsúlyozom, hogy Delcassé oly okosan válaszolt, ahogy csak lehetett, amint hogy oly bölcs, tapasztalt és kitűnő állam-értefűtőt mást nem is lehet várni. Adott esetben én sem tudtam volna szebben csinálni a dolgot Berlinben. Minden humánus érzelem mellett tragikus sorsa iránt, minden személyes emberi megbecsülése mellett bátorságának istenbe vetett bizalmának és egyszerű nagyságának: mint külügyminiszter, mint birodalmi kancellár, akinek a külpolitika kérdéseiben a jeleiben kell, hogy legyen a szíve, én is csak azt mondanám neki, amit Párisban mondtak és a mit a bur küldöttségnek már tavasszal Párisban, Washingtonban és Pétervárot mindenütt megmondtak, hogy t. i. a borzasztó vérontás megszüntet élénken óhajjuk, hogy azonban más, mint békés közbenjárás Anglia belegyezésével, egyik részről sem vétett kiállításba. Krüger elnök berlini utazása semmit sem használt volna pozícióknak a világban. Vagy céltalan lett volna minden óváció — üres túzijáték — vagy eitolást szenvedtek volna nemzetközi viszonyaink az ország hátrányára, az ország érdekei végsővédeni azonban kötelessége a kormánynak, főleg napjainkban, amidőn — már egyszer utatam erre — könnyebben időz fel egy háborút az elementáris népszennvedély, a közvélemény szenvedélyes izgatottsága mint a régi kabinetpolitika napjaiban az uralkodók becsavága vagy a miniszterek ereje hiszen ez utóbbiak azóta már javultak. (Élénk derűltés.)

Majd nyilatkozott Bülów Németországnak Angliával való viszonyáról. Egy hajszálmivral sem vagyunk jobban rántalva Angliára, mint az mi ránk, de készek vagyunk a teljes egyenlőség kölcsönös figyelembevételének alapján Angliával békében, barátságban és egyetértésben élni. Anglia ellen — mint némely oldalról várták tőlünk — a Don Quijote szerepét játszani és neki szaladni mindenütt, ahol a világon angol szelmalmok járnak, erre nem vagyunk hivatva. Szükség nélkül magunkra vonni valamely nagy hatalom állandó olenségekéskedését, politikai hiba, politikai ostobaság volna, melyért a felelőséket nem vállalom el. Végül vissza-zer a délafrikai kérdésre és azt mondja: Teljes jogunk van feltenni, hogy a háború nem lesz árthatalmas batással délafrikai birtokállásunkra, jövődőlbeli gazdag délafrikai birtok állásunkra. Ezt követelni megillető jogunk és jogunkból egy szemernyit sem adunk fel. De mások részére kikaparni a tűzből a gesztenyét és mások által előre tolatni magunkat, ez nem a mi feladatunk, ez nagy hiba lett volna. Én is nagyon jól ismerem uraim a német nép érzelmeit és jól tudom azokat méltányolni.

De amíg ezem a helyen állok, nem szabad magamat elragadtatnom érzelmeik és néphangulatok által, hanem egyedül és kizárólag a nemzet állandó érdekei kell, hogy vezéreljenek és ezek azt az önálló nyugodt és semleges magatartást szabják elém, melyet a délafrikai zavarokkal szemben követünk. (Élénk tetszés.)

A ház ezután a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

Nagyszében, december 10. Thallmann főispán, a szászok ispánja, ma megnyitotta a szász egyetem közgyűlését.

Horvát tartománygyűlés.

Zágráb, december 10. A tartománygyűlés mai ülésén a költségvetési bizottság jelentésének tárgyalása során elsőnek Starcevic Mile szólalt fel, az mondván, hogy mai napság a gazdasági kérdések politikai kérdések nélkül már nem lehet szabályozni, mert a szabadság és önállóság első feltétele a jólétnek. A kiegyezést ellenzi, mert Horvátországot teljesen kiszolgáltatja Magyarországnak. Sarlatánsággal vádolja a koalíciót és azt mondja, hogy a katolikus kongresszus merő komédiája volt az Obzor-pártnak, amely csak a népet félrevezető fantomok teremítéséhez és főlőseges tüntetések rendezéséhez ért. Azután eltilti az antiszemitizmust, amelyet mindenki, még a pápa is elítélt, csak Tuskán nem. Rosszsalja az érsek magatartását, mert nem száll szembe ezzel az áramlattal.

Tuskán: Hozzátok ide neki a talמודot! Starcevic: Aki hamisan esküszik, annak nem felelek. Azután tiltakozik a kóser jelző ellen, amelyet a koalíció az 5 pártjának adott és Zerjavicsnek az ellen az állítása ellen, hogy a koalíció-párti képviselők életét veszély fenyegeti. Eppen ellenkezőleg, a koalíció lapjai biztatták a választókat a legutóbbi választáson, hogy verjék meg a tiszta jogpártiakat. A tiszta jogpárt a horvát nemzeti eszméért dolgozik, ellenben a koalíció csak szembekötődöt játszik ezzel az eszmével. Védi Frankot, amiért elfogadta a regnikoláris küldöttségbe való megválasztását: amelyet ha el nem

fogadott volna, bizonyára azzal vádolnák, hogy megvesztegettek. A javaslatot nem fogadja el.

Több személyes; felszólalás következett azután. Tuskán védekezett a hamis eskü vádjá ellen, mire Starcevic szemére vetette, hogy bíróság előtt eskü alatt valótlanságot mondott.

Azután interpellációk következtek, amelyek után az elnök fél 2 óraker este 5 óráig elnapolta az ülést.

György herceg megbízatása.

Frankfurt, december 10. A Frankf. Zeit. írja, hogy György herceg az európai udvarok előtt azt a kijelentést tette, hogy májusban lejáró mandátumát, mely Kréta kormányzó tisztségével bízta meg, nem engedni megújítani. A herceg azt szeretné, ha Kréta-szigetét egyesítenék Görögországgal.

Az új bolgár kormány.

Szófia, debember 10. Denevnek nem sikerült Cankov-párti kabinetet alakítania, mert nem akarta miniszteriumába főlvenni a lemondott kabinetnek három miniszterét. Politikai körökben ez idő szerint Ivanecov-Grekov-féle kombinációról beszélnek. A szobrányo felhasználása elvben elhatározot dolog.

Angol-portugál barátkozás.

Lisszabon, december 10. Az arzenálban tegnap este nagy lakora volt, amelyen a miniszterelnök a kormány nevében beszédet mondott. A miniszterelnök beszédében üdvözölte a brit nemzetet felségese uralkodója, Viktória királynő személyében, ugyszintén a Nagy-Britannia és Portugália között főndállós szövetséget, amely régóta állott tőnn szerződésekenben s amelyet új aktusok megerősítettek. Ennek a szövetségnek, amelynek gyökerei a multban, megerősítése a jelenben és a jövőre való ígéretei a két nemzet ószinte egyetértésében vannak a jelentősége annak a biztosításában áll, hogy a két nemzet jogai tiszteltetni fognak és birtokuk biztosítva lesz.

Azután az angol követ beszélt, aki köszönetet mondott a portugál kormánytának a délafrikai háború alatt oly szigoruan követelt baráti magatartásért, amelyet az angol kormány örömmel fogadott s hozzátette, hogy a szövetséget, amely a két nemzetet felbonthatatlanul öszekötö, már csak megerősíteni kellett. Ez a megerősítés megtörtént a csatorna-hajráj látogatásával. Az angol kormány azt hiszi, hogy azokat a régi költeléseket, amelyeknek emléke mindig él, az új események még szorosabba fűzték és nagyon óhajta, hogy az erős, tartós barátság és szövetség mindörökké álljon.

A török tengerészet reformja.

London, december 10. A Standard konstantinápolyi értesülése szerint a szultán december 6-ikán iradót adott ki, amelyben elrendeli a török tengerészet újraszervezését és a tengerészeti miniszterőt előterjesztést kér arra nézve, hogy a török tengerészetet mi módon lehet a többi államok tengerészetével egy rangra emelni.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 10. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A mai határidőüzletre semmiféle befolyást nem gyakoroltak a mult hét végén New Yorkból érkező kedvezőtlen jelentések. Vásárlási és eladási kedv egyenlő arányban volt meg a mai tőzsdén. Zárátkor 2 fillérrel emelkedett a zabnak az ára. Kötettek: Buza tavaszra 7.72—7.77, rozs tavaszra 7.59, zab tavaszra 5.90, tengeri május—júniusra 5.21—5.20. A készárak piacán gyöngye volt az irányzat, az üzlet stagnáció jelé közeledett. Eladatott: buza tavaszra 7.72.

New York, december 10. (Terménytőzsdé.) (Zárátk.) Gyapot New Yorkban helyben 9/8 (10.1/8). Jan-ra 9.27 (9.63). Márciusra 9.16 (9.53). New-Orleansban helyben 9/8 (10.1/8). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.25 (7.25). Stand white Philadelphában 7.20 (7.20). Refined in Cases 8.55 (8.55). Credit Balances at Oil City 1.07 (1.07). — Zsír: Western steam 7.55 (7.50). Rohe és Brothers 7.75 (7.80). — Tengeri irányzata gyenge. — Dec-ro 45.1/8 (45.1/8) Januárra 43.1/8 (44.1/8). Májusra 41.1/8 (41.1/8). — Buzs irányzata tartott. Píros ósm helyben 78.— (78.—). Decembeře 76.1/8 (76.1/8). Januárra 77.— (77.1/8). Márc-ra 78.1/8 (79.1/8). Májusra 78.1/8 (78.1/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2.1/8 (2.1/8). — Kávé: sair Rio 7. sz. 7.1/8 (7.1/8). Dec-re 585 (5.90). Márciusra 6.10 (6.—). — Liszt: Spring Whea. clears 2.70 (2.70). — Cukor: 3.1/16 (3.1/16). — On: 27.70 (27.25). — Réz: 17.1/8 (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 10. (Terménytőzsdé.) (Zárátk.) Buzs irányzata tartott. Decembeře 69.1/8 (70.1/8) Januárra 70.1/8 (70.1/8). Tengeri irányzata tartott. Decembeře 36.1/8 (36.1/8). — Zsír: Decembeře 7.20 (7.12). Januárra 6.92 (6.57). — Szalonna short clear 6.80 (6.80). — Sertészsír: Decembeře 11.25 (11.25). Januárra —.— (—.—) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Föltárad előttem...

Föltárad előttem szivedet,
Tudom már, hogy engem nem szeretsz;
Hogy nem is szeretnél soha sem:
Másnak a képe függ sziveden!

— Szerelmem egy széles rengeteg.
Ki vezet ki innen engemet? ...
Ha nem nőne is bent az árnyék,
Hulló könnyeimtől se látnék;

Megátkozmám azt a csillagot,
Amely engem ide elhozott.
Devődöm én azt az égbe,
Ha a te szemedben nem égne!

Szabolcska Mihály.

† **Japán terjeszkedés.** Míg Franciaországban a lakosok száma évtizedről évtizedre fogy, Kína, és Japán népe folyton-folyvást szaporodik, úgy, hogy alig van helye a hazájában e szaporulatnak. Amerika és Ausztrália erőlyesen határt szabott a kínaiak beözönlésének és a kultúra magasabb fokán álló japánoknak sem sikerült nagyobb stílbent tért hódítaniok Északamerikában. Argentínának most a japán kormány azt az indítványt tette, hogy huszezer japán polgárt küld oda, akik azonban Argentínában külön kolóniát alkotnak majd és részükre külön földterület határozandó meg. Argentína elfogadja az ajánlatot és huszezer japán már utban van új hazájába, amely termékeny föld, csatornázásra, városok és falvak építésére alkalmas talaja.

† **Hangtró gép.** A beszéd megőrökítésének legegyszerűbb módja a gyorsírással való megőrökítés. Az írás nem adja vissza a beszédet a maga valóságában s így csak a beszéd anyagának a holt tömege lehet; mégis nagy fontossága van s így érthető, hogy a mai kor szelleméhez biven, akadnak feltalálók, akik a gyorsírást automatikussá akarják tenni. Ez a változás finom tűkör-készülékkel kimutatható. Egyes feltalálók most azt akarják elérni, hogy ezeket a hanghullámokat valami uton-módon a papíronson állandósítani tudják s így a gyorsírást legmodernebb nemét megteremthessék. A legnagyobb nehézség ott rejlik ebben a dologban, hogy külfélékpen kiejtett szavak annyira eltérő hullámokat szülnék, hogy egy és ugyanazon ember beszédének képében ritka eset ismétlődéseket látni. A hanghullámoknak a tanulmányozása épp azért végtelenül nehéz és megszorítások nélkül sohasem is lesz kiismerhető. *Hadnau* fizikus legújabban úgy igyekszik a hangírás legelső kérdését, az emberi hanghullámok kitanulmányozását egyszerűsíteni, hogy a gége, torok és egyes emberre jellemző hang-árnya-

latokat kizárja a hanghullámokból rezonátorok segítségével. Így egyszerűbb lesz az egész vizsgálat és a hangkaleidoszkop ismétlődéseket mutat. A drága készülék, melylyel a hangíró kísérleteket végzik, egész laboratóriumot, és majdnem hihetetlennek hangzik: léőrökvet ves igénybe, míg egy óriási beszédet leír. Természetesen ez a kezdet nehezségeinél van csak ily furcsa módon, később egész könnyen fog menni a hangírás egy irógép nagyságra készülékkel, ha már az elmélete egészen ismert lesz és a mellékhangokat felemészítő készülékek tökéletesek lesznek.

† **Beszélő lámpa.** Egy német természettudós laboratóriuma nagyon érdekes kísérletnek volt a napokban a színhelye: a zenélő, fűtülő, sőt beszélő ily-lámpa volt a kísérlet tárgya. A találmány Amerikából származik és az utóbbi időben annyira tökéletesítették, hogy mindenki elbámul a valósággal varázslatos kísérleten. Az ily lámpa lángjából kiinduló hanghatás akkora, hogy az egész teremben hallható volt, s az ember mintha a szférák zenéjét hallaná. Egy német szaklap írja meg részletes cikkben ezt az érdekes és csodás találmányt, amelyről azt kell csak megjegyezni, hogy eredete amerikai, ami mindenesetre sokat levon a hihetőségéből.

† **A tea-fogyasztás statisztikája.** A német statisztikusoknak nagyon járható a lelkük, hogy még eddig nem akadt egyetlen kollégájuk sem, aki tea-fogyasztókkal foglalkozott volna. Most végre egy berlini statisztikus, aki mindent kiszámított már, csak a kártársai csodabogarait nem, alapos tanulmányozás után kimutatta, hogy Európa egyes népei mennyi teát fogyasztanak. E szerint legjobban kedveli a teát az angol. Viktória császárné egy-egy alattvalója évenként hat angol font teát fogyaszt el, ami körülbelül három kilogrammnak felel meg. Az utóbbi ötven esztendő alatt, úgy látszik, megnövekedett Angliában a párolgó ital iránti szeretet, mert a német statisztikus tudni véli, hogy egy félszázaddal ezelőtt csak öt angol font tea esett egy-egy brit polgárra. Európa többi népei közül csak a hollandnak kell évente egy kilónál több tea. Az oroszok megelőgszenek háromnegyed kilóval, a németek és franciák nem sok teát szürocsölnek el évenként, elég nekik fejenként egy ötöd kiló is.

† **Bryan mint — impresszárió.** Nem elég Mac Kinley megbukott ellenfelének, *Bryan*nek hogy hónapokon keresztül agítást, szónokolt, utazott megválasztása érdekében és végül mégis ő lett a vesztes: most végig kineznek és agyonhalmozzák őt a legexcentrikusabb, legbadarabb ajánlatokkal. Ugy gondolkodnak a yankeek hazájában, hogy bár megbukott is Bryan, nagyon jó azért mégis a neve valamely iparág, vállalat, részvénytársaság felvirágoztatásához. A sok ajánlat perze legnagyobbobrszt meg lehetőszen amerikai izü, de valamennyit felülmulja egy orfeum-énekesnő,

a Budapesten is ismeretes, most Indianapolisban működő *Held Annáé*: impresszáriósággal kínálta meg Bryan, akinek *Kalendszövevény* korona évi fizetés ajánl. Held kisasszony azt írja a bukott elnökjelöltnek, hogy már egészségi szempontból is elfogadható az ő ajánlata, mert a sok választási hajszta után jól esik majd egy kis szórakozás, már pedig a jökevdü orfeum-társulat ebben a tekintetben a legjobb gyógyszert nyújthatná vig mókával.

† **Százötvenéves konyak.** A *fladelfiai* tudós társaság természettudományi osztályának izletes és zamatos kortyokban lesz részük — száz esztendő múlva. Ashmead *Barlett*, egy excentrikus fladelfiai milliomas, hatalmas üveg konyakot ajándékozott a tudós uraknak, de azzal a feltétellel, hogy az üveget csak a 2000-ik esztendőben szabad felbontaniok és akkor ki is ihatják, ha úgy tetszik nekik Ashmead *Barlett* lelki nyugalma. Az ajándék mellé hiteles közjegyzői okirat van csatolva, amely bizonyítja, hogy a konyak 1849-ből való s így már ötvenegy esztendő. Annyi bizonyos, hogy a kétezredik évbéli fladelfiai természettudósok nagyot fognak bámulni, ha a szakosztály elnöke megnyitván az ülezt, dugóhuzát kér, kinyitja a konyakos palackot és sorba kínálja sarkított villamoságban, ásatagokban és methylenben megkopaszodott kártársait egy-egy pohárka konyakkal. Minden így lesz, ha addig valami szemtűles szolgál el nem issza a tudósok elől az aranyárga italt, ami pedig valószínű, mint hogy akadémikusokról van szó.

† **Huszonhét évig önkéntes rab.** Egy *Rutter* Dávid nevű angol rövid idővel ezelőtt huszonhét esztendei fogság után szabadon bocsátottak. Ezt a hosszú időt ártatlanul töltötte a fogságban. 1873-ban avval vádolták őt, hogy egy erdész barátját egy másik társával együtt megölte. *Rutter* az egész vád súlyát magára vette s a londoni bíróság halálra ítélte őt. Nem hajtották végre rajta az akasztást, mert nagyon sokan írták érdekében alá a kegyelmi kérvényt. Most, hogy *Rutter* kiszabadult, bevallotta, hogy nem ő volt a tettes, s csak azért vette magára a bünt, mert vádlottársának neje s nagy családja volt, öneki pedig, mint cinikusan megjegyezte, ahogy sem volt sok vesztési váloja, mert egyedül, elhagyottan élt a világban. A fogházfelügyelő ama kérdésére: miért nem jelentkezett rabásga ideje alatt egyszer sem valómársa, keserűen felelt:

— Minek tettem volna? Itt a fogságban nem oly gazemberek az emberek, mint ottkűnn a világban.

† **A föld mágnességé.** Egy angol folyóiratnak a legutóbbi számában *Sutherland* természettudós érdekes cikkben foglalkozik a föld mágnességének keletkezéséről és okairól s abból az elméletből indul ki, hogy a villamos légkör forgása a föld mágnességének

REGENY.

A rajongók.

— REGENY —

Irta: STEPNJÁK.

(15)

Dávid csakhamar azzal a jó hírrel ért haza, hogy egy bizonyos Schmidt (német származású csempész) a városban van s ha úgy akarják, még az este átkíséri őket a határon. Andrej rögtön elhatározza, mert már türelmetlen volt, hogy Szt.-Pétervárra indul. Dávid is sietett, mert igen sok elintézni való dolga volt. E szerint tehát üzenet ment Schmidtnek s a csempész csakhamar megérkezett.

Nagy, nehézkes ember volt, parasztruhában s jószívű német arccal. Udvariasan köszönt Andrejnak s néhány megjegyzést tett az időről. Azután egyenesen áttért a dologra s kijelentette, hogy minden készen van.

Szerencsétlenségre kitűnt, hogy a fiatal urnak igen sok volt a podgyásza. Az országba bejövő forradalmárnak jól kell öltözve lennie s nem szabad üres kézzel jönnie, mint ahogy kimehet. Dávid tiltakozott minden halasztás ellen, nehogy a fiatal ur lekéssék a vonatról.

Rövid s lázas vitakozás keletkezett közöttük s Schmidt közt németül, amelyet Andrej nem bírt követni. Annyit azonban mégis megértett, hogy közös megelekedésükre végződött az ügy. A német félkézszel széles vállára vetette Andrej zsákját s egyenesen az ő házához indultak.

Kis kételemetes épüleateske volt, virágzó kerttel. Frau Schmidt, tekintélyes kelsejű középkorú asszony, fehér főkötőben bemutatottt s frissítövel kínálta meg őket.

— Hol van Hans? — kérdezte Schmidt.

Hans éppen most tért haza az esti iskolából s ruhát váltott.

Atyja hívására lejtött a lépcsőn. Nagy tizenkétéves, pozsgásarcu, fehér haju fiucska volt, bő gatyában s szoros kabátban, amelynek varrásait majd megrepszette a fejlődő tagok nyomása.

— Vedd a kalapodat és kísérd az urakat a szürke közhöz, ott a nyires dombon tal. Ertetted?

— Igen, apám.

— És siess — tette hozzá Schmidt. A fiu elindult. Schmidt jó utat kívánt vendégeinek, s a kapuhoz kísérve őket, megismételte intéseiket fiának s örökösének.

Hans nem szorult rájuk. Komoly fiu volt, s jól értette a dolgot. Ugy látszott, hogy becsületére fog válni a foglalkozásnak, amelyet hosszú ideig követek ősei. Minden fölszeles beszéd nélkül élére állt a kis társaságnak, s kerak arcán a méltóság s fontosság kifejezésével mutatta az utat.

A két barát kis távolságban követte. Az ut kivezetett a faluból, azután a kis folyó mellett haladt, amelyen Dávid barátai aznap délelőtt keltek át. A folyó azután jobb kéz felé fordult, az ut pedig sik moesárvidéken vezetett, amelyen járt ösvénynek még nyoma se látszott. A fiu azonban nem habozott, határozott léptekkel ment tovább.

A nap leáldozott már s a visszaverődő sugarak bitorba még az unalmas porosz alföldnek is, kölesözött valami szépséget. Minden irányban végtelen síkság terült el; hanem György már kivethette a messze távolban az orosz falvak nyomorult, zsupfeldelü viskóit, amelyek olyan éles ellentétei a piros téglafedélű, tágus német majorházaknak.

Itt a bokrok mögött feküdt Oroszország, a melankólikus ország, hová szive vágott. Néhány perc múlva azt a könnyáztatva földet tapossa, amelyért oly örömet vetette latba életét.

— Ugy sajnálom, Dávid, — szölt társához, — hogy ilyen keveset voltunk együtt. Annyi mindenféléről szeretnék veled elbeszélgetni.

— Vagy egy hónap múlva újra Szent-Pétervárott leszek. Addig, remélem, nem hagyod még el?

— Oh nem! akkora még azt se tudom, há-

nyadán vagyok. Ugy hiszem, sok minden megváltozott ott. Hanem mondj csak, sokan osztják minálunk Sarepin ultraradikális nézeteit?

— Nem. Soh' se félj. Egyike a kevés kivételnek. A többinek más bogura van. György a profétájuk. Bizonyára olvastad a dolgait?

— Olivstam.

— S hogy tetszettek?

— Az igazat megvallva, tetszettek. Miért is nem?

— Gondoltam. Ami engem illet, ha választani kellene, én inkább választom Sarepint.

— Nem valami sokra mégy vele, — szölt Andrej.

— Igaz. Nem lát tul a napi munkánál, hanem ő a nap embere, s az ő munkája az, amelyet mindnyájan végzünk. Nála tudja az ember, hogy mije van s mije nincs. Hanem ti, oroszok, gyűlölitek, ha pozitív, kézzelfogható ügygel van dolgotok; mindig szükségetek van valami fantasztikus ostobaságra, hogy összezavarjátok yelo a fejeteke. Azt hiszem, hogy a véretekben van.

— Ne légy olyan szigorú, — válaszolt Andrej, mosolyogva barátja támadásán. Ha György hite a parasztjaink nagy szellemi tulajdonságairól kissé tulzott is, mi az? Nem ugyanazt ismételtgeted te is, szeretett berlini munkásaidról?

— Ez egészen más dolog, — válaszolt Dávid. — Ez nem hit, hanem jóslat, amely a meglevő tényeken alapszik.

— Ugyan, barátom, ugyanaz a mártás, csak valamivel higabb, — szölt Andrej. — Hiába, az ember mindig csak idealizálja azt, amihez különösen ragaszkodik. Az egész filozófiád mellett egy csöppet se vagy bölcsőbb nálunknál; csakhogy a te szereteted máshova vonz. Mi erősen ragaszkodunk a mi népünkhez, to a tiedhez.

Dávid jó ideig nem felelt. Andrej szavai fájós pontot érintettek szívében.

(Folytatása következik.)

az oka. Ismeretes, hogy igen gyorsan forgatódó villamos testek épp oly mágneses hatást gyakorolnak, mint maga a villamos áram. Ezen az alapon tehát valószínű Sutherland elmélete, mert a földdel együtt forgó villamos levegőnek csakugyan oly mágneses hatást kell gyakorolnia a föld egyenemű anyagára, hogy a mágneses sarkok a föld forgási tengelye mentén volnának, ami tudvalevőleg a földmágnesség külső alaptétele. Az eltérések a föld anyagának különböző összetételéből volnának magyarázhatók. A mágnesű napi ingadozásait Sutherland a napsugáraknak tulajdonítja, amelyeknek hatása alatt a levegő oxigénje és ozonja nagy villamos akkumulátort alkotnak s ennek a folytonos töltése nappal és kisütése éjjel a napi ingadozásokat hozza létre.

+ Képeslevezőlap-statisztika. Nagyon érdekes az a statisztikai kimutatás, amelyet a német posta adott ki a napokban. Az augusztus 9-ikétől egész augusztus 16-ikáig terjedő hétről szól ez a kimutatás; e hét nap alatt Németországban 19,128,569 anizskártyát adtak fel s így egy nap alatt átlag 1,446,983 darabot továbbított a posta. A legtöbb tájképes es virágos volt. Ez a nagy forgalom a német postának majdnem ötszázézer márká jövedelmet hozott. Az anizskártya-láz Berlinben volt az említett hét nap alatt a legnagyobb, mert ott 1.188,090 darabot adtak fel s így egy napra átlag 170,000 esik. Németországban legnagyobb postahivatalt 10,228 képeslapot vett fel. Összesen 13,200 postahivatal van a német birodalomban és ezek között csak kilencven volt, amelyen nem vettek fel anizskártyát. Egy év alatt átlag háromszázmillió képes-levelezőlapot továbbított a német posta.

Napirend.

Naptár. Kedd, december 11. — Római katolikus: Damák pp. — Protestáns: Damák. — Görög-orosz: (november 28.) Uj Isván. — Zsidó: Kislev 19. — Nap kél 7 óra 23 percek. — Nyugszik 3 óra 52 percek. — A hold kél: este 9 óra 39 percek. — Nyugszik délelőtt 10 óra 30 percek.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. Közös hadsergei utátlélenőrzési szemle d. e. 9 órakor a Mára Terénia lakányában a hadtest tüzér-ezredéhez tartozókkal.

A Szabad Lyceum előadása a műegyetem épületében (VIII. Eszterházy-utca 116. szám) délután 6—7-ig. Vikiár Béla: Gyorsirás tanfolyam.

Természettudományi társulat életlenni szakosztályának ülése este fél 7 órakor az Esterházy-utca 6. szám alatt.

A Nemzeti Szalon kiállítás délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépő-díj 1 korona.

Téli Tárlat a Múcsarnokban délelőtt 9 órától délután 4-ig. Belépő-díj 1 korona.

Aszfaltkezelésügyi bizottság ülése d. e. 11 órakor a képviselőház I. osztályu termében.

Nemzeti Múzeum. Régiség tár, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárlai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár zárva.

Iparművészeti múzeum és iparművezeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Teljeskörű Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig, és délután 2 órától 5-ig.

Földművelésügyi miniszter a Stefánia uton, nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépő-díj 1 korona.

Közeledési Múzeum zárva.

Magyar kereskedelmi múzeum és Múcsarnok kiállítás a városi eljárcsarnokban délelőtt 9 órától d. u. 2 óráig.

Szabolcsmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Múcsarnok kiállítás nyitva d. e. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Szórakozó helyek.

New York-kávházban minden este hangverseny a honvéd-zenekar által, feltráta Radics és Balogh zenekaraival.

Hannus kávház Király-utca sarkán, esténként a nagy. kir. honvédzsenekar hangversenye.

Ferencvárosi kávház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Tátra kávház. Király-utca Tordajó női zenekarának hangversenye.

Házam kávház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Monopol kávház Váci-körút 37., minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

Folies Caprice kiváló új műsor.

Somossy Orfeum változatot műsor.

Union szálloda, díszes nagy étterem, vilányvilágítás, specialitás kerekpár-terem.

Putzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier-hegedű-hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

tartási joga sértetlen. Ugy a gazdasági egyesületek, mint a kereskedelmi és iparkamara a maguk hatáskörében mindent elkövetnek a vásár visszaállítására érdekében.

A földművelésügyi miniszterütemben ma anket volt a bécsi vásárokok mozgalmával kapcsolatban. Darányi miniszter az értekezletre több gazdát, hízalót és állatkereskedőt hívott meg. A tanácskozás, amelyen a miniszter maga elnökölt, élénk eszmecserére után oda nyilatkoztak az érdekeltek, hogy már az értekezlet összehívása elégséges arra, hogy gazdáinkat és kereskedőinket a kilátásba helyeztet buykottal, szemben a szükséges óvatosságra figyelmeztesse. Egyelőre tehát ennél messzebb menő intézkedést időelőltűnek tartanak.

A vágóvölgyi cukorgyár ügye. Wolf Lipót ur, a vágóvölgyi cukorgyár-részvénytársaság igazgatósági tagja, a következő nyilatkozat közlésére kéri fel lapunkat:

A mai napon illetékes helyen írásbeli s engem feltélenül kötelező javaslatot nyújtottam be a trencsén-templai cukorgyár ügyének egy választott bíró utján leendő elintézésére. Propozícióim szerint a választott bíró végérvényesen döntene a köztem és a másik részvényes csoport közt felmerült valamennyi vitás kérdésben. Mindaddig, amíg e javaslatom sorsa el nem dönt, természetesen tartózkodom a kérdésnek további nyilvános tárgyalásától.

Kitűnő tisztelettel

Wolf Lipót.

Magyar-Belga Bank. A Magyar-Belga Bank rendkívüli közgyűlése, amely a vállalat felszámolását elhatározta, ennek végrehajtásával Desseuffy Aristid, Baeld Jenő és Beeyens báró igazgatósági tagokat bízta meg. Egyuttal elhatározták, hogy a befizetett tőke 65%-át a részvényeseknek visszatartják. A fennmaradó rész előreláthatólag egy éven belül való lebonyolítása után fog szétosztásra kerülni.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők üzleti jelentése.) Mai hozatalaink kielégítő kereslet mellett találtak elhelyezésre. Eladásainkat a következő árakon eszközöltük: Vidéki marhahús hátulja 76—90 fillér, eleje 66—80 fillér kilőjé. Borju hösszan mérve 80—90 fillért jegyez. Sertésekben csendes az üzlet, métermázsáját 72—76 filleres árban fizették. Szopos malac 120—130 korona. Vad/élékben élénk az üzletmenet, nyulak és fácánkakasok különösen keresettek, száraz tiszta szőrű nyulak darabjért nagy tötelekben 2.50 koronát értünk el. Szarvas egészben 60—64 fillér, dárnvad 70—76 fillér, 6z 1.20—1.80 koronával kelt. Vadsertés ára nem változott. Vadszarvasok közül fácánkakasok párjéért 7 korona, fogolyért 2.20—2.40 korona, vadkacskért 2.20—2.40 korona érhető el. Vágot ludban csendes volt a hangulat, kilőja 90—100 fillért jegyez minőség szerint. Pulykában javult a hangulat. Vajnak igen jó a kelendősege beküldőinknek, a teavaj kilőjéért 2.—2.40 koronát biztosítottunk. Főzvaj kilőja 1.60—1.80 korona. A gyümölcs piacokon a forgalom kedvtelen, feljegyzésre érdemes eladások nem történtek. Dióban, tekintettel a közeledő karácsonyi ünnepekre, javult a hangulat és az árak métermázsánknk 3—6 koronával javultak. Mézben is emelkedett a fogyasztás.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártól vásárpénzár részvényirtársaság tudósítása.) Felhajtás 450 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű nyírott ürü 44 f-től — f-ig, kivételesen — f. I kg-ként, (vagy 42½ k-től 44 k-ig páronként), középminőségű ürü (nyírott) 30 f-től 36 f-ig, kivételesen — f. kg-ként, vagy 28 k-től 31½ k-ig páronként, anyajuhok — f-től — f-ig, kivételesen — f-től — f-ig, vagy — k-től — k-ig, középminőségű gypjas — f-től — f-ig, kivételesen — f. kg-ként, vagy — k-től — k-ig páronként, kosok legjobb minőségű — fillér, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szebriai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, kiselejtett juhokért páronként 18.— — korona, kecskék — — korona páronként. Mivel vevők csekély számmal jelentek meg a vásáron, fizlet alig fejlődhetett. Hatvan darab eladatlán maradt.

Budapesti sertés-konsum-vásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-íróvárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1900. évi december 10. Készlet 1957 darab. Érkezett 180 darab. Összesen 2137 darab. Eladott 595 darab. Maradt 1568 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 70—80 koronáig, 220—250 kilogramm sulyban 78—84 koronáig, 320—380 klg. sulyban 78—90 k-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 78—88 koronáig. Malac 72—100 kgrig 66—70 korona. A vásár hangulata lanyha.

Bécsi vágómarhavásár. December 10. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 3175 darab magyar fajtájú, 927 darab galíciai fajtájú, 53 darab bukovián fajtájú, 891 darab német fajtájú, összesen 5046 darab szarvasmarha.

Felhajtás az előző héttel szemben 383 darabbal csökkent. Árak 1—2 koronával emelkedtek.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 65 sulyban: magyar hízókör I. minőségű 74—78 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 62—72 fillér, III. minőségű 54—62 fillér, galíciai hízókör I. minőségű 72—74 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 64—71 fillér, III. minőségű 66—62 fillér, német hízókör I. minőségű 68—87 fillér, kivételesen 88 fillér, II. minőségű 70—78 fillér, III. minőségű 60—68 fillér. Legelő ökrök 48—68 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 44—66 — korona. Kivételesen — korona.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, december 10.

A készárúletben a malmok ma ismét tartózkodók voltak s a vásártól 18.000 métermázsza buzáért 2½ fillérig olosobb árakat fizettek.

Eladottok:

Buza. Tízszázaléki: 500 mm. 78 k. 7 K. 77½ f., 300 mm. 79.5 k. 7 K. 70 f., 250 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78.6 k. 7 K. 62½ f., 200 mm. 78 k. 7 K. 62 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 37½ f., 100 mm. 77.6 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 77.5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76.5 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 30 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 37½ f., 800 mm. 76 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 74.5 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 07½ f.

Pestvidéki: 275 mm. 77.5 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 78.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77.3 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 30 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 17½ f., 500 mm. 76 k. 7 K. 17 f.

Hajdúmezei: 100 mm. 77.6 k. 7 K. 45½ f. **Erdélyi:** 500 mm. 78 k. 7 K. 40 f. **Raktári:** 2300 mm. 78.3 k. 7 K. 20 f., 3680 mm. 76 k. 7 K. 27½ f.

Fehérmegyei: 400 mm. 76 k. 7 K. 15 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f.

Bánsági: 100 mm. 78.5 k. 7 K. 52½ f. **Bihari:** 100 mm. 77 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 30 fillér.

Zentai: 2400 mm. 76 k. 7 K. 25 f. **Pancsova:** 1600 mm. 74 k. 6 K. 80 f.

Mind három hónapra. **Ross:** 175 mm. 6 K. 77½ f., 200 mm. 6 K. 95 f., 100 mm. 6 K. 80 fillér.

Készárúletes mellett. A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	50 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		K-40	K-ig	K-40	K-ig
Tízszázaléki	76	7.11	7.25	7.9	6.55
"	76	7.25	7.40	8.0	7.65
"	77	7.40	7.55	8.1	7.75
"	78	7.45	7.65	8.2	7.85
Fehérmegyei	76	7.10	7.25	7.9	7.05
"	77	7.25	7.40	8.0	7.70
"	77	7.30	7.50	8.1	7.80
"	77	7.45	7.65	8.2	7.95
"	78	7.50	7.70	8.3	8.05
Pestvidéki	76	7.16	7.30	8.0	7.65
"	77	7.30	7.50	8.1	7.80
"	77	7.45	7.65	8.2	7.95
"	78	7.50	7.70	8.3	8.05
Bánsági	76	7.15	7.30	8.0	7.65
"	77	7.30	7.50	8.1	7.80
"	77	7.45	7.65	8.2	7.95
"	78	7.50	7.70	8.3	8.05
Békési	76	7.15	7.30	8.0	7.65
"	77	7.30	7.50	8.1	7.80
"	77	7.45	7.65	8.2	7.95

Egyéb gabonafajták	Kiló	50 kilogramm ára	
		K-40	K-ig
Rozs	70—72	6.80	7.00
uj elcsontott	—	6.70	6.80
masodrendű	—	6.60	6.70
Arpa	60—62	5.75	6.00
szőlőmag	64—66	5.60	5.75
szőlőmag vád	64—66	—	—
Zab	50—51	5.50	5.75
Tengeri	—	4.55	4.65
Repece	—	—	—
Kilós	—	8.	8.80

A határidőbetétel folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra : . . . 7.43—7.42—7.44—7.43
 Buza októberre . . . 7.60—7.62
 Rozs áprilisra . . . 7.16—7.17
 Zab áprilisra . . . 5.58—5.60
 Tengeri májusra . . . 4.89—4.91

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza áprilisra 7.42 pénz 7.43 ár
 Rozs áprilisra 7.16 " 7.17 "
 Zab áprilisra 5.60 " 5.61 "
 Tengeri májusra 4.89 " 4.90 "
 Repece augusztusra " " "

Délután fél 5 órakor zárult:

Buza áprilisra 7.41—7.42
 Buza 1901. októberre 7.66—7.68
 Rozs áprilisra 7.16—7.17
 Zab 1901. áprilisra 5.61—5.62
 Tengeri májusra 4.89—4.90
 Repece augusztusra 12.90—13.—

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde tartózkodó irányzatot tanúsított, minek folytán az árfolyamokban kevés változások állottak be. Az internacionális értékek zárlata nyugodt. Járadékok igen szilárdak. A helyi piacon városi villamosok képeztek érdek tárgyat, jóval magasabb árak mellett.

A déli tözsde csekély változás után egy árnyalattal gyöngyöb.

A helyi piac tartózkodó volt; csupán városi villamosok voltak ismét keresve s megint 5—6 koronával emelkedtek.

A valutapiac változatlan.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

A pozsonyi kivitteli marhavásár. Pozsonyból táviratozzák: Pozsonyban a vele szembeeső vármegyék gazdái nagy érdeklődéssel várják a kormány döntését a földművelésügyi miniszteriumban tartott anket után. Erdekeik megővése végett alkalmasint kartellbe szervezkednek és Bécs helyett Pozsonyba hajtják fel a marhákat. Pozsony városa teljesen el van készülve erre az eshetőségre. A vásártér egészen kész; 2000 darab szarvasmarha istállózató és a városnak vásár-

As előtérde csendes. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 680.50-682.50. Osztrák hitelrészvény 675.50-676.50. Osztrák-magyar államvasút 668.50. Koronajáradék 92.75-92.90. Jelzálogbank 440.-441.-. Leszámloló bank 439.-. Rimamurányi vasúti 493.50-494.-. Városi villamos 290.- korona.

A déli tőzsde változatlan. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 681.50-683.-. Osztrák hitelrészvény 675.50-676.25. Osztrák-magyar államvasúti részvény 666.50-667.-. Koronajáradék 92.05-92.15. Aranyjáradék 97.-97.50. Ipar-és kereskedelmi bankrészvény 164.-165.-. Közüti vasút 593.-593.50 korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 92.10. Városi villamos 292.50-296.50.

Utőtérde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 675.-. Magyar hitelrészvény 681.-. Leszámloló bank részvény 428.-. Rimamurányi vasútrészvény 493.-. Osztrák-Magyar államvasút 666.50. Közüti vasút részvény 593.-. Villamos vasút részvény 296.- korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with columns: Pénz, Ár, and descriptions of various securities and bonds. Includes entries like 'Magyar any. 4% 97.- 97.50', 'Osztrák any. 4% 97.50-98.00', etc.

Zálogelő, elsőbbségek.

Table listing mortgage and priority securities with columns for 'Pénz', 'Ár', and 'M. orsz. közp. tőp.' etc.

Bankok.

Table listing bank shares and deposits with columns for bank names and prices.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks with columns for bank names and prices.

Iparvállalatok.

Table listing industrial companies with columns for company names and prices.

Table titled 'Biztosító-társaságok' listing insurance companies and their financial data.

Közlekedési vállalatok.

Table listing transportation companies like 'Déli vasút', 'Orosz bankjegyek', etc.

Sorsajjegyek.

Table listing lottery tickets with columns for ticket types and prices.

Pénznekem és váltók.

Table listing exchange rates for various currencies and banks.

A budapesti terményszéde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árnyegzőbizottság hivatalosan a következő ártípusokat állapította meg: 'Jegyzetek: Heremag: lucerna-ágyar 43.-48.- korona. vörös aprószemű 53.-55.- korona, vörös erdélyi ...'

A bécsi értéktőzsde.

Az előtérde valamivel javult a hangulat. Ellátás valamivel magasabb tételek mellett folyt, de simán; 5 1/2% mellett. 'Déli tőzsdén tartottak az árfolyamok. Zárlat gyenge Berlinre. Bécs, december 10. (Magyar értékek tárlata) 4%-os aranyjáradék 116.75. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 139.70. Magyar vasúti kölcsön részvény 92.25. Magyar keleti vasúti állami kötvény 117.50. Magyar leszámloló-és pénztárbank 428.-. Rimamurányi vasútrészvény 492.50. Magyar koronajáradék 92.-. 4%-os Magyar földterem. kötvény 91.25. Magyar hitelbank részvény 675.50. Magyar nyereség kölcsön sorsjegye 167.50. Kassa-oderberg vasúti részvény 85.20. Magyar kereskedelmi bank ... Magyar cukoripar 1815.

Bécs, december 10. (Osztrák értékek tárlata) 4 2/3%-os papírjáradék 98.65. 4%-os osztr. aranyjáradék 118.00. 1860-iki sorsjegye 135.-. Osztrák hitelsorsjegyet 401.50. Angol-osztrák bank 271.-. Bécsi bankjegyet 468.-. Osztrák-magyar bank 1895. Déli vasút 112.75. Dunagőzhajózási részvény 746.-. Dohányrészvény 299.-. Császári és királyi arany 113.37. Német bankváltók 117.60. 4 2/3%-os ezüst járadék 93.30. Osztrák koronajáradék 93.00. 1864-iki sorsjegye 193.50. Osztrák hitelintézet részvény 675.50. Unionbank 550.-. Osztrák Landerbank 410.50. Osztrák-magyar államvasút 666.25. Elbavölgyi vasút 472.-. Alpeji bányarészvény 449.-. 20 frank arany 19.16. Londoni váltó 204.25. Bécsi Tramway Ltt B. 243.-. Bécsi Tramway Ltt A. 250.-. Lipót kohó 376.-. Az iránzat gyengébb.

Bécs, december 10. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése). A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 675.-. Magyar hitelrészvény 678.-. Angol-Osztrák bank 271.50. Bécsi bankjegyet 468.50. Union bank 550.-. Landerbank 410.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 666.-. Lombard 112.75. Elbavölgyi vasút 473.-. Eszacknyugati vasút részvény 462.-. Dohányrészvény 299.-. Rimamurányi vasút 493.-. Alpeji bányarészvény 448.-. Májusi járadék 68.65. Magyar koronajáradék 91.-. Török sorsjegyet 107.25. Német birodalmi márká 112 1/4. Napoleón d'or 19.15.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin december 10. (Tőzsdét tudósító). A mai üzletforgalomban az üzleti tevékenység korlátolt, az iránzat változó lett. Kohóüzemek meglehetősen szilárdak voltak. Eszaki kapcsolatokban kissé javultak a kölcsönérdekelt is, amelyek eleinte gyöngén állottak. Vasutak közül svájciak, délnémet kereseti nyomán kissé élénkebbek voltak. A német vasutak közül a dortmund-gronau-i és a marienburg vasút részvényei a kedvezőbb novemberi kimutatás hatása alatt javultak. Bankok nagyon csendesek. Spanyol és olasz papírok emelkedtek. Általában a spekuláció tartózkodó volt a pénzpiac évrégi alakulásának bizonytalansága miatt. Maganeszámlatolási kamattal 4 1/2 százalékos.

Berlin, december 10. (Zárlat). 4 2/3%-os papírjáradék 98.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.60. Elbavölgyi vasút ... Magyar koronajáradék 92.75. Osztrák-magyar államvasút 142.90. Kassa-oderbergi vasút ... Bécsi váltóór

84.95. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.10. Alpeji bányarészvény ... Disconto-Commandit 178.90. Általános villamosági Edison 264.-. Gelsenkircheneri 191.25. Laura-kohó 204.90. 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.30. 4%-os magyar aranyjáradék 98.50. Osztrák hitelrészvény 212.50. Déli vasút 26.40. Károlyi Lajos vasút ... Orosz bankjegyek 216.55. 4%-os új orosz kölcsön 96.65. Török dohányrészvény ... Olasz járadék 95.10. Magyar hitelbank ... Dynamit Trust ... Harpeni 178.30. Az iránzat nyugodt.

Hamburg, december 10. (Zárlat). 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.20. 1860. sorsjegye 135.50. Déli vasút 26.25. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.50. Osztrák hitelrészvény 212.-. Osztrák-magyar államvasút 142.75. Olasz járadék 94.75. 4%-os magyar aranyjáradék 99.70. Az iránzat csendes.

Frankfurt, december 10. (Zárlat). 4 2/3%-os papírjáradék 98.90. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.60. Magyar koronajáradék 92.80. Osztrák-magyar bank 122.40. Déli vasút 26.50. Elbavölgyi vasút ... Londoni váltó 204.17. Bécsi bankjegyet 117.60. Villamos részvény ... 3%-os magyar aranykölcsön ... 4 2/3%-os ezüstjáradék ... 4%-os magyar aranyjáradék 98.10. Osztrák hitelrészvény 212.40. Osztrák-magyar államvasút 143.10. Eszacknyugati vasút ... Bécsi váltóór 84.95. Párisi váltóór 813.66. Unionbank ... Alpeji bányarészvény 225.-. Az iránzat szilárd.

Páris, december 10. (Zárlat). Osztrák-magyar államvasút 720.-. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.50. Osztrák Landerbank 450.-. 3%-os francia járadék 101.90. Ottománbank 542.-. 3 1/2%-os francia járadék 102.95. Alpeji bányarészvény ... Déli vasút 141.-. 4%-os magyar aranyjáradék 100.90. Párisi bankrészvény 10.60. Olasz járadék 95.50. Francia törleszt. járadék 100.50. Osztrák földterületi részvény ... Török dohányrészvény 319.-. Az iránzat tartott.

Berlin, december 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távlatra). Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjáradék 98.50. Magyar koronajáradék 92.75. Osztrák hitelrészvény 212.10. Osztrák-magyar államvasút 142.75. Déli vasút 26.40. Eszacknyugati vasút ... Elbavölgyi vasút ... Orosz bankjegyek ... Buschtiehradi ... Orosz bankjegy ... (Ultimo) Lombard ...

Frankfurt, december 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távlatra). Ártípusok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 212.-. Osztrák-magyar államvasút 203.50. Déli vasút 26.50. Osztrák aranyjáradék ... Olasz járadék 95.-. Laura-kohó 204.50. Harpeni 130.80. Discont 177.75. Alpeji ... Bécsi bankjegyet ... Az iránzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszrnok jelentése.

December 10. A sertésüzlet iránzata változatlan.

A) Hízott sertések árc.: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párnkint 400 kilogramm felüli súlyban) ... filigr. Oreg közép (párnkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) ... filigr. Fialat nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli súlyban) 97-98. filigr. Fialat közép (párnkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 96-97. filigr. Fialat könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 96-98. filigr. II. Magyar szedett: Nehéz (párnkint 260 kilogramm felüli súlyban) ... filigr. Közép (párnkint 240-260 kilogramm súlyban) ... filigr. Könnyű (párnkint 260 kilogramm terjedő súlyban) ... filigr. III. Romániai: Nehéz párnkint 300 kilogramm felüli súlyban) ... filigr. Közép (párnkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) ... filigr. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) ... filigr. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párnkint 340 kilogramm terjedő súlyban) ... filigr. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) ... filigr. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) ... filigr. V. Szerbiai: Nehéz (párnkint 260 kilogramm felüli súlyban) 92-94. filigr. Közép (párnkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 90-92. filigr. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 86-88. filigr.

Sertésüzlet szám 1900. december 8. napján volt készlet 37.052 darab. 1900. december 9. napján lehajtott 1606 darab. 1900. december 9. napján észállított 1992 darab. 1900. december 10. napjára maradt készletben 38.668 darab.

Időjelzés.

Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.

Budapest, december 10.

A légnemű maximum széles sáv alakjában borítja a kontinens nagyobb részét nyugattól keletig és északon és délen egy-egy depresszió által van határolva. Az idő emélfogva, h. távol észak és dél kivételével, általában ... s így mániuk is ... derült és száraz. A hőmérséklet sütyedt és az éjjeli fagy is általános volt.

Állás: Az urakodó időjárásban lényeges változás nem várható.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) for various locations like Danube, Tisza, Körös, etc., with columns for date and level.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. december hó 11-én.
Pollininé Bianchi Blanka mint vendég.
Hunyadi László.
Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét szerzte Erkel Ferenc. Szövegét írta Egressy B.

Személyek:
V. László Kertész Mária Pollininé
Czillei Urlik Szendrői Erzsébet Pevny I.
Hunyadi L. Broulik Egy hölgy Beris M.
Hunyadi M. Payer Egy zemes Gonda
Gara Ney D.
Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. december hó 11-én.
A bűl es ő.

Színmű 3 felvonásban. Irta Brieux. Fordította: Gábor Ignác.
Személyek:
Marsanne Dercsényi Csantrel Mihályfi
Marsanne-né Rákosi Az orvos Ivanfi
Girieu Császár Apáca Dömjén
Laurence Márkus Louise Boros
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. december hó 11-én.
A mikádó.

Japán operett 2 részben. Szövegét írta W. S. Gilbert. Ford. Rákosi Jenő. Zenéjét szerz. Arthur Sullivan.
Személyek:
A mikádó Giréta Pitti-Sing Blaha S.
Nanki Poo Ledófsky Peep-Bo Gombaszögi
Katisha Margó Poo-Bah Boross
Kókó Sziklai Pis-Tush Mátrai
Yum-Yum Szoyor
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. december hó 11-én.
Tartalékos férj.

Bohózát 3 felv. Írták Guthi Soma és Rákosi Viktor.
Személyek:
Bukovics GÁI Dorottya Varsányi
Teréz Nikó Hólyag Tóni Hegedüs
Himár Zoltán Fenyvesi Popovics Szerényi
Eva Lenkei Ponty ur Rónaszóki
Csillám Olivér Góth Fruzsina Makróczyné
Prencsán Vendei Oszkár Gyöngyi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. december hó 11-én.
Napfogyatkozás.

Bohózatos daljáték 3 felv. Szövegét és zenéjét írta: ifj. Bokor József.
Személyek:
Csalavalahaj Németh Smitt Horváth
Ázra, leánya Kúry Mariska Bojár T.
Kinkán Újvári Bozsiko Harmath
Dümbürgin Kovacs Judica Vasvári
Csicska Erdélyi Sárka Rózsa
Palmerston Hegyi Zsuzsika Nyiri
Kezdeté 7 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kedd, 1900. december hó 11-én.
A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta Pekár Gyula.
Kezdet: 1/28 órakor.

Rosenthal

2-ik hangversenye,

a fővárosi Vigadó nagytermében, holnapután csütörtökön, december hó 13-án, este 7 1/2 órakor, a Vörösmarty szobor-bizottság hozzájárulásával, a Vörösmarty szobor-alap javára.
Jegyek 5, 4, 3, 2, és 1 frttal kaphatók Bárd Ferenc és Testvére zeneműkereskedéseiben, Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. szám alatt.

Tisztelettel értesítem a nagydíjdemű közönséget és jó barátaimat, hogy a volt Sturm Gyula-féle

Üllői-ut 30. szám alatti
helyiséget átvetttem és újonnan berendezve,
Pilseni-Söresarnok

sim alatt a hó 8-án megnyitottam.
Minden tekintetben arra fogok törekedni, hogy eredeti borok, kőbányai sörök és a pilseni első sörözők sörének kimerése, továbbá izletes ételek pontos kiszolgálása által a nagyrésztel közönség pártfogását kiérdemljem.
Számos látogatást kérek, kiváló tisztelettel
Hörcher Márton, vendégfő.

Putzer György pince-éttermeiben Deák-tér.

Ma és minden este **Rózsa Bandi** és **Sághy Pista** zenekarukkal hangversenyeznek. **Kitünő konyha, tiszta borok.** — Tisztelettel
Putzer György vendéglős.

Nyitva éjjel 3 óráig. A legjobb magyar konyha Nyitva éjjel 3 óráig. az Erdélyi Mintavendéglőben, VI., Dalszínház-utca 8. (az Operaház mellett).

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.
FREGOLI!!

vendéglátóknak hatásos sikere.
Ma egész új műsor, különösen felemlítendő
A méh. (L'Abaille.)

Nagy operai parodia 5 képből, egy utójátékkal.
Előadja:
Fregoli Lipót ur.

Személyek:
Fregoli, fekete ruhában...
Tristan, basszista...
Gioconda, leány soprán...
Canio, trovatore tenor...
Lohengrin, lovag és szerelmi hős...
Ernani bandita, 2-ik tenor...
Mofisto, mély basszista...
Rigoletto, kellekés...
Külföldi zaj és lármá.

Ugymint az összes művészek.
Jegyek ezen igen érdekes vendéglátókhöz kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9—1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugyint Weiss A. nagytársada Károly-körút 26., térszede Andrassy-ut 38. és 28. szám alatt egész napon át.

Magyar Cacao és
Csokoládé-Gyár R. T.
hollandi Rademaker-féle
módszer szerint.
KEDDEN,
dec. hó 11-én, déliben 12 órakor
megnyitjuk
= első fiókületünket
Andrassy-ut 45. sz. a.

FOLIES CAPRICE.

!! Ma nagy ujdonsági estély !!
Die Erbschleicher.

Bohóság Leitner H.-tól.
Személyek:
Weinkopf Adolf, öreg, gazdag aglegény Steinhardt
Blum Simon, természetes fia Rott
Weinkopf Ignátz, ennek bátyja Pfeiffer
Betti, felesége Schindler
Ilka leányai Lengyel
Rifke Vera
Hirschler Mária, Adolf sógora Ormai
Max, ennek fia Schönberg
Karolin, gazdasszony Adolfnál Weiss
Julcsa, mosónő, Simon kedvese Bayer
Mr. Grag, biztosítási hivatalnok Echten
Dr. Zoldi, Weinkopf A. háziorvosa Fürst
Cigányzene a pompásan berendezett télikertben.

Kollarits Józ. és Fiai
cs. és kir. udv. szállítók
„Ipsilanti-hoz“ Budapest, IV., Váci-utca 32. szám.
Tisztelettel felkérlek a nagydíjdemű közönséget vászon, asztalnemű, kész fehérnemű és dus vasztékú mosó divatárunkból rendezett jutányos
karácsonyi kiállításuk
szíves meglátogatására.

Alapítottatott 1865-ben.

A legjobb zongorák
pianinók és harmonikumok legolcsóbban kaphatók tőkletes jótállás mellett
Heckenast Gusztáv

birneves zongora eladási és kölcsönözti intézetben
Budapest, IV., Gizella-tér 2. szám.
Ehrbar cs. és kir. udvari zongoragyár, továbbá Schiedmayer és fiait stuttgarti udvari zongoragyár és Thüringian Organ C. a világ legjobb és legolcsóbb harmonikumai egyedül képviselők. — Arjegyék ingyen.

Karácsonyi eladás!

A Feldmann Sándor-féle volt ócegné (Bécsi-u. 6.) a megmaradt raktárát gyapjú- és mosókélmékben készpénzfizetés mellett megvettem és most mindazokat az árakat, valamint számos más olkkokat, amelyekhez olósón jutottam, az újonnan megnyitott üzletemben (Bécsi-utca 6. sz.) oly jutányosan eladásra bocsátom, hogy érdemes lehet mindenki részére ezen kedvező körülményről meggyőződni.
Fianellek és barchentek (mosható) gyönyörű szép színek és mintákban most átlag mtje 15, 18 kr.

Női ruhakelmék, duplaszélés, a legdivatosabb színekben, méterje most 25 kr.

Női posztó, duplaszélés a legjobb színekben, méterje most 48 kr.

Finom costum-kelme, 120 cm. széles, a legelégánsabb színekben, méterje csak 70 kr.

Fianell-Blousook gyönyörű szép színek és mintákban, jól mosható anyagból szépen kiállitva és darabja most csak 87 kr. párja

VAJDA MÓR

újonnan megnyitott áruház
BUDAPEST, BÉCSI-UTCA 6. SZ.

Schiller
Frigyes
színművei.

Fordította: Tomor Ferenc.
Egy-egy kötet ára 1 kor.
I. Wallenstein tábor. A Piccolominiak.
II. Wallenstein halála.
III. Az orleansi szűz.
IV. Stuart Mária.
A messzinali menyasszony.
Fordította Váradi Antal.
(M. K. 43. sz.) 30 fill.
Tell Vilmos. Fordította: Tomor F. 1 kor. 60 fill.
Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, VIII., József-körút 18. sz.

Magyar kir. Államvasutak. Igazgatószék.
Hírdetmény.
Ezenmel közzéteszem, hogy a vasuti kocsiokban és az állomásai helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruhák és fűtőeszközök, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon átvétel alkalmával azonnal készpénz fizetés mellett el fognak adni.
Miskolc Állomáson f. 6. dec. 14-én d. e. 9 órakor.
Kolozsvár Állomáson f. 6. dec. 21-én d. e. 9 órakor.
Bpest ny. p. u. Állomáson f. 6. dec. 28. d. n. 3 órakor.
Budapest, 1900 évi november havában. — Az igazgatószék.

Szép, erőteljes és csengő hangú, mindegyik kitűnőnek elismert

cimbalmok
kaphatók 35 frttól feljebb 500 frtig.
Ujdonság! Ujdonság!
Ifjúsági cimbalom
alkalmas karácsonyi ajándék, ugyanolyan hangbeosztás, mint a rendes cimbalom. 31/2, okt., 25 karu, 40 hangú,
finom díófa-v. fekete szekrényben teljesen felszerelve (vörökkel és hangoló kulccsal együtt) a külső kiállításához képest
18, 20, 22 és 24 frt.
(Lábakkal ellátva 3 frttal több.)
Sternberg Armin és Test.
cs. és kir. udv. hangszergyár Budapesten.
Központi fő-raktár és a **karácsonyi kiállítás**
VII., Kerepesi-ut 36. szám.
Zongoraosztály. Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-árjegyék minden olkkérlésnél ingyen kapható, csak meg kell nevezni, hogy mitféle hangszerről kívánatlak az árjegyék.)

**Dr. MÜLLER főorvos-féle
injekció és labdacso**

a legjobb és leghatásosabb szerek új és régi gyógy-
csőbántalmaknál — húgycsőgyulladások és fo-
lyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt,
kellően utóbajok nélkül. — Pontos beazná-
lati utasítás minden megrendeléshez mellékelte-
dik. Egy adag ára, friss bajoknál 1 frt 60 kr.,
idült régi bajoknál 2 frt 50 kr., postán küldve
csomagolásért 25 krral több, portó nélkül.
A valódi készítmények egyedül megrendelés helye:
Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 83.
Raktár:
Török Józsefnél Epest, Király-utca 12.
Szíveskedjék ezen hirdetést kívágni és megőrizni.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarozoni (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmegelőzhető ajánlható

Dr. KAJDACS, V. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapial rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, leggyorsabb húgyhólyagbajokat, bújakóros sebeket, gypüstit, az ún. fertőzött utóbajait

Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikert

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, megömléseket, nőknél fehérfolyást befocskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtti 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító
Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.

Gyémánt-utánzatok
párisi legyezők, bórdíszműauk,
chinai ezüstauk

gyári áron.

**Ajándék
Karácsony és Újévre.**

Étkészlet	6 személyre 28 drb	8 főtől 10 frtig
"	8 " 42 " 15 "	" 75 "
Kávékészlet	6 " 15 " 3 75 "	" 18 "
Téskészlet	6 " 15 " 4 " "	" 20 "
Mocakészlet	6 " 15 " 4 " "	" 20 "
Mosdókészlet	4 50, 5 " 6 " "	6 50, 7 50, 9 " "
"	10 " 12 " 15 " 20 " "	forintig.
Üvegkészlet	6 személyre 39 drb	6 50, 7 50, 8 50,
"	9 " 10 " 18 " 24 " "	frtig, asztali
"	ebédlő, szalon- és hálószobalampák.	

Glaser Lipót IV., Egyetem-utca II. sz.
(gr. Károlyi palotával szemben.)

Oleó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtos fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl	3 50 frt
2 ágy, fényezett	22 "	1 íróasztal, 3 főkos	16 "
1 éjjeli szekrény, fényezett	8 "	1 hálószoba, matt diófa	100 "
1 mosdó, 2 ajtos, fényezett	14 "	1 hálószoba, faragott	130 "
2 szekrény, 2 ajtos, diófa, matt	30 "	1 garnitúra crépe- vagy bourette- bohuzat	55 "
2 ágy, magas, diófa, matt	26 "	1 garnitúra selyem-bohuzat	80 "
1 éjjeli szekrény, diófa, márványtal	8 "	1 garnitúra plüss-bohuzat	80 "
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, márv.	48 "	1 szalonasztal	10 "
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 "	1 consol márványtal és tükör	28 "
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	12 "		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébetvár 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

**Erzsi néni
Szakácskönyvei**

A legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szerzőnővel együtt egy-egy ágat merítik ki részleteiben az ez idő szerinti páratlanul állanak a szakácsművészet fejlődésében.
A hal és vadrideg készítése című kötet közel 400 receptet a legkülönbözőbb halak, nemkülönbözve rákok, tengeri rákok, szarvas, békák elkészítéséről. — Ára kötéve 2 korona.
A ténták könyve. Főtt és sült ténták készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalmat borba való ténták, gombócok, metélek, galuskák és rétesek, pudingok, kochok és kocsonyák, csémek, torták, teacakek, cukor- és gyümölcsmaizok. — Ára kötéve 2 kor.
Hogy kell főzni? A gyümölcs, főzések stb. beírt készítésének gyakorlati kézikönyve. Ára kötéve 2 korona.
Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fial) cs. és kir. könyvkereskedésben, Budapest, Andrássy-út 21. Kapadok minden könyvkereskedésben.

4 1/2
A kávé kitűnő minőségeért
(nem mosott és nem festett)
kezeskedünk.

A kávé

kellemes illata, jó zamata az árunak megbízható s megválogatott minőségűtől, de különösen a fajok szakszerű vegyítésétől függ.

Ajánljuk a következő, évek óta kipróbált keveréket:

I. Jáva keverék	frt. 6 50	állatunk pörköltje	frt. 7 80
II. Ceylon	" 7 50	" "	" 9 "
III. Cuba	" 8 50	" "	" 10 20
IV. Mokka	" 9 25	" "	" 11 20

postán 4 1/2 kg.-kint **költségmentesen** (bérmentve és elszámolva) utánvétellel.

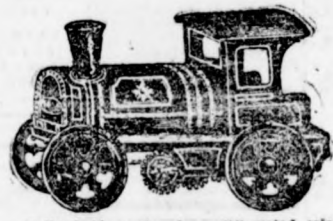
Schwarz és Tauber nagykereskedők
Nagy-Kanizsa.

A jog, törvény és igazság fénykorában

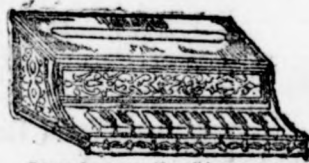
is tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bevásárlásainál üzletem felkeresni méltóztassék, mert elvem még mindig jó minőségű árut jutányos árért kiszolgálni.

Francia baba megasztalt testékszert, selyemhajú és mosható flom arccal darabja
81 cm. 42 cm. 60 cm. 72 cm.
60 kr. 1 frt. 2 50 frt. 3 90 frt.

Felvezhető vasut, mely magától szalad, erős plehből, festve, darabja 1 korona.

Gyermekzongora 10 azcsé-hanggal, igen csinos kivitelben, darabja 1 korona.

Bőrös-kocsis herókkal 50 kr., hozzávaló 2 erős ló kórkán és szerszámorva szintén 50 kr.

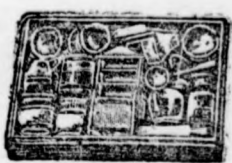
Elszakíthatlan képeskönyv igen jó verekekkel 50 kr.

Osout domino teljes játéka 1 frt.

Laterna magika, kődfatyl-képek, 6 különféle képpel, az egész 1 frt.

Teljes könyvhazrendezés fából vagy erős cinkből, mely nem árthat, az egész dobozzal 1 korona.

Százszám gyermekeknek dobozban 50 kr.

Házi vagy vadállatok hársakkal együtt dobozban 50 kr.

Ugró és ugató kutya drója 50 kr.

Lakópa levelesálapnak album 300 képnek 1 frt.

Sakkjáték, teljes készlet 1 frt, nagyobb 1 frt 75 kr. Gyermekek-sparhord, szep, nagy, erős kék edényrrel együtt csak 50 kr. Vidékre 5 koronán felül utánvétellel; 5 koronán alul csak ugy, ha az összeg előre beüldötik. Pontos és jó kiszolgálásért régi jó hírnévem kezsedik. Számos megrendelési és látogatást tisztelettel kér

FELDMANN ANTAL versenybazára BUDAPEST VII., Kerepesi-ut 50.

